

YÖNETMELİK

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından:

MADENCİLİK FAALİYETLERİ UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı, 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun uygulanması ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik;

a) Ruhsat ve sertifika verme, maden arama, işletme dönemleri işlemlerine, ruhsat alanlarının değiştirilmesine, faaliyetlerin denetim ve kontrolüne, buluculuk hakkına, terk, devir ve intikal işlerine, arama ve işletmede maden üretim esaslarına, ruhsat sahipleri tarafından düzenlenecek belgelere, ödenecek bedellere, faaliyette bulunmak için alınacak izinlere, maden siciline ve kamulaştırma işlemlerine,

b) Maden arama ve işletme faaliyeti ile Devlet ve il yolları, otoyollar, demiryolları, hava limanı, liman, baraj, enerji tesisleri, petrol ve doğal gaz, jeotermal boru hatları ve tesisleri, su isale hatları gibi benzeri kamu yatırımlarının birbirlerini engellemesi, kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamalarından dolayı maden arama ve işletme faaliyetinin yapılamaz hale gelmesi, kamu ve özel yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda yapılacak işlemlere,

c) Kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi projelerde kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretimi için izin verilmesine,

ç) Kanun hükümlerine göre herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş ruhsatlı sahalar ile bu sahalardan taksir edilmiş alanların, Kanunun ilgili maddeleri gereğince ihale edilmesine,

ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 –(1) Bu Yönetmelik, 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 –(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Altyapı tesisi: Madencilik faaliyetleri için zorunlu ve temdit dahil ruhsat süresi ile sınırlı olan yol, su, haberleşme, enerji nakil hattı, bant konveyör, havai hat, kuyu tesisleri, şantiye binası, yemekhane, atölye, kantar tesisleri, maden stok alanı, pasa döküm alanı, atık barajı, trafo, patlayıcı madde ve müstemilatı deposu gibi geçici yapı ve binaları,

b) Arama dönemi üretim izin belgesi: Arama ruhsat döneminde teknolojik araştırma, geliştirme, pilot çalışmalar ve pazar araştırmaları yapmak üzere, madenin üretim ve satışı için verilen izin belgesini,

c) Arama ruhsatı: Belirli bir alanda maden arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi için verilen yetki belgesini,

ç) Ariyet malzemesi: Kayaçların doğal ve jeolojik etkenler sonucu kırılması, ufalanması, alterasyonu, taşınması ve/veya yerinde çökelişi ile oluşan; çakıl, kum, silt ve mil içeren gevşek malzeme ile yamaç molozu niteliğinde olan ve yapılarda dolgu olarak kullanılan malzemeyi,

d) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

e) Banka: Bakanlıkça belirlenen bankayı,

f) Beklenmeyen hal: Tenör/kalite, jeoloji, pazarlama, ulaştırma ve alt yapı şartlarındaki beklenmeyen değişiklikler ile ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınamaması durumları ile grev, lokavt ve işletme faaliyetlerini engelleyen diğer toplumsal olayları,

g) Beyan: İlgililerin resmî kuruluşlara herhangi bir durumu belirlemek veya açıklamak maksadı ile vermiş oldukları yazılı belgeyi,

ğ) ÇED: Çevresel etki değerlendirmesini,

h) Çevre ile uyumlu hale getirme: Madencilik faaliyetinde bulunulan alanın faaliyet süresince ve sonrasında projesine uygun olarak, can ve mal emniyetinin sağlanarak arazinin ıslah edilmesi ve doğaya yeniden kazandırılması faaliyetlerini,

ı) Daimi nezaretçi: İşletmede daimi olarak istihdam edilen maden mühendisini,

i) Detay arama faaliyet raporu: Detay arama döneminde madenin yapısına göre maden arama projesinde belirtilen yöntem ve uygulamalar ile sondaj, yarma, kuyu, galeri gibi arama faaliyetlerine ilişkin bilgileri ve diğer belgeleri kapsayan görünür rezerv raporunu içeren raporu,

j) Devlet hakkı: Maden istihracından sağlanan gelirden ve/veya üretim yapılmayan ruhsat sahalarından proje beyanı üzerinden alınan Devlet payına düşen kısmı,

k) Ekonomik cevher: Günün teknik ve ekonomik şartlarında kârlı olarak değerlendirilebilecek cevheri,

l) Faaliyet bilgi formu: Yıllık işletme faaliyetine ilişkin üretim, satış, stok, sevkiyat ve bunun gibi bilgileri içeren belgeyi,

m) Geçici tesisler: Maden ruhsatının süresine bağlı olarak yapılan tesis ve altyapı tesislerini,

n) Genel arama faaliyet raporu: Genel arama döneminde madenin yapısına göre, maden arama projesinde belirtilen yöntem ve uygulamalar ile detay arama dönemine ilişkin öngörülen sondaj, yarma, kuyu, galeri gibi arama faaliyetlerine ait bilgileri içeren kaynak veya rezerv raporunu içeren raporu,

o) Genel Müdürlük: Maden İşleri Genel Müdürlüğünü,

ö) Görünür rezerv: Üç boyutu ve tenörü/kalitesi belirlenmiş üretilebilir kesin maden miktarını,

p) Hammadde üretim izni: Yol, demiryolu, hava limanı, köprü, baraj, gölet, liman gibi yapı, sanat yapıları ve inşaatlar için kamu kurum ve kuruluşlarına verilen izni,

r) Haritacı: Harita ve kadastro mühendisi, harita teknikeri, harita teknisyeni ve topografı,

s) İhtisaslaşmış devlet kuruluşu: Maden İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu, Maden

Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü, Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Ticaret, Tarım ve Köyişleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Çevre ve Orman Bakanlıklarına bağlı kuruluşları, üniversiteler ile Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü gibi madencilik faaliyetleri ile ilgili veya ilişkili konularda ihtisas sahibi Devlet kuruluşlarını,

ş) İmalât haritası: İşletmelerde üretim yapılan yerleri, miktarları, yapılış şeklini ve bir sonraki yılın üretim programını gösterir, uygun ölçekli beyan niteliğindeki haritayı,

t) İşletme izni: Bir madenin işletmeye alınabilmesi için gerekli olan belgeyi,

u) İşletme ruhsatı: İşletme faaliyetlerinin yürütülebilmesi için verilen yetki belgesini,

ü) Kamu yararı niteliği taşıyan yatırımlar: Devlet ve il yolları, otoyolları, demiryolları, hava limanı, liman, baraj, enerji tesisleri, petrol ve doğal gaz, jeotermal boru hatları ve tesisleri, su isale hatları gibi kamu yararı için kamu kurum ve kuruluşları ve/veya gerçek ve tüzel kişilerce yapılan işleri,

v) Kamulaştırma: İşletme ruhsat süresi boyunca ruhsat alanında kalan özel mülkiyet arazilerinde yapılacak maden işletme faaliyeti için alınan kamu yararı kararı ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu gereğince işlemlerin sonuçlandırılmasını,

y) Kantar fişi: Sevk edilen madenin ağırlığını gösterir tartı makbuzunu,

z) Kanun: 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununu,

aa) Kaynak: Yerkabuğunda veya yerkabuğunun derinliklerinde, biçim, nitelik ve nicelik olarak muhtemel ekonomik beklentilere neden olan mineral veya maden yoğunlaşmasını,

bb) Kaynak raporu: Mineral veya maden yoğunlaşmasına ilişkin bilgileri içeren raporu,

cc) Kurul: Devlet Planlama Teşkilatının bağlı olduğu Bakanın başkanlığında oluşturulan, maden işletme faaliyetleri ile diğer yatırımların kamu yararı açısından önceliğini ve önemini tespit ederek karar veren kurulu,

çç) Maden arama faaliyetleri: Jeolojik prospeksiyon, jeoloji haritası yapımı, numune alma, jeofizik araştırma, jeoteknik etütler ile üretime yönelik olmayan sondaj, galeri sürme, yarma ve kuyu açma gibi faaliyetleri,

dd) Maden arama projesi: Arama ruhsat sahasında bir termin planı dahilinde, ekonomik olarak işletilebilecek bir maden yatağı bulabilmek için arama süresi boyunca yapılacak olan arama faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik yatırım bilgilerini ve mali yeterliliği içeren projeyi,

ee) Maden hakları: Madenlerin aranması, bulunması ve işletilebilmesi için verilen izinler ve maden yataklarının bulunmasına yardımcı olanlara tanınan maddi imkânları,

ff) Maden işletme faaliyetleri: Üretime yönelik hazırlık çalışmaları ve üretim yapılması için gerekli faaliyetleri,

gg) Maden işletme projesi: Maden kaynaklarının değerlendirilmesi amacıyla dönük belirli girdileri seçilmiş bir teknoloji kullanarak mevcut ve potansiyel talebi karşılamak üzere maden ve/veya madene dayalı ürünleri üretmek için çalışmaları düzenleyen beyan niteliğindeki raporu,

ğğ) Maden sicili: Ruhsat hukuku ile ilgili bilgilerin kaydedildiği defteri,

hh) Madencilik faaliyetleri: Madenlerin aranması, üretilmesi, sevkiyatı, cevher hazırlama ve zenginleştirme, atıkların bertarafı, ruhsat sahasındaki stoklama/depolama işlemleri, maden işletmelerinin kapatılması ve çevre ile uyumlu hale getirilmesi ile ilgili tüm faaliyetler ve bu faaliyetlere yönelik tesislerin yapılmasını,

- ıı) Mücbir sebep: Sel, yangın, deprem, grizu patlaması, çökme, heyelan gibi halleri,
- ii) Oda sicil belgesi: Mühendislerin bağlı oldukları odaya üyeliklerinin devam ettiğine dair yılda bir kez alınan belgeyi,
- jj) Ön arama faaliyet raporu: Ön arama döneminde maden arama projesinde belirtilen madenin yapısına göre, maden kaynağına yönelik elde edilen veriler doğrultusundaki tenör/kalite tahminini içeren kaynak raporunu içeren raporu,
- kk) Ön görünüm alanı: Bulunulan yerden ufuk çizgisine kadar olan bölgedeki görünen alanı,
- ll) Ön inceleme raporu: Hedef sahayı seçmenin gerekçeleri, nedenleri ve aranacak maden/madenlerin belirtildiği; mevcut bilgiler doğrultusunda hazırlanmış yorum ve değerlendirmeleri içeren raporu,
- mm) Öncelik hakkı: Maden hakkı için ilk müracaat edene tanınan hakkı,
- nn) Pasa: Mevcut ekonomik ve teknik şartlara göre işletilmesi mümkün olmayan, ancak işletme gereği istihsal edilen maddeyi,
- oo) Prospeksiyon: Maden arama faaliyetlerine mesnet teşkil edecek ön bilgilerin toplanması işini,
- öö) Rezerv: Bir veya birden çok boyutu ve tenörü/kalitesi belirlenmiş maden miktarını,
- pp) Rezerv raporu: Bir veya birden çok boyutu ve tenörü/kalitesi belirlenmiş maden miktarına ilişkin bilgileri içeren raporu,
- rr) Rödövens sözleşmesi: Ruhsat sahalarındaki madenlerin üretilerek değerlendirilmesi amacıyla üçüncü kişilere veya kuruluşlara tasarruf hakkı sağlamak üzere ruhsat sahasının tamamı ya da bir kısmı için ruhsat sahiplerinin bu kişilerle yapmış oldukları sözleşmeleri,
- ss) Ruhsat hukuku: Ruhsat sahiplerinin ruhsattan doğan hak ve yükümlülüklerini,
- şş) Satış bilgi formu: Yıllık üretim miktarı, satış tutarı, toplam gelir ve tahakkuk eden Devlet hakkı gibi mali durumu gösteren belgeyi,
- tt) Sertifika: V. Grup madenlerin aranması ve işletilmesi için bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde verilen belgeyi,
- uu) Sevk fişi: 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 240 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde yer alan sevk irsaliyelerindeki bilgileri ihtiva eden beyan niteliğindeki belgeyi,
- üü) Taksir: Ruhsat alanlarının Kanun ve bu Yönetmelik gereğince Genel Müdürlükçe küçültülmesini,
- vv) Teknik belge: Maden arama ve işletme faaliyetleri ile Kanunda belirtilen diğer işler için ilgili mühendis ve diğer teknik elemanlar tarafından hazırlanan arama faaliyet raporları, arama/işletme projeleri, faaliyet bilgi formları, imalât haritası, jeolojik, jeofizik, hidrojeolojik etüt, harita, kesitler, laboratuvar analizleri, sondaj verileri, çevre ile uyum planı, raporlar ve bunun gibi teknik içerikli belgeyi,
- yy) Teknik eleman: Kanun kapsamında Genel Müdürlüğe vermiş olduğu dilekçe ve eklerindeki evrakları imzalayarak beyanda bulunan maden, jeoloji ve jeofizik mühendislerini,
- zz) Teknik nezaretçi: İşletmelerdeki faaliyetlerin teknik ve emniyet yönünden nezaretini yapan, Kanunun 29 uncu maddesi gereği faaliyet bilgi formunun hazırlanmasından sorumlu ve yetkili maden mühendisini,
- aaa) Teknik nezaretçi defteri: Muhafazasının sorumluluğu ruhsat sahibine ait olan, noter tarafından onaylanmış, teknik

nezaretçinin raporunu yazdığı ve ruhsat sahibi/vekili ile birlikte imzaladığı defteri,

bbb) Teminat: Madencilik faaliyetlerinde Kanun hükümlerine ve tekniğe uygun çalışmayı temin amacı ile alınan nakit para, süre yönünden sınırsız banka ve özel finans kurumu teminat mektubu, Devlet bono ve tahvili olarak alınan geçici ödemeyi,

ccc) Tenör/Kalite: Tetkik, gözlem, analiz, teknolojik test, ölçüm sonucunda ortaya konulan kalorifik değer, bome, konsantrasyon, karat/ayar, denklik, reçeteye uygunluk gibi fiziksel, kimyasal ve jeokimyasal özelliklerine göre piyasa koşullarında değişik amaçlı değerlendirilebilme kıstaslarını/oranlarını,

ççç) Tesis: Madencilik faaliyetleri için zorunlu olan her türlü kırma, eleme, öğütme, kesme ve sayalama tesisleri ile işleme tesisi kapsamında asfalt üretim, hazır beton, yapı elemanı tesisleri, sallantılı masa, jig, konsantratör, flotasyon, liç, kalsinasyon, bioksidasyon ve benzeri cevher hazırlama ve zenginleştirme tesisleri, karıştırma, depolama, stoklama, atık kazanma ve atık bertaraf tesisleri gibi geçici üniteleri,

ddd) TPAO: Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığını,

eee) Vardiya: 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununda yer alan çalışma süresine uygun olarak yirmi dört saat içerisinde çalışmanın yapıldığı zaman dilimini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Maden Ruhsatlarının Gruplandırılması

Maden ruhsatlarının gruplandırılması

MADDE 5 –(1) Madenler aşağıda sıralanan gruplara göre ruhsatlandırılır:

A) I. Grup madenler;

a) İnşaat ile yol yapımında kullanılan ve tabiatta doğal olarak bulunan kum ve çakıl, %80'in altında SiO₂ içeren kum, ariyet malzemesi ve SiO₂ oranına bakılmaksızın denizlerdeki ve akarsu yataklarındaki kum ve çakıllar,

b) Tuğla-kiremit kili, çimento kili, baraj, gölet ve benzeri yapılarda kullanılan killer, Marn, Puzolanik kayaç (Tras), çimento ve seramik sanayilerinde kullanılan ve diğer gruplarda yer almayan kayaçlar ile;

1) %25'den az Al₂O₃ içeren killer,

2) %50'den az montmorillonit minerali içeren killer,

3) %50'den az illit minerali içeren killer,

4) %50'den az zeolit minerali içeren kayaçlar,

5) Na₂O ve K₂O toplamı %5'den az olan ve II. Grupta yer almayan kayaçlar,

6) Kil grubunda ağırlıkça birinci sırada Kaolinit minerali bulunmayan ve Kaolinit minerali oranı %20'den az olan, %2'den fazla Fe₂O₃ ve K₂O, %1'den fazla Na₂O içeren ve %44'den az SiO₂ içeren killer,

B) II. Grup madenler;

a) Kalsit, Dolomit, Kalker, Granit, Andezit, Bazalt gibi kayaçlardan agrega, mıcır veya öğütülerek kullanılan kayaçlar ile

geometrik şekil verilmeden yol, baraj, gölet ve liman gibi alanlarda kullanılan taşlar, dolgu, istinat ve diğer yapı duvarı gibi yerlerde kullanılan yapı taşları (dekoratif amaçlı kullanılan taşlar hariç),

b) Mermer, Traverten, Oniks mermeri, Granit, Andezit, Bazalt, Diyabaz gibi blok olarak üretilen taşlar, boyutlandırılarak geometrik şekil verilen taşlar ile Kayraktaşı, Arduvaz, Tüf, İgnimbirit ve benzeri dekoratif amaçla kullanılan doğal taşlar,

C) III. Grup madenler;

Deniz, göl ve kaynak sularında eriyik halde bulunan tuzlar, jeotermal, doğal gaz ve petrol alanlarının dışında bulunan Karbondioksit (CO₂) Gazı, Hidrojen Sülfür (7/3/1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla), IV. Grup madenleri eriyik olarak içeren ve 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu kapsamına girmeyen çeşitli amaçlarla kullanılan gaz ve sular.

Ç) IV. Grup madenler;

a) Endüstriyel hammaddeler,

Kaolen, Dikit, Nakrit, Halloysit, Endellit, Anaksit, Bentonit, Montmorillonit (%50'den fazla Montmorillonit minerali), Baydilit, Nontronit, Saponit, Hektorit, İllit (%50'den fazla İllit minerali), Vermikülit, Allofan, İmalogit, Klorit, Sepiyolit, Paligorskit (Atapuljit), Loglinit ve bunların karışımı killer, Refrakter killer, Alçıtaşı (Jips, Anhidrit), Alünit (Şap), Halit, Sodyum, Potasyum, Lityum, Kalsiyum, Magnezyum, Klor, Nitrat, İyot, Flor, Brom ve diğer tuzlar, Bor tuzları (Kolemanit, Uleksit, Borasit, Tinkal, Pandemit veya bünyesinde en az %10 B₂O₃ içeren diğer Bor mineralleri), Stronsiyum tuzları (Selestin, Stronsiyanit), Barit, Vollastonit, Talk, Steattit, Pirofillit, Diatomit, Olivin, Dunit, Sillimanit, Andaluzit, Dumortiorit, Disten (Kyanit), Fosfat, Apatit, Asbest (Amyant), Manyezit, Huntit, Tabii Soda Mineralleri (Trona, Nakolit, Davsonit), Zeolit (%50'den fazla zeolit minerali), Pomza, Pekştayn, Perlit, Obsidyen, Grafit, Kükürt, Flöorit, Kriyolit, Zımpara Taşı, Korundum, Diyasporit, Kuvars, Kuvarsit ve bileşiminde en az %80 SiO₂ ihtiva eden Kuvars Kumu, Feldispat (Feldispat ve Feldispatoid Grubu Mineraller), Mika (Biyotit, Muskovit, Serisit, Lepidolit, Flogopit), Nefelinli Siyenit, Kalsedon (Sileks, Çört), Harzburgit, Radyolarit.

b) Enerji hammaddeleri,

Turba, Leonardit, Linyit, Taşkömürü, kömür işletme izni alınmış ruhsatlı sahalarda kömüre bağlı Metan Gazı, Antrasit, Asfaltit, Bitümlü Şist, Bitümlü Şeyl, Kokolit-Sapropel (Petrol Kanunu hükümleri mahfuz kalmak kaydıyla).

c) Metalik madenler,

Altın, Gümüş, Platin, Osmiyum, Bakır, Kurşun, Çinko, Demir, Pirit, Manganez, Krom, Civa, Antimuan, Kalay, Vanadyum, Arsenik, Molibden, Tungsten (Volframit, Şelit), Kobalt, Nikel, Kadmiyum, Bizmut, Titan (İlmenit, Rutil), Alüminyum (Boksit, Gipsit, Böhmit), Nadir Toprak Elementleri (Seryum Grubu, Yitriyum Grubu) ve Nadir Toprak Mineralleri (Bastnazit, Monazit, Ksenotim, Serit, Oyksenit, Samarskit, Fergusonit), Sezyum, Rubidyum, Berilyum, İndiyum, Galyum, Talyum, Zirkonyum, Hafniyum, Germanyum, Niobyum, Tantalum, Selenyum, Telluryum, Renyum.

D) V. Grup madenler: Kıymetli ve yarı kıymetli mineraller;

Elmas, Safir, Yakut, Beril, Zümrüt, Morganit, Akuvamarin, Heliodor, Aleksandirit, Agat, Silis Kökenli Oniks, Sardoniks, Jasp, Karnolin, Heliotrop, Kantaşı, Krizopras, Opal (İrize Opal, Kırmızı Opal, Siyah Opal, Ağaç Opal), Kuvars Kristalleri (Ametist, Sitrin, Neceftaşı (Dağ Kristali), Dumanlı Kuvars, Kedigözü, Avanturin, Venüstaşı, Gül Kuvars), Turmalin (Rubellit, Vardelit, İndigolit), Topaz, Aytaşı, Turkuaz (Firuze), Spodümen, Kehribar, Lazurit (Lapislazuli), Oltutaşı, Diopsit, Amozonit, Lületaşı, Labrodorit, Epidot (Zeosit, Tanzonit), Spinel, Jadeit, Yeşim veya Jad, Rodonit, Rodokrozit, Granat Minarelleri (Spesartin, Grosüller Hessanit, Dermontoit, Uvarovit, Pirop, Almandin), Diaspor Kristalleri, Kemererit, Krizoberil, Fenakit, Taaffeit, Oyklas, Krizolit, Zebercet, Uvit, Siberit, Akroit, Safirin, Prazilolit, Sarder, Carneol, Jaspis, Moldavit, Enstatit, Aktinolit, Ateş Opal, Brazilianit, Vezüvyan (İdokras), Kordiyerit, Sfen Kristalleri, Dioptas, Apofillit, Prehinit, Petalit, Fibrolit, Benitoid, Sanidin, Bitovnit, Andezin, Adularya, Skapolit, Natrolit, Hayün, Pektolit, Polusit (Polluks), Datolit, Kornerupin, Danburit, Sinhalit, Kurnokovit, Lazulit, Ambligonit, Sodalit, Krizokol, Vardit, Nefrit, Sedef, Operköl.

E) VI. Grup madenler;

Uranyum, Toryum, Radyum gibi elementleri içeren radyoaktif mineraller ve diğer radyoaktif maddeler.

Madenlerin grubunun tespiti ve sağlanan haklar

MADDE 6 –(1) Kanunda sayılan ve bu Yönetmelikte belirtilen madenler dışında yeni bir madenin tespit edilmesi durumunda bu madenin grubu; mineralojik, fiziksel ve kimyasal özellikleri, kullanım alanları göz önünde bulundurularak Genel Müdürlük tarafından bu Yönetmelikte gerekli değişiklik yapılarak belirlenir.

(2) Bir maden için yapılan ruhsat müracaatları, o madenin bulunduğu gruptaki tüm madenler için hak sağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Maden Hakkı, Ruhsat Müracaatları

Maden hakkı

MADDE 7 –(1) Maden hakları, medeni hakları kullanmaya ehil Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına, madencilik yapabileceği statüsünde yazılı Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiliği haiz şirketlere, kamu iktisadi teşebbüsleri ile müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile diğer kamu kurum, kuruluş ve idarelerine, gerçek veya tüzel tek kişi adına verilir.

Genel müracaat

MADDE 8 –(1) Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen nitelikleri taşıyan gerçek veya tüzel kişiler, maden hakkı için I (a) Grubu madenlerde il özel idarelerine, diğer grup madenlerde Genel Müdürlüğe müracaat edebilir.

(2) I (a) Grubu madenlerde il özel idareleri, Genel Müdürlüğün uygun görüşünü alır. Genel Müdürlük, talep edilen alanın niteliği, talep alanında diğer grup ruhsatların bulunup bulunmadığı, ruhsat bulunması halinde yapılan nazari ve/veya mahalli inceleme sonucu dikkate alınarak görüşünü bildirir. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının olumlu görüşünün alınmasını takiben il özel idaresince ihale yolu ile işletme ruhsatı verilir.

(3) I (b) ve II (a) Grubu madenlere işletme ruhsatı, II (b), III., IV. ve VI. Grup madenlere arama ruhsatı, V. Grup madenlere arama sertifikası almak için Genel Müdürlüğe müracaat yapılır.

(4) Genel Müdürlüğe yapılan müracaatlarda öncelik hakkı esastır. Yapılan müracaatlar, müracaat numarası, gün, saat ve dakika esas alınarak değerlendirilir. Müracaata esas olan bilgileri içeren belge müracaat sahibine verilir.

Arama ruhsatı/sertifika müracaatı ve değerlendirilmesi

MADDE 9 –(1) Ruhsat/sertifika müracaatı, işletme ruhsat talep harcı yatırılarak Ek Form-2’de yer alan taahhüname ve Ek Form-1’de örneği verilmiş dilekçe ile üç nüsha halinde Genel Müdürlüğe doğrudan veya Genel Müdürlük internet sayfasında yayımlanan müracaat formu ile internet ortamında yapılır.

(2) Müracaat edilen alan, altındaki mevcut haklar dikkate alınarak değerlendirilir. Talep edilen alanın hak sağlamaya müsait olan kısmına ait bilgileri içeren belge müracaat tarihinde müracaat edene verilir. Ayrıca sonuçlar, müracaatı takip eden günden başlayarak iki ay süre ile Genel Müdürlük ilan panosunda ve internet sayfasında ilan edilir. Sonuç ile ilgili olarak müracaat sahibine ayrıca yazılı bir tebligat yapılmaz.

Ruhsat/sertifika müracaat esasları

MADDE 10 –(1) Müracaatlar aşağıdaki esaslar doğrultusunda yapılır;

a) Müracaatlar, I (b) Grubu madenlerde 50 hektarı, II. Grup madenlerde 100 hektarı, III. Grup madenlerde 500 hektarı, IV. Grup madenlerde 2000 hektarı, V. Grup madenlerde 1000 hektarı, VI. Grup madenlerde ise 5000 hektarı, tamamı denizlere yapılan III., IV. ve VI. Grup ruhsat müracaatları ise 50000 hektarı geçmeyecek şekilde yapılır.

b) Müracaatlar; 6 derecelik dilim esas alınarak, yirmi noktayı geçmeyecek şekilde, yedi basamaklı koordinatlar ile 1/25000 ölçekli pafta adı yazılarak yapılır. Pafta sayısı dördü, ancak tamamı denizlere yapılan III., IV. ve VI. Grup ruhsat müracaatlarında ise pafta sayısı sekizi geçemez. Talep edilen alanla ilgili en az bir pafta adının belirtilmesi zorunludur.

c) Müracaat edilen alanın koordinatları, saat ibresi dönüş yönünde sağa (y), yukarı (x) olarak verilir. Müracaatlar tek poligon olarak yapılır.

(2) Bu maddedeki esaslara aykırı müracaatlar geçersiz sayılır. Müracaat için yatırılan talep harcı iade edilmez.

Müracaatların ruhsatlandırılması/sertifikalandırılması için gerekli belgeler

MADDE 11 –(1) Hak sağlayan müracaatların ruhsatlandırılması için müracaat gününden itibaren iki ay içinde talep sahibinin aşağıdaki belgeleri Genel Müdürlüğe vermesi zorunludur.

a) Gerçek kişiler;

1) T.C. kimlik numarası beyanı,

2) Onaylı imza beyanı,

3) Ruhsat harcının yatırıldığına dair belge,

4) Ruhsat teminatının yatırıldığına dair belge,

5) Ön inceleme raporu (Ek Form-3),

6) Maden arama projesi (Ek Form-4),

7) Mali yeterlilik belgeleri.

b) Tüzel kişiler;

1) Şirketin kuruluş statüsünü ve son yönetimini gösterir Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi,

2) Şirketin bağlı olduğu vergi dairesi, ili ve vergi numarasını gösterir belge,

3) Yönetimin onaylı imza sirküleri,

4) Ruhsat harcının yatırıldığına dair belge,

5) Ruhsat teminatının yatırıldığına dair belge,

6) Ön inceleme raporu (Ek Form-3),

7) Maden arama projesi (Ek Form-4),

8) Mali yeterlilik belgeleri.

(2) Ancak, talep edilen alanın hak sağlamaya müsait olan kısmının ilgili kurumlar tarafından Genel Müdürlüğe bildirilen;

özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, muhafaza ormanları, 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununa göre korunması gerekli alanlar, 1 inci derece askeri yasak bölgeler, 1/5000 ölçekli imar planı onaylanmış alanlar, 1 inci derece sit alanları, 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunda belirtilen alanlar ile madencilik amacı dışında tahsis edilen ve Genel Müdürlük tarafından uygun görüş verilen elektrik santralleri, organize sanayi bölgeleri, petrol, doğal gaz ve jeotermal boru hatları gibi yatırım alanları içinde hak sağlaması halinde, iki ay içinde harç ve teminatın yatırılmasından sonra bu alanlara ilişkin ilgili kurumlardan izin alınması için müracaat sahibine bir yıl süre verilir. İki aylık süre içerisinde harç ve teminatın tam olarak yatırılmaması halinde bu alan müracaatlara açık hale gelir. Bu süre içinde izin alınması durumunda Ek Form-2'deki diğer belgeler ile ön inceleme raporu, mali yeterliliği içeren maden arama projesi ve izin alındığına dair belgenin eksiksiz olarak Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi takdirde, ilgili kurumlardan izin alınması için müracaat sahibine verilen bir yıllık sürenin sonunda müracaat reddedilir.

(3) Müracaat edilen alanın bir kısmının ikinci fıkradaki bahse konu alanlarla çakışması halinde, çakışan alan dışındaki serbest alana ilişkin olarak birinci fıkrada yer alan hükümlere göre işlem yapılır. Aksi halde, çakışan alan dışındaki serbest alan iki aylık süre sonunda müracaatlara açık hale gelir. Çakışan alanla ilgili olarak iki aylık süre içinde harç ve teminatın yatırılmasını müteakip gerekli izinlerin alınması için müracaat sahibine bir yıl süre verilir. Bu alan için gerekli iznin alınması halinde Ek Form-2'deki diğer belgeler ile ön inceleme raporu, mali yeterliliği içeren maden arama projesinin Genel Müdürlüğe verilmesi durumunda ruhsat düzenlenir. Aksi takdirde, ilgili kurumlardan izin alınması için müracaat sahibine verilen bir yıllık sürenin sonunda, müracaatın çakışan alanla ilgili kısmı reddedilir. Doğrudan işletme ruhsatı taleplerinde de bu fıkra hükümleri uygulanır.

(4) Denizlerde yapılan Kokolit-Sapropel ve Hidrojen Sülfür ile ilgili arama ruhsatı müracaatları maden ismi belirtilerek yapılır. Maden ismi belirtilmeyen müracaatlar Kokolit-Sapropel ve Hidrojen Sülfüre hak sağlamaz. Müracaatta öncelik hakkı esastır. Diğer madenlerle ilgili müracaatlar neticesinde verilmiş işletme izni bulunan alanlar, bu madenler için hak sağlamaz. Adaları kapsayacak şekilde yapılan müracaatlarda, adalara isabet eden alanlar taksir edilir. Bu madenlerin üretimi sırasında işletme faaliyetinin zaruri neticesi olarak çıkarılan diğer grup madenler için Kanunun 16 ncı maddesi uygulanır.

(5) Denizlerde alınan; Kokolit-Sapropel ve Hidrojen Sülfür ruhsat sahipleri, arama ruhsat yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içerisinde, TPAO veya TPAO'ya bağlı bir şirketi en az bir yönetim kurulu üyeliği ile bir denetçi üye vererek, sermaye koyma şartı aranmaksızın en az yüzde on hisse vermek kaydıyla şirketine ortak almak zorundadır. Ancak, TPAO veya TPAO'ya bağlı şirketin, hisse oranının %10'dan fazla artırılması talebi tarafların anlaşmasına bağlıdır. Ruhsat sahibinin, bir yıllık süre içinde TPAO veya TPAO'ya bağlı bir şirketine başvurmaması halinde ruhsat iptal edilir. Ortaklık işlemleri, TPAO veya TPAO'ya bağlı şirketi tarafından yürütülür.

(6) Ruhsat sahibinin gerçek kişi olması halinde bir yıllık süre içerisinde bir sermaye şirketi kurarak ruhsatı bu şirkete devretmesi ve TPAO veya TPAO'ya bağlı şirketine hisse devri için müracaat etmesi zorunludur.

(7) Ruhsat sahibinin sermaye şirketi olması halinde TPAO veya TPAO'ya bağlı şirketi, bu şirkete ortak alabileceği gibi yeni bir sermaye şirketi kurup ruhsatı bu şirkete devrederek hisse devri yapabilir. Süresi içerisinde yapılan müracaatlara ait işlemlerin, TPAO tarafından tamamlanması gerekir.

(8) Kanun ve 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uygun olarak ruhsat sahibi tarafından yapılan ortaklık müracaatının, TPAO tarafından sonuçlandırılmamasından TPAO sorumludur.

(9) Ruhsat sahibi ile TPAO veya TPAO'ya bağlı bir şirket ortaklığı ile kurulan şirket, bu kapsamda daha sonra yapılan ruhsat müracaatları için ortaklık şartını sağlamış sayılır. Ayrıca ortaklık için TPAO'ya yeniden müracaat şartı aranmaksızın mevcut şirket ile ruhsat işlemleri yürütülür.

Ön inceleme raporu

MADDE 12 –(1) Ön inceleme raporunda (Ek Form-3), hedef sahayı seçmenin gerekçeleri, nedenleri ve grubu içinde aranacak maden/madenlerin belirtilmesi, öncelikle bölgesel jeolojik etütler, bölgesel jeoloji haritaları gibi mevcut bilgi ve belgelerin yer alması gereklidir. Bu bilgi ve belgeler kullanılarak, jeolojik çıkarsamalar ve öngörülere dayanılarak hedef madenlere yönelik bilgiler belirlenir.

(2) Bu kapsamda ön inceleme raporunda yer alabilecek hususlar şunlardır:

- a) Müracaat edilen sahaya ilişkin maden potansiyeli hakkında bilgi veren, hedef sahanın yeri ve konumunu gösterir küçük ölçekli (1/100000, 1/25000 gibi) jeoloji haritaları,
- b) Öncel çalışmalar sonucu belirlenen, jeolojik ortama ilişkin, litoloji, litostratigrafi, tektonik, jeofizik etüt, alterasyon zonu ve varsa maden yüzeylenmesi gibi verileri içeren jeolojik etüt raporu,
- c) Müracaat sahası içinde veya yakın çevresinde yer alan zuhur ve cevherleşmeler ile varsa eski işletme ya da terk edilmiş maden sahalarına ait bilgi ve değerlendirmeler.

(3) Deniz ve göllere yapılan müracaatlarda ise araması hedeflenen madenin cinsi, yapısı ve arama gerekçelerini içeren ön inceleme raporu verilir. Bu alanlarda varsa yapılmış ilgili haritalar verilir.

Maden arama projesi

MADDE 13 –(1) Maden arama projesinin aşağıdaki hususları içermesi zorunludur.

a) Maden arama projesinin içeriği: Maden arama projesinde (Ek Form-4) projenin amacı açık bir şekilde ifade edilerek müracaat sahibinin beklentisi ortaya konulur. Arama yapılacak sahanın seçiminden başlayıp, kaynak ve rezervin belirlenmesi, değerlendirilip sınıflandırılması, raporlama aşamasının sonuna kadar geçen tüm maden arama süreci (ön arama, genel arama, detay arama) bir termin planı kapsamında belirtilir. Bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik yatırım ve mali yeterlilik bilgileri belgelenir. Maden arama faaliyetleri kapsamında gerekli görülen çalışmalar; yöntem, içerik ve uygulama biçimi ile açıklanır ve bunlar sıraya konularak takvime bağlanır. Gerekli ekip/ekipman belirlenerek tüm bu işlerin maliyeti hesaplanır ve finansman kaynakları gösterilir. Maden arama projesi, arama faaliyet dönemleri kapsamında yapılan çalışmalardan elde edilecek verilere göre, gerektiğinde revize edilerek Genel Müdürlüğe verilir.

b) Maden arama projesi faaliyet yeterliliği: Maden arama projesinin yeterli sayılabilmesi için, arama dönemleri ile ilgili bu Yönetmeliğin EK-1’inde yer alan asgari faaliyetleri içermesi zorunludur.

c) Maden arama projesi yatırım tutarı yeterliliği: Maden arama projesinin yeterli sayılabilmesi için, EK-2’de yer alan ön, genel ve detay arama dönemleri için belirlenen asgari yatırım tutarından az olmaması zorunludur.

ç) Termin planı ve yeterliliği: Arama dönemleri itibariyle yapılacak faaliyetlerin dönemleri ve süreleri bu plan kapsamında belirtilmek zorundadır. Maden arama projesi kapsamında dönemler itibariyle toplam yatırım tutarını oluşturacak harcama kalemlerinin ayrı ayrı belirlenmesi gerekir.

d) Mali yeterlilik:

1) Gerçek ve tüzel kişiler EK-2’de belirtilen mali yeterlilik tutarındaki varlıklarına dair gayrimenkulleri ve menkullerini; banka mevduat bilgisi, hisse senedi, ortaklık payı, sermaye piyasası araçları, iş makineleri ve taşıt araçları gibi değerleri ile belgelemek zorundadır.

2) Gerçek ve tüzel kişiler gayrimenkullerini belediye emlak vergi değerleri, iş makineleri ve taşıt araçlarının kasko, sigorta veya amortisman değerleri, hisse senedi ve sermaye piyasası araçları ile özkaynak veya özkaynaktaki ortaklık payını ise yeminli mali müşavir onayı ile ortaklık payına karşılık gelen değeri belgelemek durumundadır.

3) Mali yeterliliğe esas teşkil eden belge, belge tutarının yeni ruhsat müracaatı için yeterli olması durumunda altı ay süre ile geçerlidir.

4) Kamu kurum ve kuruluşlarının ruhsat alma işlemlerinde mali yeterlilik aranmaz.

5) Ruhsat talep sahipleri, her bir ruhsat talebi için ayrı ayrı EK-2’de belirtilen mali yeterliliğini belgelemek zorundadır. Bir ruhsat için verilen mali yeterlilik belgesinde yer alan miktarın, bu ruhsat için mali yeterlilikte aranan kısmı dışında kalan miktar

yeterli olduğu takdirde başka bir ruhsat için kullanılabilir.

6) Her yıl Aralık ayının sonuna kadar bir sonraki yıl içinde yapılacak müracaatlarla ilgili geçerli olacak mali yeterlilik tutarları (EK-2), yeniden değerlendirilerek Bakanlığın internet sitesinde ilan edilir.

(2) Arama dönemleri sonunda zorunlu toplam yatırım harcamaları oranına tekabül eden tutar hesaplanırken, baz alınan minimum toplam yatırım tutarına yıllık yeniden değerlendirilme oranına göre hesaplanan artışlar eklenerek, minimum toplam yatırım tutarı belirlenir. Toplam yatırım tutarı, arama dönemlerinin herhangi bir aşamasında maden arama projesinde yapılabilecek revize işlemlerinde minimum toplam yatırım tutarından az olamaz.

Arama ruhsatı veya sertifikası verilmesi

MADDE 14 –(1) Müracaat sahibi; ruhsat harcı, ruhsat teminatı ve Ek Form-2'deki diğer belgeler ile ön inceleme raporu, maden arama projesi ile mali yeterlilik belgelerini müracaat gününden itibaren iki ay içinde Genel Müdürlüğe vermek zorundadır. Belgelerin verilmesini müteakip ilk iş günü arama ruhsatı (Ek Form-5) veya arama sertifikası (Ek Form-6) düzenlenip sicile işlenerek yürürlüğe girer. Aksi takdirde, bu alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın müracaatlara açık hale gelir.

(2) Yapılan müracaatın birden fazla alana hak sağlaması durumunda, müracaat sahibinin talebi halinde her alan için iki ay içinde ayrı ayrı harç ve teminatın yatırılması ve Ek Form-2'deki diğer belgeler ile ön inceleme raporu, maden arama projesi ile mali yeterlilik belgelerinin tamamlanması durumunda ayrı olarak ruhsatlandırılır. Müracaat sahibinin ruhsatını almak istemediği alanlar başka bir işleme gerek kalmaksızın bu süre sonunda yeni müracaatlara açık hale gelir.

(3) Müracaat sahibinin Genel Müdürlükte başka bir işlem için onaylı belgelerinin (imza beyanı/sirküleri, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi, oda sicil belgesi) bulunması, müracaat sahibinin bu hususu dilekçesinde beyan etmesi ve yapılan kontrolde teyit edilmesi durumunda bu belgelerin örneklerinin verilmesi yeterlidir.

(4) Harç ve teminatın tam olarak yatırılmaması veya yatırılmasına karşın, Ek Form-2'deki diğer belgeler ile ön inceleme raporu ve maden arama projesi ile mali yeterlilik belgelerinin Genel Müdürlüğe süresi içinde ve eksiksiz olarak verilmemesi durumunda, bu alanlar müracaatı takip eden günden itibaren ikinci ayın son gününü takip eden ilk iş günü herhangi bir işleme gerek kalmaksızın yeni müracaatlara açık hale gelir. Bu durumda talep harcı dışındaki ruhsat harç ve teminatı iade edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Arama Dönemleri ve Faaliyetler

Arama faaliyetleri

MADDE 15 –(1) Arama faaliyetleri, II (b), III., IV. ve VI. Grup madenler için arama ruhsatı, V. Grup madenler için arama sertifikası alınarak yapılır.

Arama dönemi ve faaliyet raporları

MADDE 16 –(1) Arama faaliyet dönemleri; ön arama, genel arama ve detay arama dönemlerinden oluşur.

(2) Arama ruhsatı/sertifikası sahipleri, arama dönemlerine ait faaliyetleri süresi içinde yapmak ve o döneme ait faaliyet raporlarını Genel Müdürlüğe vermek zorundadır.

(3) Arama ruhsatının düzenlenmesinden itibaren bir yıla kadar ön arama dönemidir. Ön arama süresi sonuna kadar, maden arama projesi ekinde verilen termin planında belirtilen faaliyetlerin tamamlandığını ve bu faaliyetlere ilişkin yatırım harcamalarını gösteren Ek Form-7'de yer alan ön arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Aksi takdirde teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir. Yükümlülüğünü yerine getiren ruhsat sahipleri IV. ve VI. Grup madenlerde iki yıl, II (b), III. ve V. Gruplarda bir yıl olmak üzere genel arama dönemine hak sağlar.

(4) Genel arama dönemi süresi sonuna kadar maden arama projesi ekinde verilen termin planında belirtilen kaynak/rezerv raporuna ait bilgiler ve bu dönemde yapılan arama faaliyetlerine ilişkin yatırım harcamalarını da gösteren Ek

Form-8'de yer alan genel arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Aksi takdirde teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

(5) II (b), III. ve V. Gruplardaki ruhsatlar için işletme ruhsat talebi; genel arama dönemi sonuna kadar rezerv bilgilerini de içeren arama faaliyet raporu ile birlikte işletme projesi verilerek yapılır.

(6) Yükümlülüğünü yerine getiren ruhsat sahipleri IV. ve VI. Grup madenlerde dört yıl detay arama dönemine hak sağlar. Detay arama döneminde her yıl, görünür maden rezervine ilişkin bilgileri ve bu dönemde yapılan arama faaliyetlerine ilişkin yatırım harcamalarını gösteren Ek Form-9'da yer alan detay arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi, detay arama faaliyet raporlarının her yıl süresinde verilmemesi ve/veya arama ruhsat süresi sonuna kadar işletme ruhsat talebinde bulunulmaması durumunda teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

(7) Arama dönemlerinin süresinden önce tamamlanması halinde dönem sonu beklenmeden sonraki aşamalara ve/veya işletme aşamasına geçilebilir. Arama dönemlerinde bir sonraki aşamaya geçilmesi durumunda önceki aşamalara ait faaliyetlerin yerine getirilmiş olması şartı aranır. Talebin uygun bulunmaması durumunda mevcut arama dönemi yükümlülüklerinin yerine getirilmesi şartıyla bir sonraki arama dönemi süresi başlatılır.

(8) Arama dönemlerinde işletme projesi verilmesi halinde, proje ekinde verilecek arama faaliyet raporunda genel/detay arama dönemi ile ilgili faaliyetlerin yerine getirilmiş olması şartı aranır. Ek-2'de belirtilen harcamalardan, proje verildiği tarihe kadarki dönemle ilgili harcamayı belgelendirmesi zorunludur.

Ön arama dönemi

MADDE 17 –(1) Buluşa (keşfe) yönelik arama dönemi olan ön arama döneminde; ön inceleme raporunda belirtilen ve ruhsatı alınan maden potansiyeline sahip olan alana, maden yatağının bulunmasına yönelik olarak sistematik arama yöntemleri uygulanır. Arama yöntemleri; mostra (yüzlek) tanımlama ve örnek alımı, jeolojik harita alımı ile jeokimya ve jeofizik gibi çalışmaları kapsar. Bu dönemde yarma ve varsa sondajlardan da örnek alımı yapılarak kaynak/rezerv ve tenör/kalite tahmini, düşük güvenilirlik düzeyinde gerçekleştirilir.

(2) Ön arama döneminde aranan maden varlığını ortaya çıkarmaya yönelik olarak ruhsat sahasında, sahada beklenen maden oluşum modeli ve büyüklüğü dikkate alınarak, uygun ölçekli maden jeolojisi haritası (1/25000, 1/10000, 1/5000, 1/2000 ölçekli gibi) ve jeolojik kesitleri yapılır.

(3) Maden arama projesindeki ön arama dönemi ve bu dönem için verilen faaliyet raporları aşağıdaki hususlardan yararlanılarak hazırlanır:

a) Uygun ölçekli olarak yapılacak olan maden jeolojisi haritası kapsamında; ruhsat sahasının litolojik, litostratigrafik, mineralojik-petrografik, tektonik ve benzeri özelliklerinin belirlenmesine yönelik saha çalışması yapılarak, yüzey verileri toplanır, örnekleme ve ölçümler ile bunların sonuçları jeoloji haritası ve kesitler üzerine işlenir.

b) Ruhsat sahasındaki mineralizasyon/cevherleşme zonunun yan kayaçla alt-üst, yanal ilişki ve geçişleri belirlenir, cevherleşmenin olası sınırları tespit edilir, tüm bu veriler jeoloji haritası ve kesitler üzerine işlenir.

c) Cevherleşme/mineralizasyonun sistemi (hidrotermal, epitermal, volkano-sedimanter, skarn gibi), tipi (masif, saçınımlı, damar, ağsal gibi) ve geometrisi (mercek, kütle, damar, tabaka gibi) hakkında öngörülebilir bulunur.

ç) Ön arama faaliyet dönemi içinde yapılan çalışmalar kapsamında kullanılan her türlü bilgi ve belgeye ön arama faaliyet raporu içinde kaynak gösterilerek değinilir ve kaynaklar dizininde belirtilir.

d) Yukarıda belirtilen çalışmalar ve bunlara ait sonuçlar değerlendirilir, korelasyonları yapılır ve yorumlanır. Buna göre ruhsat sahasında kabul edilebilir boyutta bir mineral yoğunlaşmasının varlığı ortaya konularak, sınırlı sayıdaki bu bilgi ve veriler kapsamında düşük güvenilirlikli kaynak/rezerv, tenör/kalite tahmini yapılır.

e) Yapılan çalışmaları ifade eden, bunlara ait tüm bilgi ve belgeler ile değerlendirme, yorum ve sonuçları içeren ön

arama dönemi faaliyet raporu Ek Form-7'ye göre hazırlanır.

f) Ön arama faaliyetlerine ilişkin yatırım harcamaları belgelenir ve bir sonraki dönemde yapılması öngörülen yatırımlar belirtilir.

(4) Ön arama süresi sonuna kadar, kaynak/rezerv raporunu içeren, maden arama projesinde belirtilen, maden gruplarına göre yapılması gereken EK-1'de yer alan asgari faaliyetlerin tamamlandığına dair belgeleri ve bu faaliyetlere ilişkin EK-2'de yer alan minimum yatırım harcamalarına ait belgeleri içeren ön arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Aksi takdirde teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

(5) Ön arama dönemi yeterlilik şartları şunlardır:

a) Kaynak ve/veya rezerv raporu: Ön arama dönemi kapsamında yapılan çalışmalar sonucunda ön arama faaliyet raporu, dayanaklarıyla birlikte tenör/kalite bilgilerini içeren "kaynak veya rezerv" bilgilerinin verilmesi zorunludur.

b) Ön arama dönemi faaliyetlerinin yeterliliği: Ön arama faaliyetlerinin yeterli sayılabilmesi için, bu arama dönemine ait maden arama projesinde yer alan ve EK-1'de belirtilen asgari faaliyet kalemlerinin gerçekleştirilmesi zorunludur.

c) Ön arama dönemi yatırım harcamalarının yeterliliği: Ön arama dönemi faaliyetlerinin yürütülmesine yönelik yapılan toplam yatırım harcamalarının ayrı ayrı mali belgelerle (fatura, gider pusulası, sigorta ve maaş ödemelerine ilişkin belgeler ve benzeri) belgelenmesi zorunludur. Ruhsat sahipleri, ön arama faaliyet dönemi için EK-2'de öngörülen minimum yatırım tutarının en az %40'ını gerçekleştirmek zorundadır.

(6) Ön arama dönemi sonuna kadar verilmesi gereken bu belgeler doğrultusunda Genel Müdürlükçe iki ay içerisinde genel arama dönemine geçilip geçilmeyeceğine dair karar verilir. Bu süreç genel arama dönemi kapsamında mütalaa edilir. Genel arama dönemine geçen/geçemeyen sahalar Genel Müdürlük internet sayfasında ilan edilir. Bir üst döneme geçemeyerek iptal edilen ruhsatlar için tebligat yoluyla bilgilendirme yapılır.

Genel arama dönemi

MADDE 18 –(1) Bu dönem, madenin genel özellikleriyle belirlenmesine yönelik arama dönemidir. Amaç, bir cevherleşme ya da maden yatağının temel jeolojik özelliklerini belirlemek, boyut, biçim, yapı, tenör/kalite ve rezervin kabul edilebilir bir güvenilirlik düzeyinde tahmin edilebilmesini sağlamaktır. Cevherleşme ya da maden yatağının sınırları ve sözü edilen özellikleri; mostra, yarma ve sondaj gibi lokasyonlardan örnekleme yapılarak, alınan örneklerin analiz ve test edilmesi suretiyle elde edilen verilere dayalı olarak tahmin edilir.

(2) Genel arama dönemine hak sağlayan ruhsat sahalarında, varlığı belirlenmiş olan cevherleşme/maden yatağının genel özellikleriyle ortaya konulmasına yönelik olarak; cevherleşmenin/maden yatağının özellikleri ve büyüklüğü dikkate alınarak, ruhsat sahasının uygun ölçekli (1/10000, 1/5000, 1/2000 ölçekli gibi) topografik haritaları hazırlanır ve yeterli detayda maden jeolojisi haritası ve jeolojik kesitleri yapılır.

(3) Maden arama projesindeki genel arama dönemi ve bu dönem için verilen faaliyet raporları aşağıdaki hususlardan yararlanılarak hazırlanır:

a) Ruhsat sahasında gözlenen litolojik birimler uygun ölçekli (1/10000, 1/5000, 1/2000, 1/1000 ölçekli gibi) olarak hazırlanan maden jeolojisi haritasında gerekli tüm detaylarıyla yer alır.

b) Litoloji birimlerine ait mineralojik-petrografik tanımlamalar kabul görmüş uluslararası standartlar kullanılarak yapılır. Litostratigrafik konumları, alt-üst ilişkileri, varsa fosil içerikleri ve yaş tayinleri, stratigrafik ölçüm ve kesitleri ile diğer özellikleri arazi ve laboratuvar çalışmaları ile ortaya konularak maden jeolojisi haritası üzerinde gösterilir.

c) Cevherleşme/maden yatağının jeolojik ortamı, litoloji birimleriyle alt-üst, yanal ilişki ve geçişleri mostra gözlemleri, yarma, sondaj, kuyu, galeri gibi yöntemlerle yeraltı jeolojisine yönelik ve yüzeye ait veriler toplanarak belirlenir ve maden jeolojisi haritasına işlenir.

ç) Yan kayaç ve alterasyon tiplerinin (silisleşme, kaolenleşme, kloritleşme gibi) mineralizasyon zonu ile ilişkisi incelenir.

d) Yeraltı jeolojisi verilerinin elde edilmesine yönelik olarak uygulanacak sondaj, galeri, kuyu ve/veya yarmalar belirli bir sistematik dahilinde, cevherleşme/maden yatağının, yayılımı, uzanımı, eğimi-doğrultusu ve benzeri gibi konumu ve boyutları hakkında yeterli bilgi elde edilebilmesine yönelik olarak planlanır. Sondaj, galeri, kuyu ve/veya yarma açılımlarında litolojik değişimler, formasyon ya da birim sınırları, yapısal unsurlar, cevherleşme/maden yatağının konumu belirlenerek çizimlerde gösterilir.

e) Sondaj, galeri, kuyu ve/veya yarmalardan yapılacak örneklemeler hem litolojik hem de cevherleşme/maden yatağının mineralojik tanımlamalarına uygun nitelikte ve yeterli miktarda yapılır.

f) Cevherleşme/maden yatağı ve yeraltı jeolojisine ait verilerin elde edilmesine yönelik olarak yapılacak sondajlar belirli bir sistematik içinde planlanır. Sondaj lokasyonu, seçilen sondaj yöntemi, önerilen derinlikler, eğimler ve diğer hususlar gerekçeleri ve detaylarıyla belirtilir.

g) Sondajlardan elde edilen karot ve kırıntı gibi kayaç ya da minerallerin makroskopik tanımlamaları kuyu başında yapılır ve ilk değerlendirmelere göre kuyu logları hazırlanır. Sondajlarda gerekli durumlarda jeofizik ölçümler de yapılır ve buna ait kuyu logu hazırlanır.

ğ) Sondajlardan alınan numuneler, uygun görülen aralıklarda ve yeterli sayıda mineralojik-petrografik, jeokimyasal analizlerinin yapılması için örneklenir. Analiz sonuçları kesinleşen verilere göre kuyu logları yeniden hazırlanır ve cevherleşme/maden yatağının kaynak/rezerv bilgilerinin belirlenmesinde kullanılmak üzere hazır hale getirilir. Ayrıca karotlar usulüne uygun olarak saklanır.

h) Yeraltı verilerinin elde edilmesine yönelik olarak uygun görülen yerlerden galeri sürülmesi halinde; galerinin konumunu, jeolojik özelliklerini ve cevherleşme/maden yatağı ile ilgili tüm verilerini gösteren bir galeri haritası hazırlanır, örnek lokasyonları ve bunlara ait sonuçlar da galeri haritasında gösterilir.

ı) Her türlü örneklemenin ne amaçla yapıldığı, örnekleme planı ve nasıl örnek alındığı açıkça ifade edilir. Her türlü örneğe ait laboratuvar tanımlamaları, sonuçları ve değerlendirmeleri için uluslararası sınıflamalar kullanılır, alınan örneklere ait örnek lokasyon haritaları hazırlanır.

i) Örnek analizleri üniversiteler, uzman kurum ve kuruluşlar ile ulusal ve uluslararası kabul görmüş güvenilir laboratuvarlarda yaptırılır.

j) Örnekleme aralığı, şekli (oluk, yığın gibi) ve yöntemi (kuyu, yarma, sondaj gibi), jeolojik deneye bağlı olarak yapılacak süreklilik tahmini için uygun ve yeterli olmak zorundadır.

k) Esas ve yan cevher minerallerinin tanımlanması, mineral parajenezi, cevherleşmenin yaşı, dokusu, yoğunluğu, cevher-gang oranı, cevherli zonun boyutları (derinliği, uzunluğu, genişliği, kalınlığı), doğrultu ve eğimi, limit tenör, ortalama tenör belirtilir.

l) Cevherleşme/mineralizasyonun yeraltı jeolojik modelinin ortaya konulmasına yönelik olarak; yapılan ya da yapılacak olan her türlü jeolojik etüt ve bunların sonuçlarını desteklemek amacıyla yanal korelasyonu en duyarlı şekilde ortaya koyacak ve iki/üç boyutlu model üretebilmesi için gerektiğinde jeofizik yöntemler uygulanır, jeofizik veriler diğer jeolojik veriler ile karşılaştırılır, değerlendirilir ve yorumlanır.

m) Kuyu, yarma, sondaj ve galerilerden örnek alınarak, ayrıntılı jeokimya incelemesi yapılır ve yan ürün olarak değerlendirilebilecek mineraller de belirlenir.

n) Geniş aralıklı örnekleme verileri ile jeoloji, jeokimya ve jeofizik verilerinin yorumlanmasına dayanılarak yatağın devamlılığı, boyut, şekil, yapı, miktar ve tenörü/kalitesi hakkında ilk bilgilere ulaşılır.

o) Yukarıda belirtilen çalışmalar, bunlara ait sonuçlar, değerlendirme ve yorumlar kapsamında, belirli miktardaki yüzey ve yeraltı verisine dayalı ve kabul edilebilir güvenilirlikte bir kaynak/rezerv tahmini ya da hesabı yapılır. Bu tahminin güvenilirlik

düzeı detay aramanın gerekliliğine karar vermede de kullanılabilir seviyede olmak zorundadır.

ö) Genel arama dönemi içinde yapılan çalışmalar kapsamında kullanılan her türlü bilgi ve belgeye genel arama faaliyet raporu içinde kaynak gösterilerek değinilir ve kaynaklar dizininde belirtilir.

p) Genel arama dönemi faaliyetlerine ilişkin yatırım harcamaları belgelenir ve bir sonraki dönemde yapılması öngörülen yatırımlar belirtilir.

r) Yapılan çalışmalara ait tüm bilgi ve belgeler ile değerlendirme, yorum ve sonuçları içeren bir genel arama dönemi faaliyet raporu Ek Form-8'e göre hazırlanır ve bu dönem için tanınan IV. ve VI. Grup madenlerde iki yıl, diğer gruplarda bir yıllık süre sonuna kadar Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur.

(4) Genel arama süresi sonuna kadar, kaynak ve/veya görünür rezerv raporunu içeren, maden arama projesinde belirtilen faaliyetlerin maden gruplarına göre yapılması gereken EK-1'de yer alan asgari faaliyetlerin tamamlandığına dair belgeleri ve bu faaliyetlere ilişkin EK-2'de yer alan minimum yatırım harcamaları belgelerini içeren genel arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Aksi takdirde teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

(5) Genel arama dönemi yeterlilik şartları şunlardır:

a) Kaynak ve/veya görünür rezerv raporu: Bu çalışmalar sonucunda, cevherleşme/maden yatağı üç boyutta genel hatları ve özellikleriyle belirlenmek ve kaynak/rezerv kabul edilebilir güvenilirlikte "muhtemel" kategoride dayanaklarıyla birlikte hesaplanmak zorundadır. Bu aşamada cevherleşme/maden yatağının kesin verilerle belirlenmiş olan bölümü için dayanaklarıyla birlikte kaynak/rezerv "görünür" kategoride de hesaplanabilir. II (b), III. ve V. Grup ruhsatlarda arama süresi sonunda, maden yatağı üç boyutlu olarak ortaya konulmak ve rezerv yüksek güvenilirlikte "görünür" kategoride dayanaklarıyla birlikte hesaplanmak zorundadır.

b) Genel arama dönemi faaliyetlerinin yeterliliği: Genel arama faaliyetlerinin yeterli sayılabilmesi için, bu arama dönemi için maden arama projesinde yer alan ve EK-1'de belirtilen asgari faaliyet kalemlerinin gerçekleştirilmesi zorunludur. Bu aşamada sondaj, yarma, kuyu, galeri gibi fiziki müdahale çalışmalarının yapılması ve bu çalışmaların sonucunda elde edilen fiziksel, kimyasal, mineralojik-petrografik gibi verilerin Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur.

c) Genel arama dönemi yatırım harcamalarının yeterliliği: Maden arama projesi kapsamında, genel arama dönemindeki toplam yatırım tutarını oluşturan harcamaların faaliyet kalemlerine göre ayrı ayrı belgelenmesi (fatura, gider pusulası, sigorta ve maaş ödemelerine ilişkin belgeler gibi) zorunludur. Ruhsat sahipleri, genel arama faaliyet dönemi için EK-2'de öngörülen minimum yatırım tutarının en az %40'ını gerçekleştirmek zorundadır.

(6) Genel arama dönemi sonuna kadar verilmesi gereken bu belgeler doğrultusunda Genel Müdürlükçe iki ay içerisinde detay arama dönemine geçilip geçilmeyeceğine karar verilir. Bu süreç detay arama dönemi kapsamında mütalaa edilir. Detay arama dönemine geçen/geçmeyen sahalarda Genel Müdürlük internet sayfasında ilan edilir. Bir üst döneme geçemeyerek iptal edilen ruhsatlar için tebligat yoluyla bilgilendirme yapılır.

(7) Genel arama faaliyet raporu kabul edilen IV. ve VI. Grup ruhsatlar detay arama dönemine hak sağlar.

(8) II (b), III. ve V. Grup ruhsatlarda arama süresi sonunda, maden arama projesinde belirtilen faaliyetlerin tamamlandığını ve bu faaliyetlere ilişkin yatırım harcamalarını da gösteren genel arama faaliyet raporunun verilmesi, verilen görünür rezerv raporu, genel arama dönemi faaliyetleri ve bu faaliyetlere ilişkin yatırım tutarlarının yeterli olması zorunludur. Aksi takdirde teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

(9) II (b), III. ve V. Grup ruhsatlarda arama faaliyetlerinin tamamlanması sonucunda en geç arama ruhsat süreleri sonuna kadar maden rezerv bilgilerini de içeren genel arama faaliyet raporu ile birlikte işletme projesinin verilmesi zorunludur. Genel arama faaliyet raporu kabul edilmeyen ruhsatların işletme projesi değerlendirilmez.

Detay arama dönemi

MADDE 19 –(1) Önceki arama faaliyet dönemlerinde yapılan çalışmalarla belirlenmiş olan bir maden yatağını, ayrıntılı

olarak ortaya koymaya yönelik arama dönemidir. Miktar, yoğunluk, şekil, fiziksel özellikler, tenör/kalite ve mineral içeriğinin yüksek bir güvenilirlik düzeyinde hesap edilmesi amacıyla yapılan çalışmaları kapsar. Bu dönemde, maden yatağını üç boyutlu olarak ortaya koymak ve yüksek bir güvenilirlik düzeyinde hesaplama yapabilmek amacıyla yeter sayı ve sıklıkta mostra, kuyu, yarma, sondaj ve galeri açma çalışmaları yapılması gerekir. Buralardan yeterli sayı ve sıklıkta örnekleme yapılır. Maden yatağının sınırları ve sözü edilen özellikleri, örneklerin test ve analiz edilmesi suretiyle elde edilen verilere dayalı olarak ortaya konulur, rezervi hesaplanır ve maden yatağının işletilmesine yönelik özellikler de belirlenir.

(2) Detay arama dönemine hak sağlayan ruhsat sahalarında, varlığı belirlenmiş olan maden yatağının ayrıntılı özelliklerinin belirlenmesi için; maden yatağının sistemi, tipi, şekli ve modeli gibi nitelikleri ile boyutları dikkate alınarak, 1/2000 veya daha büyük ölçekli topografik harita yapılır ve bu harita üzerine ayrıntılı bir maden jeolojisi işlenerek, jeolojik kesitleri hazırlanır.

(3) Maden arama projesindeki detay arama dönemi ve bu dönem için verilen faaliyet raporları aşağıdaki hususlardan yararlanılarak hazırlanır:

a) Litoloji birimleri ile maden yatağının jeolojik konumları ve ilişkileri dikkate alınarak, maden yatağının uzanımı, dalımı ve devamlılığı, tavan ve taban kayaçları, ana kaya, yan kaya tanımlamaları ve bunların cevherleşme ile ilişkileri ortaya çıkarılır.

b) Yeraltı jeolojisi verilerinin elde edilmesine ve maden yatağının üç boyutuyla yüksek güvenilirlikte ortaya konulmasına yönelik yarma, kuyu, sondaj ya da galeri gibi çalışmaların lokasyon sıklığı ve aralıkları ile yerleri belirlenir.

c) Yan kayaç ve alterasyon tiplerinin (silisleşme, kaolenleşme, kloritleşme ve diğer) maden yatağı ile ilişkisi incelenir.

ç) Alterasyon türlerine ve mineralojisine göre, 1/2000 veya daha büyük ölçekte alterasyon haritaları hazırlanır.

d) Alınan örneklerin jeokimyasal analiz sonuçları, jeostatistik yöntemler kullanılarak değerlendirilir, 1/2000 veya daha büyük ölçekte jeokimya haritaları hazırlanır.

e) Yapılan maden jeolojisi haritası ve jeolojik kesitler ile diğer destekleyici çalışmalar ve bu çalışmalar sonucu hazırlanmış haritalar, jeokimya haritaları, kuyu, yarma, sondaj ve galeriler, log ve açılımlar, jeofizik haritaları birbiriyle denestirilir.

f) Maden yatağının jeolojik ortamı, litoloji birimleriyle alt-üst, yanal ilişki ve geçişleri, sürekliliği, değişkenliği ve tektonik özellikleri gibi maden yatağına ait jeolojik karakteristikler kullanılarak; yatay, düşey kesitler ve projeksiyonlarla yeraltı jeolojisi ve maden yatağı üçüncü boyutuyla modellenir.

g) Maden jeolojisi haritaları ve kesitler, jeofizik ölçümler, jeokimyasal veriler, mostra incelemeleri ile yarma, sondaj, kuyu ve galeri gibi yöntemlerle yeraltı jeolojisine yönelik yapılmışsa jeofizik ölçümler, jeokimyasal veriler de dikkate alınarak yapılan çalışmaların yapıma nedenleri, yöntemleri, miktarları, ölçekleri, duyarlılıkları ve sonuçları belirtilir.

ğ) Çalışmalarda kullanılan topografik haritaların koordinat sistemi ve bunun ulusal şebeke içindeki durumu açıklanır, haritaların ne şekilde üretildiği, ölçekleri ve ölçeklere göre hata oranları belirtilir.

h) Sondajlama sistematığı ve lokasyon haritası, sondaj kod ve koordinat tabloları, derinlik, sondaj yöntemi, eğim ölçümleri, cevher ve yan kayaçta karot yüzdeleri, karotlardan örnek alma tekniğine ilişkin bilgiler açıklanır.

ı) Maden yatağında bulunan faydalı cevher mineralleri, bunların oluşum süreçleri, dokusal özellikler, kapanımlar, alterasyonlar, tane boylanması, faydalı minerallerin uygun verimle elde edilebilmesine ve kullanımına yönelik cevher mineralojisi incelemeleri, XRD (X-ışınları kırınımı), XRF (X-ışınları floresansı), polarizan mikroskop, SEM (taramalı elektron mikroskopisi), MLA (mineral serbestleşme analizi), TG-DTA (termal gravimetri-diferansiyel termal analiz) gibi yöntemler kullanılarak yapılır. Bu incelemelerin sonuçları yorumlanır, zenginleştirmede dikkate alınması gereken diğer mineralojik ve dokusal özellikler belirlenir.

i) Örnek analizleri üniversiteler, uzman kurum ve kuruluşlar ile ulusal ve uluslararası kabul görmüş güvenilir laboratuvarlarda yaptırılır.

j) Esas ve yan cevher minerallerinin tanımlanması, mineral parajenezi, cevherleşmenin yaşı, dokusu, yoğunluğu, cevher-gang oranı, cevherli zonun boyutları (derinliği, uzunluğu, genişliği, kalınlığı), doğrultu ve eğimi, limit tenör, ortalama tenör belirtilir.

k) Tüm örneklemeler için, örnek alma yöntemleri, niçin alındığı, örnek alma tekniği, sayısı, miktarı, yerleri ve nereden alındığı belirtilir, analiz ve test yöntemleri, sonuçları, analiz limitleri ve duyarlılıkları maden yatağının üç boyutuyla güvenilir olarak ortaya konulur.

l) Jeolojik-jeoteknik ve hidrojeolojik etütler yapılır, fay ve kırık sistemlerinin maden yatağına, üretime etkileri araştırılır, şev stabilitesi, üretim bloklarının boyutları hakkında jeolojik-jeoteknik yaklaşımda bulunulur, yer üstü akışkanları, akaçlama sistemi, kaynaklar, artezyenler, yeraltı suyu statik ve dinamik seviyeleri ve muhtemel ocak içi su atımı konusundaki öngörüler tespit edilir.

m) Tesis ve altyapı çalışmaları için yer seçimi yapılır ve bu alanların jeolojik-jeoteknik özellikleri belirlenir, dekapaj ve atık sahası olarak kullanılacak alanlar saptanır, bunların kapasiteleri ve muhtemel kullanım süreleri tahmin edilir, duyarlılık ve sızdırmazlıklarına dair bilgiler üretilir.

n) Rezerv sınıflama sistemi ve rezerv hesabında kullanılacak yöntem ve yöntemin esasları ile bu yöntemin seçilme nedenleri açıklanır.

o) Rezerv hesaplamaları için limit tenörler belirlenir ve gerekçesi açıklanır, eş tenör/kalite haritaları hazırlanır, rezerv hesabına esas olmak üzere yapılan örnekleme düzeni, yatağın geometrisi, mineralojik zonlanma ve süreksizlikler ayrıntılı olarak ortaya konulur.

ö) Rezerv hesabında kullanılan formülasyon, hesaplamada kullanılan kısıtlar ve kabuller ile jeolojik korelasyonlar açıkça ifade edilir.

p) Maden yatağının ve jeolojik ortamının üç boyutuyla modellenmesi yapılır.

r) Detay arama dönemi içinde yapılan çalışmalar kapsamında kullanılan her türlü bilgi ve belgeye detay arama faaliyet raporu içinde kaynak gösterilerek değinilir ve kaynaklar dizininde belirtilir.

s) Detay arama dönemi faaliyetlerine ilişkin yatırım harcamaları belgelenir.

ş) Yapılan çalışmaları ifade eden, bunlara ait tüm bilgi ve belgeler ile değerlendirme, yorum ve sonuçları içeren bir detay arama dönemi faaliyet raporu Ek Form-9'a göre hazırlanır.

(4) Detay arama faaliyet raporu, her yıl için tanınan sürenin sonuna kadar Genel Müdürlüğe verilir. Her yıl verilen faaliyet raporu ile birlikte kaynak/rezerv raporunun verilmesi ve o yıl yapılan faaliyetlerin bildirilmesi zorunludur. Her yıl için EK-2'de öngörülen yatırım tutarının en az %20'sinin gerçekleştiğinin belgelenmesi (fatura, gider pusulası, sigorta ve maaş ödemelerine ilişkin belgeler gibi) zorunludur. Aksi takdirde teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir. Detay arama dönemi sonuna kadar her yıl dönemi için verilmesi gereken bu belgeler doğrultusunda Genel Müdürlükçe iki ay içerisinde bir sonraki yıl dönemine geçilip geçilmeyeceğine karar verilir. Bu süreç bir sonraki yıl dönemi kapsamında mütalaa edilir. Bir sonraki yıl dönemine geçen/geçmeyen sahalar Genel Müdürlük internet sayfasında ilan edilir. Bir sonraki yıl dönemine geçemeyerek iptal edilen ruhsatlar için tebligat yoluyla bilgilendirme yapılır.

(5) Detay arama süresi sonuna kadar, görünür rezerv raporunu içeren, maden arama projesinde belirtilen faaliyetlerin maden gruplarına göre yapılması gereken EK-1'de yer alan asgari faaliyetlerin tamamlandığına dair belgeleri ve bu faaliyetlere ilişkin EK-2'de yer alan minimum yatırım harcamalarına ait belgeleri içeren detay arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur. Aksi takdirde teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

(6) Detay arama dönemi yeterlilik şartları şunlardır:

a) Görünür rezerv raporu: Bu çalışmalar sonucunda, maden yatağı üç boyutlu olarak ortaya konulmak ve rezerv yüksek

güvenilirlikte "görünür" kategoride dayanaklarıyla birlikte hesaplanmak zorundadır.

b) Detay arama dönemi faaliyetlerinin yeterliliği: Detay arama faaliyetlerinin yeterli sayılabilmesi için, bu arama döneminde, maden arama projesinde yer alan ve EK-1'de belirtilen faaliyet kalemlerinin gerçekleştirilmesi zorunludur. Bu aşamada yeterli sayıda sondaj, yarma, kuyu, galeri gibi fiziki müdahale içeren çalışmaların yapılması ve bu çalışmaların sonucunda elde edilen yeterli düzeyde fiziksel, kimyasal, mineralojik, petrografik gibi verilerin Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur.

c) Detay arama dönemi yatırım harcamalarının yeterliliği: Maden arama projesine göre, detay arama süresi sonundaki toplam yatırım tutarını oluşturan harcamaların faaliyet kalemlerine göre ayrı ayrı belgelenmesi (fatura, gider pusulası, sigorta ve maaş ödemelerine ilişkin belgeler gibi) zorunludur. Ruhsat sahipleri, detay arama faaliyet dönemi için EK-2'de öngörülen yatırım harcamaları toplamının yıllar itibarıyla ağırlıklı ortalamasının en az %30'unu gerçekleştirmek zorundadır. Üçüncü yıl sonunda, %30 ortalama harcamayı belgelemeyen ruhsat sahipleri için Genel Müdürlük internet sayfasında son yıl yapmak zorunda olduğu yatırım harcama bedelleri ilan edilir.

(7) Detay arama döneminde önceki yıllarda yapılan harcama tutarlarının sonraki yıllar için gerekli olan minimum yatırım harcamaları tutarının yeniden değerlendirme oranlarına göre hesaplanan tutarları da dahil olmak üzere oranı karşılaması durumunda yeterli harcama yapılmış sayılır.

(8) Detay arama faaliyetlerinin tamamlanması sonucunda en geç detay arama dönemi sonuna kadar maden rezerv bilgilerini de içeren detay arama faaliyet raporu ile birlikte işletme projesinin verilmesi zorunludur. Detay arama faaliyet raporu kabul edilmeyen ruhsatların işletme projesi değerlendirilmez.

Arama faaliyet raporları ile ilgili genel hükümler

MADDE 20 –(1) Süresi tamamlanmadan önce verilen arama faaliyet raporlarının kabul edilmemesi durumunda en geç ilgili süre sonuna kadar çalışmalara devam edilir ve yeni bir faaliyet raporu verilir.

(2) Arama ruhsatı dönemlerinde süresinden önce, sonraki arama dönemlerine ait faaliyet raporlarının Genel Müdürlüğe verilmesi durumunda verilen faaliyet raporlarının yetersiz bulunması halinde bir önceki dönemin arama faaliyet raporu yerine geçer.

(3) Arama dönemi içinde işletme projesi verilmesi durumunda EK-1'de yer alan asgari faaliyetlerin yerine getirilmesi ve kaynak/rezerv raporu verilmesi şartıyla proje verilen yıla ait EK-2'de belirtilen minimum yatırım harcamalarının yapılması zorunludur.

Arama ruhsatı döneminde üretim

MADDE 21 –(1) Arama ruhsatı döneminde teknolojik araştırma, geliştirme, pilot çalışmalar ve pazar araştırmaları yapmak üzere genel/detay arama faaliyet raporu ile birlikte müracaat eden ruhsat sahibine, görünür rezervi ortaya çıkarılan ve Genel Müdürlükçe uygun bulunan II (b), III. ve V. Grup madenlerde genel arama döneminde, IV. ve VI. Grup madenlerde ise genel veya detay arama döneminde görünür rezervin %10'una kadar Ek Form-23'te yer alan maden üretim izin belgesi verilebilir. Ancak, yeraltı işletme yöntemi ile kömür üretmek üzere arama dönemi üretim izin belgesi düzenlenmez. Bu fıkraya aykırı üretim ve satış yapan ruhsatlara, Kanunun 10 uncu maddesi gereğince gerçek dışı ve yanıltıcı beyan olarak işlem yapılır.

(2) Arama ruhsatı döneminde üretimin Genel Müdürlükçe uygun bulunan koordinatlar içinde yapılması zorunludur. Aksi takdirde ruhsat sahibi uyarılarak belirlenen koordinatlar dışındaki üretim faaliyetleri gerekli izin alınıncaya kadar durdurularak teminat irat kaydedilir.

(3) Bu şekilde yapılan üretimlerle ilgili, Ek Form-14'te verilen işletme faaliyet bilgi formunun, Ek Form-15'te yer alan satış bilgi formunun ve imalat haritasının, Kanunun 29 uncu maddesi gereği Nisan ayı sonuna kadar verilmesi zorunludur. Yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde teminat irat kaydedilir. Yükümlülük yerine getirilmeye kadar üretim faaliyeti durdurulur.

(4) Arama döneminde üretim yapılabilmesi için Kanunun 7 nci maddesi gereği izinlerin alınmasına ve çevre ile uyum

teminatının yatırılarak Genel Müdürlüğe verilmesine müteakip arama dönemi üretim izin belgesi verilir.

(5) Arama dönemi üretim izin belgesinin düzenlenmesinden sonra arama ruhsat süresince her yıl için Haziran ayı sonuna kadar çevre ile uyum teminatı yatırılır. Aksi takdirde arama ruhsat teminatı irat kaydedilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İşletme Ruhsatları ve İşletme İzinleri

I (b) ve II (a) grubu madenlerin işletme ruhsatı müracaatı

MADDE 22 –(1) I (b) ve II (a) Grubu madenlere işletme ruhsat müracaatı için talep harcı yatırılıp Ek Form-1’de örneği verilen dilekçe ile maden ismi belirtilerek işletme ruhsat müracaatı yapılır. Uygun olan alanlar müracaat tarihi itibarıyla iki ay süre ile rezerve edilir. Bu sürede müracaat sahibi, işletme ruhsat talep harcını, işletme ruhsatı harcı ve teminatını, Ek Form-2’de istenen belgeleri, görünür rezerv bilgilerini, çevre ile uyum planını da içeren Ek Form-10’a uygun olarak hazırlanmış ve imzalanmış işletme projesini Genel Müdürlüğe vermesi halinde işletme ruhsat hakkı doğar. Aksi halde bu alanlar iki aylık süre sonunda müracaatlara açık hale gelir. Bu durumda talep harcı dışındaki ruhsat harç ve teminatı iade edilir.

I (b) grubu ve II (a) grubu maden işletme ruhsat taleplerinin değerlendirilmesi

MADDE 23 –(1) I (b) Grubu ve II (a) Grubu madenlerde işletme ruhsatı verilebilmesi için; görünür, muhtemel ve mümkün rezerv bilgilerini, çevre ile uyum planını da içeren Ek Form-10’a uygun olarak hazırlanmış ve imzalanmış işletme projesinin yeterli olup olmadığının incelenmesine müteakip, projenin teknik eksikliklerinin tamamlanmasını takiben ruhsatlandırılması ve işletilmesi ile ilgili genel ilkeler çerçevesinde uygun bulunan alana işletme ruhsatı düzenlenir.

II (a) grubu ve patlatma yapılarak üretim yapılan I (b) grubu madenlerin ruhsatlandırılması, izin verilmesi ve işletilmesi ile ilgili genel ilkeler

MADDE 24 –(1) II (a) ve patlatma yapılarak üretim yapılan I (b) Grubu madenlerin projesinde talep edilen izin alanı ve kırma-eleme tesis yerlerinin, Karayolları Genel Müdürlüğü sorumluluğunda olan yollar ile 1/5000 ölçekli imar planı onaylanmış alanlar, organize hale gelmiş tarım ve hayvancılık bölgeleri, birinci derece arkeolojik sit alanlarında fiziki olarak ortaya çıkarılmış kültürel varlıkların ön görünüm alanında yatay olarak en az 300 metre mesafede, ön görünüm alanı dışında ise en az 150 metre mesafe dahilinde izin verilmez. Ancak Karayolları Genel Müdürlüğü’nün sorumluluğunda olan yol kenarlarında, alternatif alan bulunamaması veya coğrafik ve bölgesel şartlar dikkate alınarak, Karayolları Genel Müdürlüğünden izin alınması durumunda izin verilebilir. Bu fıkradaki mesafeler, ihtiyaç halinde faaliyetlerin boyutu, işletme yöntemi, emniyet tedbirleri ile arazinin topoğrafik ve jeolojik yapısı dikkate alınarak Bakanlıkça artırılabilir. Mesafeler yatay olarak hesaplanır.

(2) Kamu hizmeti veya umumun yararına ayrılmış binalardan yatay olarak en az 300 metre mesafe dahilinde izin düzenlenmez.

(3) Kırma-eleme tesislerinde toz indirgeme sistemi olacak şekilde ve bunker, kırıcılar, elekler, bantlar ve malzeme dökülme noktalarının en az ünite bazında kapatılması yönünde işletme projesi hazırlanması ve işletilmesi esastır.

(4) Ruhsat sahasında galeri atımı yöntemi ile patlatma yapılamaz.

II (b), III., IV. ve VI. grup işletme ruhsatı için müracaat

MADDE 25 –(1) Arama ruhsat süresi sonuna kadar işletme ruhsatı talep edilebilmesi için arama faaliyetlerine ait arama dönemleri ile ilgili yeterlilik şartlarının yerine getirilmesi, Kanunun 17 nci maddesine göre hazırlanmış II (b) ve III. Grup madenler için genel arama faaliyet raporu, IV. ve VI. Grup madenler için ise detay arama faaliyet raporu ile madencilik

faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında ve/veya sonlandırılması aşamasında faaliyet sonrası işletme alanının çevre ile uyumlu hale getirilmesine ilişkin taahhütleri de içeren Ek Form-10'a uygun olarak hazırlanmış işletme projesi ve talep harcının eksiksiz ödendiğine dair belge ile müracaatta bulunulması halinde işletme ruhsatı hakkı doğar. İşletme projesinin, ruhsat sahibi veya kanuni vekilince de imzalanması zorunludur.

(2) Bu grup madenlere işletme ruhsatı verilebilmesi için görünür, muhtemel ve mümkün rezerv bilgilerini, çevre ile uyum planını da içeren Ek Form-10'a uygun olarak hazırlanmış ve imzalanmış işletme projesinin yeterli olup olmadığının incelenmesini müteakip, projenin teknik eksikliklerinin tamamlanmasını takiben ruhsatlandırılması ve işletilmesi ile ilgili genel ilkeler çerçevesinde uygun bulunan alana işletme ruhsatı düzenlenir.

II (b), III., IV. ve VI. grup madenlere işletme ruhsatı düzenlenmesi ve işletilmesi ile ilgili genel ilkeler

MADDE 26 –(1) Arama faaliyeti sonrası görünür, muhtemel ve mümkün rezerv sınırlarının ve büyüklüğünün tespit edilebilmesi için madenin ortalama tenörü, kalitesi veya madenin cinsine göre cevher damar kalınlıkları, kömür için kalori değeri, mermer için üretim kapasitesi, su ve gazların konsantrasyonu, debisi, kapasitesi belirlenir. İşletme projesinin hazırlanmasında kullanılacak verilerin belirlenebilmesi için gerekli aramaların yapılmış olması ve bu faaliyetlerin rezerv bilgilerini içeren II (b) ve III. Gruplar için hazırlanmış genel arama faaliyet raporu, IV. ve VI. Gruplar için ise detay arama faaliyet raporu ile belgelenmesi zorunludur.

(2) Arama ruhsat döneminde ortaya çıkarılan rezerve ilişkin dayanakları ile birlikte belge ve bilgilerin verilmesi zorunludur.

(3) III. Grup madenlerde, Ek Form-10'a uygun hazırlanmış işletme projesinde, üretilmesi öngörülen madenler için; tabii denge, kapasite, rezervuar, konsantrasyon, hidrojeolojik ve jeokimyasal denge, debi gibi koruma ilkeleri esas alınır. Bu Grup madenler; deniz, göl, kaynak, havza veya beslenme alanının tabii dengesini bozmayacak şekilde ruhsatlandırılır.

(4) İşletme projelerinde beyan edilen yıllık üretim miktarı, başa baş noktasını sağlayan miktarın altında olamaz. Genel Müdürlük; madenin cinsi, rezerv miktarı, tenörü/kalitesi, üretimin yapıldığı bölge, işletme izin alanı gibi kıstasları dikkate alarak minimum yıllık üretim miktarlarını belirleyebilir.

(5) Arama ruhsatlı sahalara, geçici tesis alanı ile arama süresince belirlenen görünür, muhtemel ve mümkün rezerv alanı üzerinden Ek Form-11'deki işletme ruhsatı, geçici tesis alanı ve görünür rezerv alanına da Ek Form-12'deki işletme izni verilir. Arama ruhsatının diğer kısımları taksir edilir.

(6) İşletme izin alanı değişikliği talepleri, işletme izin alanı belirleme sürecindeki işlemlere tabidir.

İşletme projesi eki olarak verilecek harita ve çizimler

MADDE 27 –(1) İşletme projesinin ekinde aşağıdaki haritalar ve çizimler verilir:

- a) Ruhsat alanının ve varsa ocak yerinin yer bulduru haritası,
- b) Ruhsat alanının uygun ölçekli jeoloji haritası ve jeolojik kesitler,
- c) Ocak açılması planlanan alanın uygun ölçekli (1/10000, 1/5000, 1/1000 gibi) hali hazır topoğrafik harita ve kesitleri,
- ç) Uygun ölçekle çizilmiş ruhsat sınırı, talep edilen işletme izin sınırları ile sahada açılmış ocak, galeri, yarma, sondaj, kuyu gibi arama faaliyetlerinin yerini gösterir imalat haritası,
- d) Sahada belirlenmiş görünür rezerve ve ruhsat süresine bağlı olarak planlanan üretim programlarını gösterir termin planı,
- e) Yeraltı işletmelerinde can ve mal güvenliği ile ilgili; elektrik projesine ilişkin plan ve projeler, basınçlı hava şebeke projesi, acil kaçış planı, su tahliyesi, nakliye gibi hususları içeren uygun ölçekli çizimler ile üretimi gösteren termin planı üzerinde

uygun ölçekli ve havalandırma bilgilerini içeren havalandırma planı,

f) Mevcut ve yapılması planlanan bina, tesis, kantar, silo, trafo, yol gibi yapıları gösteren vaziyet planı,

g) İşletme esnasında ve/veya sonrası üretim faaliyetinin gerçekleştirildiği alanın çevre ile uyumlu hale getirileceğine ilişkin çevre ile uyum plan çizimi ve kesitleri,

(2) Gazlar ile göl, deniz ve kaynak sularına ait işletmeler için; çöktürme, buharlaştırma, ayırma, arıtma, üretim havuzları, bina gibi yer üstü veya var ise yeraltı tesislerini gösterir uygun ölçekli haritalar ile üretim termin planı verilir.

Proje eksikliklerinin tamamlanması

MADDE 28 –(1) Projelerdeki eksiklikler, yapılan bildirimden itibaren üç ay içinde tamamlanır. Eksikliklerini verilen sürede tamamlamayan ruhsat sahiplerine ikinci bir bildirim yapılarak işletme ruhsat teminatları iki katına çıkarılır ve süre üç ay daha uzatılır. Bu süre sonunda eksikliklerini tamamlamayanların talepleri kabul edilmez ve I (b) ve II (a) Grubu işletme ruhsat taleplerinde proje ile birlikte verilen işletme ruhsat teminatı, diğer gruplarda ise mevcut arama ruhsat teminatı irat kaydedilir.

(2) Uygun bulunan işletme ruhsat talepleri için, ruhsat harçları ve ruhsat teminatının üç ay içerisinde tamamlanması hususu talep sahibine tebliğ edilir. Bu sürelerde eksikliklerini tamamlamayanların mevcut teminatı irat kaydedilerek, işletme ruhsat talepleri reddedilir. Ruhsat süresi bitmeden yeni bir işletme projesi verilmesi halinde işletme ruhsat talebi yeniden değerlendirilir. Ancak, ruhsatın süresi bitmiş ise ruhsat iptal edilir.

İşletme izni verilmesi ve değişiklik talepleri

MADDE 29 –(1) Kanunun 7 nci maddesi gereğince alınması zorunlu olan izinlerin alınmasını, çevre ile uyum teminatının yatırılarak Genel Müdürlüğe verilmesini müteakip işletme izni düzenlenir.

(2) İşletme izninin düzenlenmesinden sonraki her yıl için Haziran ayı sonuna kadar çevre ile uyum teminatı yatırılır. Aksi takdirde işletme ruhsat teminatı irat kaydedilir.

(3) Bir veya birden fazla işletme izni olan sahalarda, çevre ile uyum teminatı ruhsat bazında alınır.

(4) İşletme ruhsat alanında yeni işletme izin alanı değişiklik taleplerinde;

a) Aynı grupta farklı bir maden için ikinci bir işletme izni talep edilmesi halinde işletme projesi ile birlikte işletme talep harcı istenir.

b) Aynı maden için işletme izin alanı değişiklik talebinde, işletme projesi ekinde verilmesi gereken harita ve çizimler ile talep harcı istenir.

c) Tesis, stok alanı, pasa döküm alanı, altyapı tesisleri gibi amaçlarla işletme izin alanı değişikliği taleplerinde işletme projesini etkilemiyor ise revize işletme projesi istenmez. Ancak söz konusu hususlar için planlar ve talep harcı istenir.

Madenin işletmeye alınması

MADDE 30 –(1) İşletme izninin verildiği tarihten itibaren bir yıllık süre içinde ruhsat sahibi madeni işletmeye almak zorundadır.

(2) İşletme projesinde beyan edildiği şekilde üretimin veya üretime yönelik hazırlık çalışmalarının, tesis ve altyapı tesislerinin yapılması madenin işletmeye alınması sayılır.

(3) Beklenmeyen haller ve mücbir sebepler dışında süresi içinde işletmeye alınmayan veya projesinde belirtilen yıllık üretim miktarının %10'unun altında üretim yapılan ruhsat sahalarından, çalışılmayan her yıl için, projede belirtilen üretim miktarının %10'u üzerinden Devlet hakkı alınır. Ancak Devlet hakkı yıllık işletme ruhsat harcından az olamaz. Kamu

kurumlarınca doğrudan işletilen bor tuzu ve Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü ruhsatları için bu hüküm uygulanmaz.

İşletme ruhsatı döneminde arama faaliyetleri

MADDE 31 –(1) İşletme ruhsatı alanı içinde aramalara devam edilir. İşletme ruhsatının verildiği tarihten itibaren mümkün rezerv alanlarının IV. ve VI. Grup ruhsat sahalarında beş yıl, diğer grup ruhsat sahalarında üç yıl içinde görünür ve muhtemel rezerv haline getirilmesi zorunludur. Görünür ve muhtemel rezerv haline getirilmeyen alanlar taksir edilir.

(2) Görünür ve muhtemel rezerv raporunun, dayanakları ve yeterlilik şartlarına uygun olarak IV. ve VI. Grup ruhsatlar için detay arama faaliyet raporu, diğer grup ruhsatlar için ise genel arama faaliyet raporunun verilmesi zorunludur.

(3) V. Grup madenler için verilen işletme sertifika alanlarında bu madde hükümleri uygulanmaz.

İşletme sertifikası

MADDE 32 –(1) V. Grup madenlerin üretimi işletme sertifikası ile yapılır. Arama sertifikası süresi sonuna kadar yapılan çalışmalarını içeren Ek Form-8'deki genel arama faaliyet raporu ve talep harcının ödendiğine dair belge ile müracaatta bulunulması halinde Ek Form-13'teki işletme sertifikası hakkı doğar. Uygun olan müracaatlara işletme sertifikası verilir. İşletme sertifikası süresi beş yıldır.

(2) Arama faaliyeti sonrası görünür, muhtemel ve mümkün rezervin tespit edilebilmesi için madenin tenörü/kalitesi, madenin cinsine göre cevher damar kalınlıkları ve kapasitesi belirlenir. İşletme projesinin hazırlanmasında kullanılacak verilerin belirlenebilmesi için gerekli aramaların yapılmış olması ve bu faaliyetlerin rezerv bilgilerini içeren genel arama faaliyet raporu ile belgelenmesi zorunludur.

(3) Genel Müdürlük; madenin cinsi, rezerv miktarı, tenör/kalite, üretimin yapıldığı bölge, işletme izin alanı gibi kıstasları dikkate alarak minimum yıllık üretim miktarlarını belirleyebilir.

(4) Arama sertifikalı sahalar, geçici tesis alanı ile arama süresince belirlenen görünür, muhtemel ve mümkün rezerv alanı üzerinden Ek Form-13'teki işletme sertifikası verilir. Arama sertifikasının diğer kısımları taksir edilir.

(5) Bu grup madenlerin üretimi arazi yüzeyinden toplanarak yapılır. Bu madenlerin işletilmesi için yarma, galeri, ocak açmak gibi faaliyette bulunulmasının gerekmesi durumunda, Ek Form-10'a uygun olarak işletme projesi hazırlanarak Genel Müdürlükten işletme izni alınması zorunludur.

(6) İşletme izin alanı değişikliği talepleri işletme izin alanı belirleme sürecindeki işlemlere tabidir.

Ruhsatların üst üste verilmesi

MADDE 33 –(1) Aynı grup ruhsatlar birbiri üzerine verilemez. Aynı grup ruhsatlar ise üst üste verilebilir. Aynı veya aynı grup maden ruhsatlarının işletme izin alanlarının üst üste talep edilmesi durumunda, Genel Müdürlükçe projeler üzerinde ve/veya yerinde sahanın jeolojik yapısı, cevherleşmenin özellikleri, maden rezervleri, yatırım ve tesisler göz önünde bulundurularak inceleme yapılır. İnceleme sonucunda, kazanılmış haklar korunmak kaydı ile kaynak kaybına neden olmayacak, maden işletmeciliğini ve işletme güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek şekilde, ayrı ayrı çalışma imkânının tespiti halinde, çalışma esasları Bakanlıkça belirlenerek, bu alanda ayrı gruplarda işletme izinleri verilebilir. Bu mümkün değilse öncelik hakkı esas alınarak faaliyete izin verilir.

(2) Ancak, 2000 hektardan daha az olan IV. ve VI. Grup işletme izin alanları ile 100 hektardan daha az olan II. Grup işletme izin alanları üzerine I (b) Grubu işletme ruhsatı verilmeyeceği gibi I (b) Grubu maden işletme izni üzerine de IV. ve VI. Grup veya II. Grup işletme izni verilmez. Bununla birlikte, farklı gruptaki işletme ruhsatlarının aynı kişiye ait olması veya talep sahiplerinin aralarında mutabakat sağladıklarını belgelemeleri halinde üst üste işletme izni verilir.

ALTINCI BÖLÜM

İşletme Dönemi İşlemleri

Projeye uygun faaliyette bulunulması

MADDE 34 –(1) İşletme izinlerinin alınmasını takiben üretim faaliyetleri, projesine uygun olarak yürütülür. Birlikte işletilmesi zorunlu olan madenler bir proje kapsamında işletilir. Madencilik faaliyetleri sürdürülürken ve/veya tamamlandıktan sonra çevre ile uyum planı uygulanır.

(2) Açık işletme ya da yeraltı işletmesine geçişler ile üretim yöntemi ile ilgili değişikliklerin, uygulanmadan önce Genel Müdürlüğe bildirilmesi zorunludur. Aksi takdirde, sahadaki can ve mal güvenliği ile ilgili çalışmalar dışındaki üretim ile ilgili faaliyetler, değişikliklere ilişkin verilmesi gereken revize projenin onaylanmasına kadar durdurulur.

(3) III. Grup madenlerin üretilmesinde Genel Müdürlükten izin alınmadan göl ve denizin doğal yüzeyini değiştirecek şekilde havuz, kanal ve sondaj yapılamaz. İzin alınmadan bu faaliyetlerde bulunulduğunun tespiti halinde gerekli izinler alınıncaya kadar teminat irat kaydedilerek faaliyetler durdurulur. Genel Müdürlükçe uygun görüldüğü şekilde doğal yüzeyi değiştirilen alanlarda gerekli tedbirlerin ruhsat sahibince alınması sağlanır.

(4) İşletmelerde hazırlık ya da üretim çalışmaları sürdürülürken şev açısı, basamak yüksekliği, basamak genişliği, heyelan, göçük, tahkimat, alt yapı gibi nedenlerle can ve mal güvenliği açısından tehlikeli bir durum oluştuğunun tespiti halinde, gerekli önlemlerin alınması ve çalışmaların yapılabilmesi için ruhsat sahibine altı aya kadar süre verilir. Mücbir sebepler dışında bu süre uzatılmaz. Bu süre sonunda projeye uygun faaliyette bulunulmaması veya tehlikeli durumun ortadan kaldırılmaması halinde teminat irat kaydedilerek can ve mal güvenliği ile faaliyetlerin projeye uygun hale getirilmesi yönündeki hazırlık faaliyetleri dışındaki işletme faaliyetleri durdurulur.

(5) Yeraltı işletmelerinde üretim çalışmaları sürdürülürken işletme projesine aykırı olarak; yeraltındaki üretim faaliyetlerinin sürdürüldüğü alanların yerüstüne veya diğer kotlara iki ayrı yolla bağlanmadığı, panolarda havalandırmanın birbirinden bağımsız olarak gerçekleştirilmediği, yanıcı veya patlayıcı gaz geliri olabilecek ocaklarda yeterli cebri havalandırmanın yapılmadığı, havalandırmanın projeye uygun tesis edilmediğinin tespit edilmesi halinde can ve mal güvenliği ile faaliyetlerin projeye uygun hale getirilmesi yönündeki faaliyetler dışındaki üretim faaliyetleri durdurulur.

(6) Üretim faaliyetleri durdurulan sahalarda faaliyet durdurma nedenine yönelik gerekli tedbirlerin alındığının ruhsat sahibince Genel Müdürlüğe bildirilmesini müteakip teknik heyet raporu ile gerekli tedbirlerin alındığının tespit edilmesi halinde üretime yönelik faaliyetlere izin verilir.

Çevre ile uyum teminatı

MADDE 35 –(1) Arama dönemi üretim izni ve işletme izni düzenlenmiş sahalarda çevre ile uyum teminatı, özel kanunlarında belirtilen hükümler hariç yıllık işletme ruhsat harç bedeli kadar her yıl Haziran ayının son günü mesai saati bitimine kadar yatırılır. Bu teminatın süresi sonuna kadar yatırılmaması ya da eksik yatırılması halinde ruhsat teminatı irat kaydedilir.

(2) Çevre ile uyum teminatının tam olarak yatırılmasını müteakip arama dönemi üretim izni veya işletme izni düzenlenir.

(3) Ruhsat hukukunun sona ermesi durumunda, faaliyet yapılan alanların çevre ile uyumlu hale getirildiğinin tespitini müteakip, çevre ile uyum teminatı iade edilir. Ancak, ruhsat sahasında faaliyet gösterilen alanın taksir edilmesi ve bu alanın çevre ile uyumlu hale getirildiğinin tespit edilmesi halinde yatırılan toplam çevre ile uyum teminatının yarısı iade edilir.

(4) Çevre ile uyum teminatı, ruhsat bazında alınır.

İşletme faaliyeti belgeleri

MADDE 36 –(1) Her yıl Nisan ayı sonuna kadar Ek Form-14'te belirtilen işletme faaliyet bilgi formu, Ek Form-15'te belirtilen satış bilgi formu ile birlikte aşağıdaki belgeler verilir:

a) Geçmiş yıllara ait üretim, bir önceki yıl içinde yapılan üretim ile bir sonraki yıl planlanan üretimleri gösteren imalat

haritası ve uygun ölçekli kesitler, yeraltı işletmeleri için havalandırma bilgilerini içeren havalandırma planı,

b) İşletme sahasında arama yapılmış ise faaliyetin niteliğine uygun kaynak/rezerv raporunu içeren genel/detay arama faaliyet raporu,

(2) Projede değişiklik varsa;

a) İşletme ruhsatı ve işletme iznindeki koordinatlarına göre uygun ölçekle çizilmiş ocak, yarma, kuyu ve galeri gibi faaliyetlerin son durumunu gösterir harita ve çizimler,

b) Yeraltı işletme yöntemi ile faaliyet gösteren ocaklarda can ve mal güvenliği ile ilgili havalandırma bilgilerini içeren havalandırma planı, su tahliyesi, nakliye gibi hususların en son durumunu gösterir uygun ölçekli çizim,

c) Yerüstü bina, tesis, kantar, silo, trafo, yol vs. gibi son durumu gösterir vaziyet planı,

ç) Gazlar ile göl, deniz ve kaynak sularına ait işletmeler için her yıl çöktürme, arıtma, üretim havuzları, bina, rezervuar besleme alanı ve havzanın tabii dengesini bozmayacak, kapasitesini aşmayacak işleme tesisleri gibi yerüstü veya var ise yeraltı tesislerinin en son durumunu gösterir uygun ölçekli haritalar.

(3) Bu madde ile ilgili satış bilgi formu, faaliyet bilgi formu ve üretim yapılmış ise imalat haritasının Genel Müdürlüğe verilmemesi halinde teminat irat kaydedilir. Yükümlülük yerine getirilinceye kadar faaliyet durdurulur. İşletme sahasında arama faaliyeti yapılmış ise arama dönemi yeterlilik kıstaslarına uygun bilgiler ile bu maddedeki diğer eksiklikler Kanununun 10 uncu maddesi kapsamındaki hata ve noksanlıklar kapsamında tamamlanır.

(4) İşletme faaliyetinde bulunulmaması halinde, ruhsat sahibi gerekçesini yazılı olarak Genel Müdürlüğe bildirir. Bu durumda, Kanununun 29 uncu maddesinde belirtilen belgelerden sadece satış bilgi formunun verilmesi yeterlidir.

(5) Üretim yapılan ruhsat sahalarında faaliyet bilgi formu ve imalat haritası, üretim yapıldığı dönemde ruhsat sahası için atanmış olan teknik nezaretçi veya Genel Müdürlüğe verildiği tarih itibarıyla ruhsat sahası için atanmış durumda olan teknik nezaretçi tarafından imzalanır. Teknik nezaretçi imzası olmadan Genel Müdürlüğe verilen bu fıkrada sayılan belgeler geçersiz sayılır.

Üretim yapılmayan işletme ruhsat sahaları ve tesisler

MADDE 37 –(1) Beş yıllık sürede mücbir sebepler ve beklenmeyen haller dışında üç yıldan fazla üretim yapılmayan ruhsatlar, teminatları irat kaydedilerek iptal edilir. Bu üç yıllık süre içerisinde yapılan toplam üretimin projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %10'undan az olması halinde de bu hüküm uygulanır.

(2) Birinci fıkra gereğince değerlendirme yapılırken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurularak işlem tesis edilir:

a) İşletme ruhsatlarının yürürlükte olduğu süre içinde, işletme izinli olarak tespit yapıldığı tarihten geriye doğru son beş yılda üç yıldan fazla bir süre mücbir sebep veya beklenmeyen hal olmadığı halde üretim yapılmadığının tespit edilmesi veya bu üç yıllık işletme izinli olarak geçen süre içerisinde yapılan toplam üretimin projede beyan edilen bir yıllık üretim miktarının %10'undan az olduğunun belirlenmesi hallerinde, teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

b) İşletme ruhsatlarının yürürlükte olduğu süre içinde, işletme izinli olarak beş yılda üç yıldan fazla bir süre geçmesine rağmen eğer bu süre içinde Genel Müdürlükçe kabul edilmiş bir geçici tatil süresi var ise bu süre bu kapsamda yapılan değerlendirmenin dışında tutularak süreler hesaplanır.

c) Mücbir sebep veya beklenmeyen hal var ise ruhsat sahasında mücbir sebep veya beklenmeyen halin geçerli olduğu alan dışında üretim yapılabilecek işletme izinli alan olması durumunda mücbir sebep veya beklenmeyen hal kapsamında değerlendirilmez.

ç) Beklenmeyen hal kapsamındaki diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınmaması durumunda, ruhsat sahibinin izin alınmamasında bir kusurunun olup olmadığı gerekirse ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından görüş alınarak açıklığa

kavuşturulur. Ruhsat sahibinin izin alınmamasında bir kusuru var ise beklenmeyen hal kapsamında değerlendirilmez.

d) Ruhsat sahipleri, mücbir sebep veya beklenmeyen hal olmasına rağmen geçici tatil talep etmemeleri durumunda da yapılan değerlendirmelerde somut belgelerle mücbir sebep veya beklenmeyen hal durumunun olduğu süreler üretim yapılmayan sürelerden düşülür.

e) İşletme ruhsat süresi uzatılsa dahi beş yıllık sürede mücbir sebepler ve beklenmeyen haller dışında üç yıldan fazla üretim yapılmayan ruhsat, teminatı irat kaydedilerek iptal edilir.

Entegre tesislere hammadde sağlayan ruhsat alanlarında üretim yapılmaması

MADDE 38 –(1) Üretilen madenin kullanıldığı entegre metalurji, seramik, çimento, kireç ve kimya tesisleri, termik santral ve IV. Grup madenlerin zenginleştirme tesislerini beslemeye yönelik aynı tesis sahibine ait ruhsatlara Kanunun 24 üncü maddesinin on ikinci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Ancak, üretim yapılmayan her bir ruhsat için, işletme ruhsat harcından az olmamak üzere projede belirtilen üretim miktarının %10'u üzerinden Devlet hakkı alınır.

(2) Bu madde ile getirilen muafiyet; tuğla-kiremit, seramik, çimento tesisleri, kireç, kalsit tesisleri, II (b) Grubu madenlerden kesme, boyutlandırma, şekillendirme veya işleme yapılan entegre tesisler, III. Grup madenlerden üretilen ürünlere dayalı entegre tesisler, alçı, tuz gruplarına ait rafine, cam, fosfat üretim tesisleri, enerji tesisleri, gazlaştırma yöntemi ile üretim yapılan tesisler, denizlerde yapılan Kokolit-Sapropel üretimi yapılan tesisler, entegre metalurji ve konsantre, izabe ve dore-külçe üreten zenginleştirme tesisleri ile VI. Grup madenlerle ilgili üretim tesislerine uygulanır.

(3) I (a) ve V. Grup madenler ile mıcır, kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi ve dolgu malzemesi üreten tesisler bu madde ile getirilen muafiyetten yararlanamaz.

(4) Bu madde ile getirilen muafiyetten yararlanmak için ruhsat sahibi dilekçe ile Genel Müdürlüğe müracaat etmek zorundadır. Bu dilekçe ekinde, tesise ait teknik ve hukuki bilgiler ile talepte bulunulan ruhsatlardan üretilen madenlerin bu tesiste kullanılmasına ilişkin bilgiler yer alır. Genel Müdürlükçe, nazari ve/veya mahallinde yapılan inceleme sonucu uygun görülen ruhsatlara, Kanunun 24 üncü maddesinin onikinci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Taleplerin uygun bulunması halinde muafiyet, müracaat tarihi itibarı ile başlar.

(5) Bu şekilde maden ruhsat sahibinin yurt içinde kurulu bulunan tesisinde hammadde olarak kullanılan, bir işleme tabi tutularak zenginleştirilen veya zenginleştirme tesislerini beslemeye yönelik beş adet ruhsat birinci fıkra kapsamında değerlendirilir. Ruhsat hukukları yürürlükte olduğu sürece bu kapsamda değerlendirilen ruhsatlar değiştirilemez. Ancak, bu ruhsatların devir, terk veya iptal edilmesi halinde başka ruhsatlar ile beş adet ruhsata tamamlanabilir. Bu muafiyetten yararlanan ruhsatlar, tesise yatay olarak en fazla 250 kilometre mesafede olmak zorundadır.

(6) Üretilen madenin kullanılacağı entegre tesisleri beslemeye yönelik aynı tesis sahibine ait ruhsat sahalarında yapılan üretime hazırlık faaliyetleri çerçevesindeki dekapaj, kuyu açma, galeri ve desandre sürme gibi faaliyetler, Kanunun 24 üncü maddesinin onikinci fıkrası kapsamında değerlendirilmez. Bu fıkrada yer alan hükmün uygulanması için projede belirtilen termin planındaki süreler esas alınır ve bu süreler aşılamaz.

(7) Bu madde kapsamında muafiyet kazanan ruhsatlar, geçici tatil talebinde bulunamaz.

(8) I (b), II (a), II (b), III. ve IV (a) Grubu ruhsatlarda üretilen madenin kullanıldığı tesislerden güncel değeri üç milyon Türk Lirası ve üzeri fiziki yatırım bedeli, IV (b), IV (c) ve VI. Grup ruhsatlarda üretilen madenin kullanıldığı tesislerden güncel değeri altı milyon Türk Lirası ve üzeri fiziki yatırım bedeli olan tesisler, bu madde kapsamındaki muafiyetten yararlanabilir. Fiziki yatırım bedeline arazi/arsa bedeli dahil edilmez. Muafiyetten yararlanan tesislerin fiziki yatırım bedeline ilişkin bilgi ve belgeler, sanayi ve/veya ticaret odalarından alınır. Yatırım bedeli, her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılır.

İşletme ruhsatı süresi ve uzatılması

MADDE 39 –(1) I (b), II., III., IV. ve VI. Grup madenlerin işletme ruhsat süresi görünür ve muhtemel hale getirilmiş rezerv ve hazırlanmış projesine göre belirlenir. Bu süre 10 yıldan az olamaz.

(2) İşletme ruhsat süresinin uzatılması için ruhsat süresi bitiminden önce talep harcı ile beraber Ek Form-10'a uygun görünür ve muhtemel rezerv bilgilerini, çevre ile uyum planını da içeren yeni bir projeyle uzatma talebinde bulunulması gerekir. Bu talep yapılırken işletme projesi süreci için zorunlu olan genel ilkelere uyulur. Ruhsat süresi maden rezervinin yeterli ve rasyonel bir şekilde işletilmesi için gerekli yatırımların yapılmış ve tesislerin inşa edilmiş olması, projenin uygun bulunması, geçmiş ruhsat döneminde projeye uygun faaliyette bulunulması durumları göz önüne alınarak uzatılabilir. Ruhsat süresi, yapılmış olan faaliyetin çevresel etkileri, çevre ile uyum planına uyulup, uyulmadığı ve yerleşim birimlerinin konumu, geçmiş ruhsat dönemindeki faaliyetler ve üretim durumu, geçici tatilde geçirilen süre, sahadaki mevcut tesisler ile yapılması planlanan ilave tesisler, projesinde öngörülen üretimin özelliği de dikkate alınarak uzatılabilir. Toplam işletme ruhsat süresi altmış yılı geçemez. Altmış yıldan sonraki sürenin uzatılmasına Bakanlar Kurulu yetkilidir.

(3) İkinci fıkradaki şartların sağlanması kaydıyla işletme ruhsatı süresi;

a) Ruhsat sahibinin sahasından ürettiği madeni kendisine ait tesiste kullanması, talep edilen süre ve üretim miktarına uygun görünür rezervin ruhsat sahasında mevcut olması ve son beş yılın üretim ortalamasının projedeki üretim beyanlarının %40'ının üzerinde olması halinde on yıl ile otuz yıl arası, üretimin %10-40 arasında olması halinde on yıl ile yirmi yıl arası, üretimin %10'dan az olması halinde ise on yıl uzatılabilir.

b) Ruhsat sahibinin sahasından ürettiği madeni kullandığı tesisinin olmaması, talep edilen süre ve üretim miktarına uygun görünür rezervin ruhsat sahasında mevcut olması ve son beş yılın üretim ortalamasının projedeki üretim beyanlarının %40'ın üzerinde olması halinde on yıl ile yirmi yıl arası, üretimin %10-40 arasında olması halinde on yıl, üretimin %10'un altında olması halinde ise beş yıl uzatılabilir.

c) On yıldan daha az süresi kalmış ruhsatlara dayalı 38 inci madde kapsamındaki entegre tesis yatırımı projesi veren ruhsat sahiplerinin uzatma talebinde bulunması halinde, ruhsat süresine onbeş yıl ilave edilebilir. Tesisin taahhüt edilen sürede tamamlanmaması halinde ilave edilen süre geri alınır.

(4) İşletme ruhsat süresinin dolmasına üç yıldan fazla kalan ruhsatların, süre uzatma talepleri kabul edilmez. Ancak, işletme ruhsatlarının süresinin dolmasına üç yıldan fazla kalan ruhsatların; ruhsat sahibinin sahasından ürettiği madeni kullandığı tesisinin olması, talep edilen süre ve üretim miktarına uygun görünür rezervin ruhsat sahasında mevcut olması, son beş yılın üretim ortalamasının projedeki üretim beyanlarının %40'ının üzerinde olması ve mevcut projenin üzerinde yıllık üretimin öngörülmesi halinde ruhsat uzatma talepleri işletme projesinin verildiği tarih itibarıyla kabul edilebilir.

İşletme sertifikası süresinin uzatılması

MADDE 40 –(1) V. Grup madenlerin işletme sertifika süresi beş yıldır. İşletme sertifikası süresinin bitiminden önce talep harcı ve işletme projesi ile süre uzatımı talebinde bulunulabilir. Yeterli rezervin olması, projenin uygun bulunması ve işletme sertifikası süresince üretim faaliyetinde bulunulmuş olması durumunda sertifika süresi uzatılabilir.

(2) İşletme sertifikası döneminde üretimin arazi yüzeyinden toplanarak yapılması halinde süre uzatımı için işletme projesi yerine arama faaliyet raporu verilmesi yeterlidir.

(3) İşletme sertifikası süresinin uzatılması talebi yapılırken, işletme projesi süreci için zorunlu olan genel ilkelere uyulur.

Mücbir sebep ve beklenmeyen hallerde geçici tatil

MADDE 41 –(1) Sel baskını, yangın, deprem, grizu patlaması, çökme, heyelan gibi geçerli sebeplerle veya tenörde/kalitede, jeolojik şartlarda, ülke ve dünya pazarlarındaki gelişme ve değişimler, ruhsat sahibi şirketin iflasına karar verilmiş olması, özelleştirme kapsamında olan kurumlara ait ruhsat olması, ulaşım, ulaştırma altyapı durumlarında beklenmeyen değişiklikler olması veya yargı kararları sonucu faaliyetin yapılamaz duruma gelmesi hallerinde, işletme ruhsat sahaslarında faaliyetin geçici tatili için ruhsat sahibince gerekli belgelerle Genel Müdürlüğe müracaat edilir. Yapılan inceleme sonrası talebin uygun bulunması durumunda müracaat tarihi, geçici tatilin başlama tarihi olarak kabul edilerek bir yıla kadar geçici tatil verilebilir.

(2) Geçici tatilin gerekçelerinin devam etmesi durumunda ruhsat sahibinin talebi ile geçici tatil talebi yeniden

değerlendirilir.

(3) Ruhsat sahibi geçici tatilin bitiş tarihinden itibaren üç ay içerisinde faaliyete geçmek zorundadır. Üç ay içinde faaliyete geçilmemesi durumunda ruhsat teminatı irat kaydedilir. Takip eden altı ay içinde de faaliyete geçilmemesi halinde işletme projesinde beyan edilen üretim miktarının %10'u üzerinden Devlet hakkı alınır.

(4) Geçici tatil süresi içinde Kanunun 29 uncu maddesindeki belgelerin verilmesi zorunlu değildir.

(5) Geçici tatil talebi ile ilgili olarak, Genel Müdürlüğe verilen bilgi ve belgelerin eksik olması durumunda, ruhsat sahibine iki ay süre verilerek eksik bilgi ve belgeler istenir. Verilen süre içerisinde eksikliklerin tamamlanması durumunda ilk dilekçe tarihi esas alınarak geçici tatil talebi değerlendirilir.

(6) Kanunun 7 nci maddesi gereğince alınması zorunlu olan izinlerin alınmaması gerekçe gösterilerek yapılan geçici tatil taleplerinin, izin alınmamasına ilişkin bilgi ve belgelerin ibraz edilmesi kaydıyla yapılan geçici tatil talepleri, en fazla üç defa birer yıl süre ile kabul edilebilir.

(7) II (a) ve V. Grup madenlerin ülke ve dünya pazarlarındaki gelişme ve değişimler nedeniyle yapılan geçici tatil talepleri ile işletme izni alınmasını müteakip üretim faaliyetine geçilmeden yapılan geçici tatil talepleri kabul edilmez.

(8) Mücbir sebep veya beklenmeyen hal var ise ruhsat sahasında mücbir sebep veya beklenmeyen hali geçerli olan alan dışında üretim yapılabilecek işletme izinli alan olup olmadığı kontrol edilerek geçici tatil talebi değerlendirilir.

(9) Beklenmeyen hal kapsamındaki diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gereken izinlerin alınmaması durumlarında, ruhsat sahibinin izin alınmamasında bir kusurunun olup olmadığına dair gerekirse ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından görüş alınır. Ruhsat sahibinin izin alınmamasında bir kusuru var ise geçici tatil talebi değerlendirilmez.

(10) Ruhsat harç eksiği bulunan sahaların geçici tatil talepleri kabul edilmez.

Ruhsat sahalarında birleştirme ve/veya küçültme işlemleri

MADDE 42 –(1) Talep harcı ile müracaatta bulunulması halinde aynı kenarda en az iki noktası ortak, aynı grup ve safhadaki ruhsatlar birleştirilebilir. Birleştirme sonucunda ortaya çıkan alan, Kanunda belirtilen alan sınırlamasını geçemez.

(2) Ancak, aynı kişiye ait mücavir işletme ruhsat alanlarında görünür maden rezervinin bir bütünlük teşkil etmesi halinde yeni bir işletme projesi verilerek birleştirme talebinde bulunulabilir. Uygun bulunan taleplerde alan kısıtlaması aranmaz.

(3) İşletme ruhsatlı sahaların birleştirme taleplerinde, işletme projesi alınır.

(4) Birleştirme sonunda yeni ruhsatın süresi, birleştirilenler arasındaki süresi en az kalan ruhsat süresi kadardır.

(5) Ruhsat sahalarının birleştirilmesi halinde, ruhsatlardan biri üzerindeki haciz, ipotek, rehin, ihtiyati tedbir gibi hukuki kısıtlamalar ve maddi yükümlülükler ile Kanun hükümlerine göre uygulanmış cezalar, düzenlenen yeni ruhsat üzerinde devam eder.

(6) Birleştirilmiş yeni ruhsatın teminatı güncel teminat üzerinden alınır. Birleştirilen ruhsatlardan herhangi birinde ceza nedeniyle teminat artışının olması halinde, bu artış miktarı esas alınarak teminat belirlenir.

(7) Ruhsat küçültme işlemlerinde talep harcı ve teminat alınmaz. Küçültme işlemi sonrası güncel teminat üzerinden fazla teminat ruhsat sahibine iade edilir.

(8) Aynı dönemdeki arama ruhsatları birleştirilebilir. Ancak farklı veya aynı dönemdeki arama ruhsatları için birleştirilmiş işletme projesi verilerek işletme ruhsatı talebinde bulunulabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Harita ve Çizimler

Röper noktaları

MADDE 43 –(1) Ruhsat sahibi, faaliyet alanını görecekt şekilde Genel Müdürlüğün yapacağı denetimlerde kullanılmak üzere 6 derecelik dilime esas en az iki adet beton sütun ya da benzeri röper noktası belirler. Bu noktaların kot ve koordinatları gerçek değerler kullanılarak harita tekniğine uygun hassaslıkta uygun bir ölçüm aleti ile belirlenerek arazide muhafaza edilir.

İmalat haritaları

MADDE 44 –(1) İmalat haritaları; yapılan çalışma alanına göre 1/500 veya uygun ölçekte yapılır. Yeraltı faaliyetleri ile ilgili olarak açılan kuyu, galeri, başyukarı, fere, ayak gibi çalışma alanları harita üzerinde ölçekli olarak uygun bir çizimle belirlenir. Faaliyetlerin yerüstü ve yeraltı olarak yapılması durumunda her iki faaliyet kot ve koordinat değerleri ile birbirine bağlanır.

(2) İmalat haritası; ölçümü yapan haritacı, üretim yapıldığı dönemde ruhsat sahası için atanmış olan teknik nezaretçi veya Genel Müdürlüğe verildiği tarih itibarıyla ruhsat sahası için atanmış durumda olan teknik nezaretçi ve ruhsat sahibince imzalanır. Ölçümün yapıldığı tarih üretim haritası üzerine veri olarak yazılır.

(3) Genel Müdürlüğe verilen imalat haritalarında; kesitlerin olmaması, şev altı ve şev üstü kotlarının bulunmaması, ruhsat ve işletme izin sınırlarının ve eski yıllara ait imalatın daha önce en az kez gösterilmemesi, haritada ruhsat sahibi/vekili, haritacı ve teknik nezaretçinin imzalarının olmaması, ölçüm tarihinin eksik olması durumlarında Kanunun 10 uncu maddesine göre hata ve noksanlık kabul edilerek işlem tesis edilir. Üretim beyan edilmesine karşın geçmiş yıllardaki imalat haritalarının aynısının verilmesi veya imalat haritası özelliği göstermeyen haritanın ya da başka sahalara ait imalat haritasının verilmesi durumlarında imalat haritası verilmemiş kabul edilir. Ancak, son durum imalat haritası olarak Genel Müdürlüğe verilen haritalarda maden mühendisi, haritacı ve ruhsat sahibi/vekili imzasının olması zorunludur.

(4) Genel Müdürlüğün belirlediği formata göre imalat haritalarının elektronik ortamda da verilmesi zorunludur. Aksi takdirde Kanunun 10 uncu maddesine göre hata ve noksanlık kabul edilerek işlem tesis edilir.

Kesitler

MADDE 45 –(1) İmalat haritalarında, madenin üretim yerinden en az iki adet kesit alınır. Üretim yapılmayan yıllar için çizim ve harita verilmez.

Sertifika ile yapılan üretim

MADDE 46 –(1) İşletme projesi vererek üretim yapan sertifika sahipleri, imalat haritası vermek zorundadır. Ancak toplama ile yapılan üretimlerde harita istenmez.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Maden Sevkiyatı

Maden sevkiyatı

MADDE 47 –(1) Ruhsat sahasında açılan ocaktan doğrudan satışlarda, stok alanları, kırma-eleme tesisi veya zenginleştirme tesislerine kadar yapılan birincil sevkiyatlarda Genel Müdürlükten alınan sevk fişlerinin kullanılması zorunludur. Ayrıca doğrudan satışlarda, sevkiyat güzergahı üzerinde kantar olması halinde sevk fişine kantar fişinin eklenmesi gerekir. Stok alanından dışarıya satışlarda veya yukarıda belirtilen tesislerde işleme tabi tutulduktan sonra yapılan ikincil sevkiyatlarda ise 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre düzenlenmiş sevk irsaliyesinin kullanılması gerekli ve yeterlidir.

(2) Sevk fişi Genel Müdürlük tarafından bastırılır. Genel Müdürlüğün her yıl belirlediği bedel karşılığında zimmetli olarak ruhsat sahibine verilir. Sevk fişi koçanlarının numarası özel bir deftere kayıt edilerek takip edilir.

(3) Sevk fişleri, Vergi Usul Kanununun 240 ıncı maddesinde yer alan taşıma irsaliyesindeki bilgileri taşır ve mezkûr Kanunun 230 uncu maddesinde yer alan sevk irsaliyesi niteliğinde olup sevk irsaliyesi yerine geçer. Genel Müdürlük, mahalli mülki idare amirlikleri veya il özel idareleri tarafından görev verilen yetkili kişiler, ruhsat sahasında açılan ocaktan doğrudan satışlarda, stok alanları, kırma eleme tesisi veya zenginleştirme tesislerine kadar yapılan birincil sevkiyatlarda maden sevkiyatının Genel Müdürlüğe ait sevk fişi ile yapılıp yapılmadığını takip ve denetleyerek Kanunun ilgili hükümlerine göre işlem yapar.

Arama döneminde sevk fişi talebi

MADDE 48 –(1) Ruhsat sahibi, arama ruhsatı süresi içinde teknolojik araştırma, geliştirme, pilot çalışmalar ve pazar araştırmaları yapmak üzere görünür hale getirdiği rezervin %10'una kadar yapabileceği üretim için sevk fişi talebinde bulunabilir.

(2) Ruhsat sahibinin sevk fişi talebinin karşılanabilmesi için öncelikle, yıllık ruhsat harçlarını tam olarak yatırmış, sahasında gerekli aramaları yapmış olması, bu aramalar sonucu, II (b), III. ve V. Grup ruhsatlarda genel arama döneminde, IV. ve VI. Grup ruhsatlarda ise genel/detay arama döneminde hazırlanan görünür rezerv bilgilerini de içeren rapor ile birlikte çalışma alan koordinatlarını, üretim yöntemini, planladığı patlatma tekniğini, çalışacağı alanın vasfını bildirerek müracaat etmesi şarttır.

Arama ruhsatı döneminde sevk fişi talebinin değerlendirilmesi

MADDE 49 –(1) Ruhsat sahibinin verdiği bilgi ve belgeler Genel Müdürlük tarafından incelenir. Sevk fişi için verilmiş belgelerin incelenmesi sonucunda, yapılmış arama çalışmalarının rezervi görünür hale getirmek için yeterli olmadığı belirlenen ve/veya Kanunun 7 nci maddesi gereğince alınması zorunlu olan izinleri alınmayan taleplere sevk fişi verilmez.

(2) Mahallinde tetkik sonrası ruhsat sahibine Genel Müdürlükçe en fazla beş cilt sevk fişi verilebilir. Uygun bulunmayan talepler için sevk fişi verilmez.

(3) Arama döneminde amacı dışında ve belirlenen miktardan fazla üretim yapılamaz. Amacı dışında üretimin yapılması halinde faaliyet durdurulur ve verilen sevk fişleri geri alınır.

(4) Bu madde kapsamında yapılan üretilere ait faaliyet bilgi formu, satış bilgi formu ve imalat haritasının süresi içinde verilmemesi halinde faaliyet durdurularak, teminat irat kaydedilir.

Maden sevkiyatı

MADDE 50 –(1) Ruhsat sahasından üretilen tüvenan madenin, karayoluna çıkmadan ruhsat sahası içinde ya da mücavirindeki stok alanına veya tesise sevkiyatında, ocak-tesis mesafesi, nakil güzergahının durumu dikkate alınarak;

a) Sevkiyatın, ocaktan taşıma araçları ve takiben konveyör ile yapılması halinde, her vardiya sonunda, otomatik kantar/ölçme sistemi ile ölçülen maden miktarı için bir adet sevk fişi kesilmesi yeterlidir.

b) Sevkiyatın, ocaktan doğrudan konveyör sistemi ile yapılması halinde, her vardiya sonunda otomatik kantar sistemi ile ölçülen maden miktarı için bir adet sevk fişi kesilmesi yeterlidir.

c) Sevkiyatın, ocaktan taşıma araçları ile yapılması durumunda, ağırlık/hacim belirlenerek yirmi dört saat zarfında ölçülen maden miktarı için bir adet sevk fişi kesilmesi yeterlidir.

(2) Otomatik kantar sistemlerinin kullanıldığı işletmelerde, Genel Müdürlük tarafından talep edildiğinde, ölçüm kontrol belgesinin ibraz edilmesi zorunludur.

(3) Boru hattı ile sevk edilen madenlerin, yirmi dört saat zarfında, boru hattında bulunan ölçüm cihazında ölçülen

miktarı için bir adet sevk fişi kesilmesi yeterlidir.

(4) Altın, gümüş, platin gibi kıymetli metallerin elde edilmesi için zenginleştirilecek tüvenan cevherlerin, entegre ve zenginleştirme tesislerine sevkiyatında yukarıdaki esaslar uygulanır. Bu tesislerden elde edilen ürünlerin sevkiyatında da Genel Müdürlükten alınan sevk fişi kullanılır.

(5) Farklı taşıma durumlarında sevk fişlerinin kullanılması ile ilgili usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Sevk fişi olmadan sevkiyat

MADDE 51 –(1) Madenin nakliyesi esnasında sevk fişi olmaksızın maden sevk edildiğinin mülki idare amirlikleri veya il özel idareleri tarafından bir tutanak ile tespit edilmesi halinde, sevk edilen madene el konulur. Bu tutanakta üretimin yapıldığı yer, taşımada kullanılan araç plakası, aracı kullanan kişi, sevk edilen madenin cinsi ve tartılması mümkün ise miktarı veya tartılması mümkün değilse yaklaşık miktarı gibi bilgiler yer alır. Söz konusu madeni üreten veya sevkiyatını sağlayan özel veya tüzel kişiye, el konulan madenin ocak başı satış bedelinin beş katı tutarında idari para cezası verilir. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli il özel idaresi hesabına aktarılır. Bu fıkradaki fiili işleyen ruhsat sahibi ise madene el konulmaz, ruhsat sahibine verilir.

(2) Sevk fişi üzerinde yer alan bilgilerden madenin miktarı, sevkiyat tarihi, ruhsat numarası, madenin cinsi, güzergah ve araç plakasının eksik doldurulduğunun tespit edilmesi halinde geçersiz sayılarak sevk fişsiz sevkiyat olarak değerlendirilir.

Üretim ve sevkiyatın bildirilmemesi

MADDE 52 –(1) Genel Müdürlükçe yapılan denetim, inceleme ve ölçümler sonucunda, yaptığı üretim ve sevkiyatı bildirmediği veya eksik bildirdiği tespit edilen ruhsat sahiplerine, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilaveten bildirilmeyen miktar için hesaplanacak Devlet hakkının on katı tutarında, idari para cezası verilir. Ayrıca, bu fiil haksız yere hak iktisabı kapsamında yapılmış fiil sayılarak Kanunun 10 uncu maddesi kapsamında işlem tesis edilir. Ancak, bu kapsamda uygulanan idari para cezasına esas Devlet hakkı miktarının yıllık ruhsat harcından az olması halinde, üretilen miktar üzerinden hesaplanan Devlet hakkı tutarı esas alınır.

Ruhsat olmadan üretim

MADDE 53 –(1) Ruhsatı olmadan veya başkasına ait ruhsat alanı içerisinde üretim yapıldığının Genel Müdürlükçe, il özel idaresince veya mülki amirlerin yetkilendirdiği kişiler tarafından tespit edilmesi halinde, durum bir tutanak ile tespit edilir. Bu tutanakta üretimin yapıldığı yer, üretimi yapanın adı ve adresi, maden cinsi ve miktarı gibi bilgiler yer alır. Üretilen madene mülki idare amirliğince el konulur. Bu kişilere, bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkanı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin üç katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli il özel idaresi hesabına aktarılır.

(2) Ruhsat alanında ruhsat grubu dışında üretim yapıldığının Genel Müdürlük, il özel idaresi veya mülki idare amirliklerince tespiti halinde faaliyetler durdurularak üretilen madene mülki idare amirliklerince el konulur. Bu fiili işleyenlere, bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve/veya el konulma imkânı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli il özel idaresi hesabına aktarılır.

(3) Farklı gruplarda üst üste verilen ruhsatlardan, grubu dışında ve/veya faaliyette bulunulan ruhsata konu olmayan maden üretimi yapıldığının tespiti halinde de ikinci fıkrada yer alan hükme göre işlem tesis edilir.

(4) Aynı ve/veya farklı gruplarda üretimin zaruri neticesi sonucunda üretilen madenler için sevkiyatın yapılmaması durumunda ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri uygulanmaz.

(5) Ruhsatlı ancak arama dönemi üretim izni veya işletme izni olmadan ruhsatın ait olduğu grupta maden üretimi yapıldığının tespit edilmesi durumunda, gerekli izinler alınıncaya kadar ruhsat sahasındaki üretim faaliyetleri durdurularak teminat irat kaydedilir. Bu kapsamda üretilen madenin beyan süresi geçmiş ise ödenmesi gereken Devlet hakkına ilave olarak bildirilmeyen miktar için hesaplanacak Devlet hakkının on katı tutarında idari para cezası verilir. Ayrıca bu fiil haksız yere hak

iktisabı kapsamında yapılmış fiil sayılarak Kanunun 10 uncu maddesinin haksız yere hak iktisabı kapsamında işlem tesis edilir. Beyan etme süresinin bulunması halinde ise faaliyet durdurularak teminat irat kaydedilir.

(6) Arama dönemi üretim izni veya işletme izni dışında üretim faaliyetinde bulunulması durumunda, izin dışındaki faaliyetler durdurularak, teminat irat kaydedilir.

(7) Kanunun 12 nci maddesine göre ruhsatı olmadan faaliyette bulunulduğu tespit edilen alanı kapsayacak şekilde yapılan tespit ve denetimlerden sonra alınan ruhsatlarda da idari para cezası üç kat olarak uygulanır.

(8) Arama ruhsat dönemi faaliyetleri ve/veya işletmeye yönelik hazırlık çalışmaları esnasında faaliyetlerin zorunlu neticesi olarak çıkarılan madenlere, bu madenlerin sevkiyatının yapılmaması ve Genel Müdürlüğe madenin cinsinin ve miktarının bildirilmesi kaydıyla Kanunun 12 nci maddesi kapsamında bir yaptırım uygulanmaz. Ancak, bu bildirim Genel Müdürlüğe beyan etme süresi içerisinde yapılmaması durumunda Kanunun 12 nci maddesi kapsamında işlem yapılır. Bu kapsamda üretilmiş olan madenlerin sevkiyatı ancak Genel Müdürlükten izin alınması halinde yapılabilir.

Ticari amaç taşımayan üretim

MADDE 54 –(1) Belediye sınırları dışındaki köylerde yaşayan köylüler, kendi köy sınırları içinde ev, avlu, tarla sınırları, yol ve köyün ortak olarak kullandığı ibadethane, yol, okul, mezarlık, çeşme ve köy odası yapılması gibi ticari amaç taşımayan işlerde kullanılmak üzere gerekli yapı hammaddesini temin etmek için muhtarlıktan izin alabilirler. İzin verilecek alanların ilgili köy sınırları dahilinde olması zorunludur. Özel mülkiyete tabi alanlarda mülk sahibinin izni olmadan bu üretim yapılamaz.

(2) Talep sahipleri taleplerini köy muhtarlığına bir dilekçe ile iletir. İhtiyar heyetinin yazılı teklifi, köy muhtarının onayı ile izin verilir. Köy muhtarı, verilen izni on beş gün içinde ilgili mülki idare amirliğine bildirmek zorundadır. Bu şekilde verilen izinle üretilerek sevk edilen yapı hammaddeleri için harç ve Devlet hakkı alınmaz. İzne tabi alanlarda gerekli izinler alındıktan sonra üretim yapılır. Üretilmesine izin verilen yapı hammaddeleri, üreten ve izin alan kişinin dışında bir başkası tarafından kullanılamaz ya da bir menfaat karşılığı takas edilemez, ticari amaç ile satılamaz. Aksi takdirde üretilen madene mülki idare amirliklerince el konulur. Bu kişilere, bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan ve el konulma imkanı ortadan kalkmış olan tüm madenin, ocak başı satış bedelinin üç katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli özel idareye aktarılır.

(3) Bu amaçla yapılacak üretimin ruhsatlı alanlarda, maden işletmeciliğine engel olmayacak, çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde faaliyet alanının dışında yapılması zorunludur.

(4) Köylüler tarafından herhangi bir izin belgesi alınmadan üretim yapıldığının ve hammaddenin köylülerin ortak ihtiyacı için kullanıldığının tespit edilmesi halinde faaliyetler durdurulur. Bu alanda üretilen hammadde için faaliyeti gerçekleştirene ocak başı satış bedeli kadar idari para cezası uygulanır.

(5) Madencilik faaliyetine yönelik olmayan yol, demiryolu, hava limanı, liman, tünel, toplu konut yapılacak alanlar, kanal, baraj, gölet gibi yapıların gerçekleştirilmesi ile yapı ve inşaat alanı için kazı faaliyetlerinin yapılması esnasında zorunlu olarak çıkarılan hafriyat malzemesi, mülk sahibi veya mülk sahibinden izin alınarak faaliyet sahibi tarafından 18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği kapsamında değerlendirilebilir.

(6) Yol, demiryolu, hava limanı, liman, tünel, toplu konut yapılacak alanlar, kanal, baraj ve göllerin su rezervuar alanı gibi alanlarda, bu yapı ve inşaat çalışmaları sonucunda zorunlu olarak çıkarılan hafriyat malzemesinin, ticarete konu edilmemesi kaydıyla çıkarılması durumunda ruhsat veya hammadde üretim izni alınması zorunlu değildir. Çıkarılan malzeme, projesi kapsamında değerlendirilebilir. Ancak, söz konusu yapı ve inşaat çalışmalarından arta kalan hafriyat malzemesinin ticarete konu edilmesinin gerekmesi halinde bu malzeme il özel idaresine devredilir.

Usulsüz sevkiyat

MADDE 55 –(1) Madenlerin, Genel Müdürlükten alınacak sevk fişi ile sevk edilmesi zorunludur. Yapılan sevkiyatın, Vergi Usul Kanununa göre düzenlenmiş sevk irsaliyesi ile yapılmış ve Devlet hakkının ödenmiş olması durumunda, ruhsat sahibi yazılı

olarak uyarılır. Aynı işlemin tekrarında teminat irat kaydedilir.

(2) Sevkiyatın, sevk irsaliyesi ile yapılması ve Devlet hakkının ödenmemiş olması durumunda Devlet hakkı gecikme cezası ile birlikte tahsil edilmesi ve Genel Müdürlükten alınan sevk işlerinin kullanılması yönünde ruhsat sahibi yazılı olarak uyarılır. Aynı işlemin tekrarında teminat irat kaydedilir.

(3) Genel Müdürlükten alınmış sevk işinin, üretim hakkı olan aynı ruhsat sahibine ait başka bir ruhsat sahasında kullanılması ve yapılmış sevkiyatın karşılığı Devlet hakkı ödenmiş olması durumunda, ruhsat sahibi yazılı olarak uyarılır. Aynı işlemin tekrarında teminat irat kaydedilir.

(4) Genel Müdürlükten alınmış sevk işinin, kendisine ait olup üretim hakkı olmayan bir ruhsat sahasında kullanılmasının tespiti halinde üretilen madene mülki idare amirliklerince el konulur. Bu kişilere bu fıkra kapsamında üretilmiş olup el konulan veya el konulma imkanı ortadan kalkmış olan madenin, ocak başı satış bedelinin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. El konulan madenler, mülki idare amirliklerince satılarak bedeli özel idareye aktarılır.

(5) Genel Müdürlükten alınmış sevk işinin, ait olduğu ruhsat dışında başka kişiye ait bir ruhsat alanında kullanılması durumunda, sevk işini kullanan ve kullandıran ruhsat sahipleri yazılı olarak uyarılır. Aynı işlemin tekrarında teminatları irat kaydedilir.

Sevk işlerinin iade edilmesi

MADDE 56 –(1) Ruhsatın iptali, terk edilmesi veya sevk işlerinin amacına uygun kullanılmaması durumunda sevk işleri Genel Müdürlüğe iade edilir. Sevk işleri, tebligat tarihinden itibaren iki ay içinde iade edilmediği takdirde mevcut teminat irat kaydedilir.

Sevk işlerinin muhafazası

MADDE 57 –(1) Genel Müdürlükten alınan sevk işlerinin inceleme ve denetimler esnasında istenilmesi halinde ruhsat sahibince ibraz edilmesi zorunludur. Kullanılmış sevk işlerinin kullanılan tarihten itibaren beş yıl süre ile muhafazası gerekir. Sevk işlerinin herhangi bir nedenle kaybedilmesi halinde, kaybedilme tarihinden itibaren ruhsat sahibinin bu durumu en geç bir ay içinde ilanla veya resmî makamlardan alınmış bir yazı ile belgelemesi ve Genel Müdürlüğe bildirmesi zorunludur. Aksi takdirde bu durum beyanlardaki hata ve noksanlık olarak kabul edilerek işlem yapılır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Hammadde

İhtiyaçlarının Karşılanması

Bakanlığa müracaat edilmesi

MADDE 58 –(1) Yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi projelerin inşasında kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretimi için izin almak üzere kamu kurum ve kuruluşlarınca Ek Form-16'daki örneğe uygun olarak yapı hammadde talep formu hazırlanır. Bir talep yazısına eklenen bu form örneği ile Genel Müdürlüğe müracaat edilir.

(2) Bu müracaatlarda harç alınmaz.

Talebin değerlendirilmesi

MADDE 59 –(1) Müracaat edilen alanda Kanun kapsamında verilmiş ruhsat hakları incelenir. Hammadde üretim izni talep edilen alanda, ruhsatlı alanlar var ise yapılacak hammadde üretiminin madencilik faaliyetlerine engel olup olmayacağı ve kaynak kaybına yol açıp açmayacağı göz önünde bulundurularak mahallinde tetkik yapılır. Heyetin saha mahallinde yapacağı tetkik tarihi, talep sahibi kamu kurum ve kuruluşuna ve talep alanında ruhsat var ise ruhsat sahibine bildirilerek tetkik tarihinde saha mahallinde bulunulması istenir. İlgililerin, heyetin mahallinde yapacağı tetkike katılmamaları durumunda tetkik re'sen

yapılabilir.

(2) Kamu kurum ve kuruluşlarının altı aydan az süreli ve toplam bin tondan az olan miktarlardaki hammadde talepleri, talep edilen alanda yürüyen ruhsat hakları yok ise mahallinde tetkik yapılmadan da karşılanabilir. Bu kapsam dahilinde yürütülen faaliyetler için teknik nezaretçi atanması zorunluluğu yoktur. İş Kanunu hükümlerinin yerine getirilmesinden izin sahibi kamu kurum ve kuruluşu sorumludur.

Hammadde üretimi için talep edilen alanın tetkiki

MADDE 60 –(1) Hammadde üretim izni talep edilen ruhsatlı alanlarda inceleme yapılır. Bu incelemede, madencilik faaliyetlerine engel olup olmayacağı ve verilen işletme projesinin uygun olup olmadığı değerlendirilir.

(2) Ruhsatsız alanlarda gerek görülmesi halinde mahallinde inceleme yapılır.

(3) Heyet gerek gördüğü takdirde saha mahallinden analiz yaptırılmak üzere numune alabilir. Alınan numunelerin analiz bedelleri, projeyi veren kamu kurum veya kuruluşunca karşılanır.

Hammadde üretim izin belgesinin verilmesi ve uzatılması

MADDE 61 –(1) Genel Müdürlükte yapılan değerlendirmeler sonucunda, hammadde üretimi için en fazla proje süresi sonuna kadar Ek Form-17'deki hammadde üretim izin belgesi talep eden kamu kurum ve kuruluşuna verilir.

(2) Hammadde üretim izni verilen alanın seçilmesi, küçültülmesi, büyütülmesi, yerinin değiştirilmesi, üretim faaliyetinin durdurulması, üretim izninin uzatılmasına Bakanlık yetkilidir. Kanuna göre verilmiş ruhsat alanlarında kaynak kaybına yol açacak ve işletme faaliyetlerine engel olacak şekilde kamu kurum ve kuruluşuna hammadde üretim izni verilmez.

(3) Hammadde üretim izin belgesinin uzatılması zorunluluğunun doğması halinde Ek Form-16'daki yapı hammaddesi talep formu ile üretim izin belgesi süresi bitmeden önce Genel Müdürlüğe müracaat edilmesi zorunludur.

Üretim izni verilen alandan başka bir kamu kurum ve kuruluşunun üretim yapması

MADDE 62 –(1) Hammadde üretim izni verilen alanda başka bir kamu kurum ve kuruluşunun üretim yapmak istemesi durumunda, Ek Form-16'daki yapı hammaddesi talep formu ile Genel Müdürlüğe müracaat edilir. Bu projenin uygun bulunması ve üretim izni verilmiş kamu kurum ve kuruluşunun muvafakatının alınması kaydıyla bu alandan üretim yapılabilir.

İzinler

MADDE 63 –(1) Hammadde üretim izni verilen alana ilişkin olarak Kanunun 7 nci maddesi gereğince alınması gerekli izinler, kamu kurum ve kuruluşunca ilgili kanun hükümlerine göre yetkili mercilere müracaat edilerek alınır.

Sevk fişi kullanılması

MADDE 64 –(1) Yürütülen proje için üretilen hammaddenin, Genel Müdürlükten bedeli karşılığında alınan sevk fişleri ile sevk edilmesi zorunludur.

(2) Ocak-kullanım yeri mesafesi, nakil güzergahının durumu dikkate alınarak hammadde üretim izni verilen alandan üretilen yapı ve inşaat hammaddesi için yirmi dört saatte, vardiya durumuna göre her vardiya sonunda bir adet sevk fişi kesilmesi yeterlidir.

(3) Mahallinde tetkik heyetleri, tetkik esnasında sevk fişi koçanlarını inceler ve sonucunu hazırlanan raporda belirtir.

Kamu kuruluşunun vereceği belgeler

MADDE 65 –(1) Kamu kurum ve kuruluşları bir yıldan fazla süreli projeler için verilen hammadde üretim izin belgesine

dayanılarak üretim faaliyetlerinde bulunulan her yıl için bir sonraki yılın Nisan ayı sonuna kadar yapılan faaliyet ve üretim miktarını bir rapor halinde Genel Müdürlüğe bildirir.

(2) Bir yıldan az süreli projelerde üretilen hammadde miktarı faaliyet bitiminde Genel Müdürlüğe bildirilir.

Hammadde üretim izin belgesi verilen alanların denetlenmesi

MADDE 66 –(1) Hammadde üretim izin belgesi verilen alanlarda yürütülen faaliyetler; herhangi bir şikayet, talep veya Genel Müdürlüğün uygun gördüğü hallerde mahallinde denetlenebilir. Kanun ve bu Yönetmeliğe uygun yürütülmeyen veya çevre ve insan sağlığına zarar veren faaliyetler gerekli önlemler alınıncaya kadar durdurulur. Ayrıca, hammadde izin belgesi verilen kamu kurum ve kuruluşu da, izin sahasında adına faaliyet gösteren üçüncü kişilerin faaliyetlerini denetlemek ve aykırı faaliyetleri Genel Müdürlüğe bildirmekle sorumludur.

Faaliyetlerle ilgili hak ve sorumluluklar

MADDE 67 –(1) Üretim izin belgesi verilen alanda ruhsat olması durumunda ruhsat sahibi, ruhsat sahası içinde kamu kurum ve kuruluşundan, hammadde üretim izin belgesi verilen alanla ilgili olarak herhangi bir hak talep edemez. Hammadde üretim izin belgesi verilen alanda yapılan üretim faaliyeti ruhsat sahibi tarafından engellenemez ve faaliyete müdahale edilemez. Üretim izni verilen kamu kurum ve kuruluşu, ruhsat sahibinin faaliyetlerini olumsuz yönde etkileyecek, kaynak kaybına neden olabilecek faaliyetlerde bulunamaz.

Hammadde üretiminin amaç dışı kullanılması

MADDE 68 –(1) Hammadde üretim izni verilen kamu kurum ve kuruluşu izin verilen alanla ilgili her türlü faaliyetine ilişkin olarak Kanun hükümleri kapsamında Bakanlığa karşı sorumludur.

(2) Verilen izin çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşunca üretilen hammadde, proje amacı dışında kullanılamaz, satılamaz, ticarete konu edilemez. İlgili kamu kurum ve kuruluşunun üçüncü kişiler ile yapacağı sözleşmelerde ve proje maliyetlerinde bu hususların göz önüne alınması zorunludur.

(3) Hammadde üretim izin alanından üretilen hammaddenin projede belirtilen amaç dışında kullanıldığının tespit edilmesi halinde, faaliyeti gerçekleştirene amaç dışı kullanılan hammaddenin ocak başı satış bedelinin üç katı tutarında idari para cezası verilir. Yapılan üretimin projede belirtilen amaç dışında kullanımının ikinci kez tespiti halinde hammaddenin ocak başı satış bedelinin üç katı tutarında idari para cezası uygulanarak izin iptal edilir. İptal edilen izin sahasında stokta hammadde olduğunun tespit edilmesi durumunda, stoktaki hammadde, üretim izin sahibi kamu kuruluşu tarafından proje kapsamında değerlendirilir.

(4) Hammadde üretim izni olmadan üretim yapıldığının ve hammaddenin kamuya ait projelerde kullanıldığının tespit edilmesi halinde faaliyetler durdurulur. Bu alanda üretilen hammadde için faaliyeti gerçekleştirene ocak başı satış bedeli kadar idari para cezası uygulanır.

Hammadde üretimi sırasında zaruri olarak üretilen madenler

MADDE 69 –(1) Kamu kurum ve kuruluşuna hammadde üretim izni verilen alanda, izin verilen yapı ve inşaat hammaddesi dışında başka maden üretilemez ve başka madenlere yönelik hak talebinde bulunulamaz. Ancak, verilen hammadde iznine dayalı olarak gerçekleştirilen üretim faaliyetinin zaruri neticesinde maden üretilmesi söz konusu olduğu takdirde durum Genel Müdürlüğe bildirilir. İzin verilen alandaki hammadde üretimi esnasında zaruri olarak başka maden üretildiği takdirde bu alanda ruhsat yoksa yapılmış üretim valilik tarafından ihale edilerek satılır. Satıştan sağlanan gelir özel idareye aktarılır. Ruhsat var ise üretilen maden bir tutanakla bedelsiz olarak ruhsat sahibine verilir.

Üretim izin süresinin sona ermesi

MADDE 70 –(1) Yapı ve inşaat hammadde üretim izni verilen kamu kurum ve kuruluşu, faaliyetin sona ermesi veya iznin iptal edilmesi halinde üretim yapılan alanı, çevre ile uyumlu hale getirerek ve emniyet tedbirlerini alarak, diğer mevzuat gereği alınan izinler ve verilen taahhütler çerçevesinde terk etmek zorundadır. Bu hususlar yerine getirilinceye kadar ilgili kamu kurum

ve kuruluşlarına karşı cezai ve hukuki sorumlulukları devam eder.

ONUNCU BÖLÜM

İrtifak, İntifa Hakkı ve Kamulaştırma

İrtifak, intifa hakkı

MADDE 71 –(1) Maden arama ve işletme dönemleri içerisinde faaliyet sahası özel mülkiyete konu gayrimenkul üzerinde kullanma amacına münhasır olmak üzere belli süreler için maden ruhsat sahibi, Bakanlığa müracaat ile irtifak ve/veya intifa hakkı tesisi isteyebilir.

(2) İrtifak ve/veya intifa hakkının bedeli, 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa uygun olarak seçilecek bilirkişiler tarafından tespit edilir.

(3) Ruhsat sahibi irtifak ve/veya intifa hakkı verilen alanı amacı dışında kullanamaz. Bu alanı süresi sonunda çevre ile uyumlu olacak şekilde terk etmek zorundadır. Aksi takdirde ruhsat sahibi irtifak ve/veya intifa hakkı kapsamında sahadaki zararları tazmin etmekle yükümlüdür.

Kamulaştırma talebinde istenilen belgeler

MADDE 72 –(1) İşletme ruhsatı safhasında işletme faaliyetleri için gerekli olan özel mülkiyete konu taşınmaz, taraflarca anlaşma sağlanamaması ve işletme ruhsatı sahibinin talebi üzerine Bakanlıkça kamu yararı bulunduğuna karar verilmesi halinde kamulaştırılır.

(2) Kamulaştırma talebi, ruhsat sahibince aşağıdaki belgelerle Genel Müdürlüğe yapılır:

a) Kamulaştırma talebi ile ilgili dilekçe,

b) Tüzel kişilerde kamulaştırma ile ilgili karar,

c) Kamulaştırılması düşünülen alanın imar ve kullanım durumu, süresi, rezerv durumu, kamulaştırma sonrası ruhsat alanındaki faaliyetlerin ekonomiye katkısı ile ilgili karşılaştırmalı bilgileri içeren proje,

ç) Kamulaştırılması talep edilen alan ve bu alan üzerindeki taşınmazların miktar ve nitelikleri, bu alanın 6 derecelik dilime esas koordinatları, sahiplerinin isim ve adresleri, arazilerin tapu ve çap suretlerini gösterir tapu sicilinden onaylı listesi,

d) Taşınmaz üzerinde kamulaştırma sonrası yapılması düşünülen üretim tesisleri ve işletmenin durumunu gibi faaliyetleri gösterir vaziyet planı,

e) Üretimden sonra arazinin restorasyonu hakkındaki bilgileri ve haritası,

f) Ruhsat sahibince kamulaştırılması istenilen arazi sahiplerine anlaşmak üzere noter aracılığı ile yapılmış 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre gönderilen ihbarname,

g) Kamulaştırılması talep edilen arazinin çevresindeki yerleşim alanları ve arazi konumları.

Kamulaştırma taleplerinin arazi tetkiki

MADDE 73 –(1) Kamulaştırılması talep edilen alan, Genel Müdürlükçe oluşturulacak heyet tarafından tetkik edilir. Kamulaştırma işlemleri Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu husustaki masraflar ve kamulaştırma bedeli işletme ruhsatı sahibi tarafından ödenir.

(2) Kamulaştırmaya, kamulaştırılması istenilen alandaki madenin işletme projesi ve rezerv durumu, bu alandaki madenin

üretilep üretilememesi durumunda bölgeye ve ÷lke ekonomisine fayda ve zararları, kamulaştırılması talep edilen alan dışında ruhsat sahası içinde başka alanlardaki rezerv durumuna göre üretim olanakları, bölgedeki alternatif üretim alanları, m÷lk sahibinin kayıpları, m÷lk sahibinin kamulaştırma sonrası sürdüreceği ekonomik faaliyet ve kamulaştırmadan nasıl etkileneceği ile ilgili hususlar, kamulaştırılması talep edilen alanın çevre ile ilişkileri gibi teknik ve sosyal içerikli tüm etkenler değerlendirilerek karar verilir.

(3) Kamulaştırılan taşınmaz, tapuya Hazine adına tescil edilip ruhsat hukuku devam ettiği sürece madencilik faaliyetlerinde kullanılmak üzere ruhsat sahibi adına tahsis edilir.

(4) Kamulaştırılan alanın kamulaştırma amacı dışında kullanıldığının tespit edilmesi haksız surette hak iktisabı sayılır. Bu alanda kamulaştırma amacı dışındaki faaliyet durdurulur.

(5) Kamulaştırma bedelinin kesinleşmesi tarihinden itibaren beş yıl içinde ruhsat sahibince, kamulaştırılan alanın kamulaştırma amacına uygun olarak hiçbir faaliyet veya tesisat yapılmayarak taşınmaz mal olduğu gibi bırakılırsa, mal sahibi veya mirasçıları kamulaştırma bedelini aldıkları günden itibaren işleyecek kanuni faiziyle birlikte iade ederek, taşınmaz malını geri alabilir.

(6) Taşınmazın, kamulaştırma amacı ile ilgili kullanımına lüzum kalmadığının Bakanlıkça tespiti veya ruhsat sahibinin beyanı halinde, Kamulaştırma Kanununda öngör÷len usul ve esaslara göre belirlenecek rayiç bedeli hazineye ödenmek kaydıyla kamulaştırılan yerin eski sahibine iade edileceği hususu, ruhsat sahibi ve taşınmazın eski sahibine tebliğ edilir. Eski sahibinin taşınmazı altı ay içerisinde almak istememesi durumunda taşınmaz Hazineye kalır.

(7) I.Grup madenler ve mıcır ile kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi için kamulaştırma hükümleri uygulanmaz.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Faaliyetlerin İncelenmesi ve Denetlenmesi

İnceleme ve denetim

MADDE 74 –(1) Kanun gereğince ruhsat veya sertifika sahibince düzenlenmiş mali ve teknik belgelerin, ruhsat veya sertifika alanındaki madencilik faaliyetlerinin, ihbar ve şikayetlerin inceleme ve denetimi Genel Müdürlük tarafından görevlendirilen personelce yerinde yapılır.

(2) Genel Müdürlük, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerden inceleme ve denetimin gerektirdiği mesleki tecrübeye sahip olan personelleri de görevlendirebilir.

(3) Yapılacak inceleme ve denetimlerde oluşturulacak heyet; maden mühendisi, jeoloji mühendisi ile yapılacak inceleme ve denetimlerin özelliğine göre jeofizik mühendisi, haritacı, mali uzman, hukukçu veya diğer meslek mensuplarından en az üç kişiden oluşur.

(4) İnceleme ve denetimlerde ruhsat sahibi Genel Müdürlüğe verdiği teknik ve mali belgelerin hazırlanmasına esas olan bütün belgelerin asıllarını, yapılmış hesapları talep halinde heyet üyelerine göstermek zorundadır.

(5) Madencilik faaliyetleri ile ilgili olarak yapılan ihbar ve şikâyetlerin değerlendirilebilmesi için, dilekçe ekinde şikayetçinin T.C. Kimlik Numarası beyanının yer alması gerekir.

İnceleme ve denetimin yapılması

MADDE 75 –(1) İnceleme ve denetim sırasında teknik ve mali belgeler ile bu belgelerin hazırlanmasına esas teşkil eden işleme projesinin uygulanması ile ilgili hususlar, üretim yöntemi, üretim miktarı, üretilen madenin kullanım alanı, sevk fişleri, faturalar, satış belgeleri gibi Kanun ve mevzuat gereği diğer belgeler incelenir. Her türlü denetimde çevre ile uyum planına uygun çalışılıp, çalışılmadığı kontrol edilir.

(2) İnceleme ve denetim sonunda düzenlenen ve mevcut durumu belirten tutanak iki nüsha hazırlanarak heyet üyeleri, ruhsat sahibi veya vekili veya sahanın teknik nezaretçisi tarafından imzalanır. Ruhsat sahibi, vekili veya teknik nezaretçi, tutanakta katılmadığı hususlara şerh düşebilir. Ancak imzadan imtina edilmesi halinde bu durum tutanakta belirtilir. Tutanağın bir nüshası ilgiliye verilir. Bu tutanakta belirtilen hususlar ruhsat sahibine tebliğ edilmiş sayılır.

(3) Ruhsat sahasında yapılan tetkiklere ait detay bilgileri içeren rapor hazırlanır. Ruhsat sahibinin talep etmesi durumunda bir örneği verilir.

Görevlendirme giderlerinin karşılanması

MADDE 76 –(1) Madencilik ile ilgili her türlü görevlendirmelerde, görevlendirme giderleri Kanunun 35 inci maddesi hükümleri çerçevesinde Bakanlık bütçesinden ödenir.

(2) Sevk fişi, patlayıcı madde izni, irtifak ve intifa hakkı, kamulaştırma, mera tahsis değişikliği, ikinci maden, buluculuk hakkı, işletme izin sınırlarında yapılacak değişiklik, birleştirme gibi taleplerle ilgili tetkik giderleri ruhsat sahibince karşılanır.

Zenginleştirilen tüvenan cevherin denetimi

MADDE 77 –(1) Altın, gümüş, platin gibi kıymetli metal içeren tüvenan cevherlerin, entegre ve zenginleştirme tesislerine giren miktarı ile tesisten çıkan konsantre miktarının, projesine veya teknolojik olarak kabul edilen sınırlar içinde olması zorunludur.

(2) Yapılan inceleme ve denetim sonucunda, ruhsat sahibinin Devlet hakkını eksik ödediği tespit edilirse, ödenmesi gereken Devlet hakkına ilave olarak bildirilmeyen miktar için hesaplanan Devlet hakkının on katı tutarında idari para cezası verilir.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Buluculuk Hakkı

Buluculuk hakkı

MADDE 78 –(1) Ruhsat sahibi, arama veya işletme ruhsatı süresince hazırlanan koordinatları içeren teknik raporlar ile birlikte görünür rezerv olarak bildirdiği ve Genel Müdürlük tarafından yapılan tetkiklerde varlığı tespit edilen madenlerin bulucusu sayılır. Bu hakkın talep edilmesi durumunda ruhsat sahibine Ek Form-18'deki buluculuk belgesi verilir. I., II. ve V. Grup madenlere buluculuk belgesi verilmez.

(2) Ruhsatın devredilmesi durumunda buluculuk hakkı sahibi bu hakkını ruhsat ile birlikte devredebilir. Bildirilen görünür rezervin bitmesi halinde buluculuk hakkı sona erer.

Buluculuk hakkının hesabı

MADDE 79 –(1) Buluculuk hakkı, yıllık ocak başı satış tutarının %1'idir.

(2) Buluculuğa konu madenin bulucusu dışında bir başkası tarafından işletilmesi halinde, bu alandan bir yılda üretilen maden için tahakkuk eden buluculuk hakkı her yıl Haziran ayı sonuna kadar bu alanda üretim yapan kişiler tarafından hak sahibinin hesabına yatırılır.

(3) Ruhsatın iptal edilmesi durumunda, ihaleden ruhsatı alan kişinin üretim yaptığı madenin buluculuk hakkını süresi içinde buluculuk belgesi sahibine ödemesi zorunludur.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Devir, İntikal ve Terk İşleri

Devir

MADDE 80 –(1) Maden ruhsatları ve sertifikaları talep halinde, hukuki bir sakınca bulunmadığı takdirde, Kanunun 6 ncı maddesindeki maden haklarını kullanma ile ilgili şartları taşıyan gerçek veya tüzel kişilere Genel Müdürlükçe devredilebilir. Buluculuk hakkı sahibi, bu hakkını ruhsat ile birlikte devredebilir.

(2) Devir işlemleri yapılacak ruhsatların yıllık harçları ile Devlet hakkının eksiksiz ödenmiş olması, çevre ile uyum teminatının yatırılmış olması, devredildiği tarihe kadar geçen süre için satış bilgi formu, işletme faaliyeti bilgi formunun ve teknik nezaretçi ücretinin tam olarak ödendiğine dair belgelerin verilmesi zorunludur.

(3) Ruhsatı veya sertifikayı devralacak kişinin; devralacağı ruhsata ait Kanundan doğan bütün hak ve vecibelerini, ruhsata uygulanmış yaptırımlar ile yükümlülükleri kabul ettiğini; ruhsat sahibinin de ruhsatını bütün hak ve vecibeleri ile devretmek isteğini belirten Ek Form-19'daki örnek dilekçe ile Genel Müdürlüğe müracaat etmeleri gerekir.

(4) Devralan kişinin, ruhsat ile ilgili uygulanmış teminat iratları esas alınarak hesaplanacak güncel teminat üzerinden ruhsat teminatını ve ruhsatın yıllık harcı kadar devir harcını yatırması zorunludur. Devir sonrası devreden teminatı iade edilir.

(5) 10/6/1983 tarihli ve 2840 sayılı Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanunda sayılan bor tuzu madeni sahalarında, grubundaki diğer madenler için işletme izni verilmiş olması ve aynı alanda bor tuzu bulunmadığının veya rezervinin tükendiğinin tespiti halinde ruhsat, kamu kurum ve kuruluşlarına devredilebilir. Ancak daha sonra bu alanlarda bulunacak bor tuzu rezervleri ile ilgili hakların kullanımı ilgili kamu kuruluşuna aittir.

(6) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren, arama ruhsat devir işlemlerinde EK-2'de yer alan mali yeterlilik şartları aranır.

İntikal

MADDE 81 –(1) Maden ruhsat ve sertifikaları, buluculuk hakkı ve bunlarla ilgili hak ve yükümlülükler, miras yolu ile bir bütün olarak intikal eder. Bu haklar mirasçıların rızası olsa da bölünemez.

(2) Mirasçıların altı ay içinde, intikal eden haklarını bir bütün olarak kullanması ve bu hakkı aralarından maden hakkı alabilecek birine ya da maden hakkı alabilecek özel ya da tüzel kişiye devretmek üzere Genel Müdürlüğe müracaat etmeleri zorunludur. Aksi takdirde ruhsat iptal edilir.

(3) Mirasçıların anlaşamamaları halinde içlerinden birinin mahkemeye müracaat etmesi ve ruhsat ile ilgili konunun yargıya intikal ettiğini gösterir bir belge ve veraset ilamı ile birlikte Genel Müdürlüğe müracaat etmesi durumunda mahkeme sonucu beklenir.

(4) Dava sonuçlanıncaya kadar, mahkeme, Kanuna göre durumu uygun olan birini mümessil olarak tayin eder. Ruhsatlarla ilgili hukuki sorumluluklar mirasçılara; cezai sorumluluklar mahkeme tarafından tayin edilen mümessile aittir. Mirasçıların mümessile, vekil tayin edilmiş ise vekile rücu hakları saklıdır.

(5) Davanın verilen altı aylık yasal süreden sonra kesinleşmesi halinde, mahkemenin ruhsat hakkını verdiği kişinin mahkeme kararı ile birlikte iki ay içinde intikal için gerekli belgelerle Genel Müdürlüğe müracaat etmesi zorunludur. Aksi halde ruhsat iptal edilerek mirasçının Kanun ile ilgili hakları sona erer.

(6) Ölüm tarihinden itibaren altı ay içerisinde Genel Müdürlüğe intikal işlemleri için müracaat edilmediği takdirde, ruhsat iptal edilir. İntikal talebinin ruhsat süresi içinde yapılması zorunludur. Ancak ölüm tarihinin ruhsat süresinin son iki ayı içinde olması durumunda, Kanun ile ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmesi için ruhsat süresi sonundan itibaren iki ay ek süre verilir.

(7) Ruhsat sahibinin vefatı ile intikal işlemi tamamlanıncaya kadar geçen sürede ruhsat hukukundan mirasçılar

sorumludur.

(8) Devir ve intikal belgeleri ile gerekli harç ve teminat makbuzlarının Genel Müdürlüğe verilmesini takiben intikal işlemleri yürütülür.

İcra yoluyla devir

MADDE 82 –(1) Devir, icra ile satış veya mahkeme kararına dayalı yapılıyor ise, ruhsatı devralması gereken kişi veya şirket, devri gerektiren belgelerin aslı veya noter onaylı örneği, harç ve teminatların yatırıldığını gösteren belgeler ile Genel Müdürlüğe müracaat eder.

(2) Bu durumda da ruhsatı devralacak kişinin Kanunun 6 ncı maddesindeki maden haklarını kullanabilecek şartları taşıması gerekir.

Ruhsatın hükümden düşmesi ve alınacak tedbirler

MADDE 83 –(1) Arama ruhsat süresi içinde sahanın terk edilmesi halinde, sahada faaliyette bulunulmamış ise ruhsat sahibi sahada alınacak bir önlem olmadığını Genel Müdürlüğe bildirmek zorundadır. Genel Müdürlük bu dilekçeye dayalı olarak terk talebini değerlendirir.

(2) Üretime yönelik faaliyette bulunulmuş arama ruhsatı veya işletme ruhsatı sahibi;

a) Sahanın teknik nezaretçisi tarafından hazırlanmış, işletme projesi ile birlikte verilen çevre ile uyum projesinin uygulanıp uygulanmadığını ve ruhsat alanında can ve mal güvenliği ile ilgili alınan önlemleri, çalışılan her bölge için alınan emniyet tedbirlerini içeren rapor,

b) Sahanın son durumunu gösterir imalat haritası ve maden jeoloji haritası ile Genel Müdürlüğe terk talebinde bulunabilir. Genel Müdürlük bu rapora dayalı olarak terk talebini değerlendirir.

(3) İşletme ruhsatı alındıktan sonra, gerekli izinler alınmadığından işletme izni düzenlenmeyen ve herhangi bir faaliyette bulunulmayan işletme ruhsatlarının terk taleplerinde, terk raporu dışında son durum imalat haritası ve maden jeoloji haritası verilmesi zorunlu değildir.

(4) Terk talepli veya herhangi bir sebeple iptal edilen veya süresi biten ruhsat alanları işlemler tamamlanmadan Genel Müdürlükçe mahallinde tetkik edilebilir.

(5) Yapılan tetkikte, can ve mal güvenliği ile ilgili tedbirlerin alınıp, alınmadığı ve çevre ile uyum planının uygulanıp, uygulanmadığı kontrol edilir. Bu tedbirler yerine getirilmemiş ise ruhsat sahibine alınması gerekli önlemler bildirilerek altı aylık bir süre verilir. Mücbir sebepler dışında bu süre içerisinde yukarıdaki tedbirleri almayan ruhsat sahibine üç aylık ek süre verilir. Verilen bu sürede çevre ile uyum planı çerçevesinde gerekli güvenlik ve çevresel önlemlerin alınmaması durumunda tedbir alınana kadar sorumluluk ruhsat sahibinin olması şartıyla, bu durum valiliğe bildirilir. Çevre ile uyum çalışması için gerekli tedbirler, çevre ile uyum planına uygun olarak orman arazilerinde ilgili orman idaresi, diğer alanlarda il özel idareleri tarafından yerine getirilir. Orman idaresi veya il özel idaresi tarafından çevre ile uyum planına uygun olarak yapılan masrafların 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 37 nci maddesine göre bir ay içerisinde ödenmesi gerektiği, ödeme yapılmadığı takdirde teminatların paraya çevrileceği hususu tebliğ edilir. Verilen süre içerisinde ödenmemesi halinde yapılan masraflar ruhsat ve çevre ile uyum teminatından karşılanır. Teminatların yeterli olmaması durumunda çevre ile uyum planı çerçevesinde eksik kalan masraflar 6183 sayılı Kanuna göre ruhsat sahiplerinden tahsil edilir. İlgili idare tarafından çevre ile uyum planı dışında başkaca bir proje veya uygulama yapılması halinde buna ilişkin masraflar, ilgili idare tarafından karşılanır ve ruhsat sahibinden herhangi bir bedel talep edilmez.

(6) Herhangi bir nedenle hükümden düşmüş ruhsatın sahibi de, gerekli emniyet tedbirlerini almak zorundadır. Gerekli emniyet tedbirlerinin alınmaması durumunda, can ve mal emniyeti ile ilgili kazalardan dolayı ruhsat sahibinin sorumluluğu devam eder.

(7) Terk işlemleri ile ilgili olarak ruhsat sahibinin yasal sorumluluğunu yerine getirmemesi, ruhsatın iptali veya ihale

edilmesi ile ilgili işlemleri geciktirmez.

(8) Madencilik faaliyetinin yapıldığı ruhsat sahasının tamamında veya bir kısmında faaliyeti biten ve çevre ile uyumlu hale getirilmesi gereken alana ruhsat sahası dışından malzeme getirilmesinin talep edilmesi halinde Genel Müdürlükçe talebin uygun bulunmasını müteakip Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğine göre gerekli izinler alınır. Hazinesin özel mülkiyetinde, Devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan yerlerde Maliye Bakanlığında, ormanlık alanlarda 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 16 ncı maddesi çerçevesinde orman idaresinden, diğer yerlerde ise mülk sahibinden izin alınır. Mülk sahibi izin vermediği takdirde alan mülk sahibine iade edilir. Maliye Bakanlığı, orman idaresi veya mülk sahibi faaliyetlerini, Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğine göre yürütür. Bu durumdaki ruhsat sahiplerinin çevre ile uyum teminatı iade edilir. Bu fıkra kapsamında terk edilerek iadesi yapılan ruhsat sahibinin sorumluluğu ortadan kalkar ve sorumluluk mülk sahibine veya ilgili idareye geçer.

(9) Madencilik faaliyeti sonrasında çalışılmayan, terk edilen veya maden rezervi biten ruhsat alanlarının madencilik faaliyeti dışında değerlendirilmesine ilişkin talepler Genel Müdürlükçe değerlendirilir. Talebin uygun bulunması halinde işlemler, bu alanın kullanım amacı ile ilgili mevzuat çerçevesinde ilgili bakanlık ve kurumlardan izin alınarak talep sahibince yürütülür.

(10) Projeye konu olan maden rezervi bitmeden terk edilen, herhangi bir nedenle hükümden düşen ruhsatların, çevre ile uyum teminatı iade edilmez. Önceden faaliyet yapılan alanın, yeni çalışılan alandan bağımsız olarak çevre ile uyumlu hale getirildiğinin Genel Müdürlükçe tespit edilmesi halinde çevre ile uyum teminatının yarısı iade edilir.

Devlete intikal

MADDE 84 –(1) Arama ve işletme ruhsatlarının iptal edilmesi veya terk edilmesi hallerinde ruhsat sahibine hiç bir ödeme yapılmaksızın kuyular, galeriler ve bunların korunması için yapılmış olan tesisler Devlete intikal eder.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Satış Bilgi Formu ve Devlet Hakkı Ödemeleri

Satış bilgi formunun verilmesi

MADDE 85 –(1) Ruhsat sahibi, her yıl Nisan ayı sonuna kadar bir önceki yıl gerçekleştirdiği işletme faaliyetleri ile ilgili olarak her işletme izni için ayrı ayrı Ek Form-15'teki örnek satış bilgi formunu doldurarak Genel Müdürlüğe vermek zorundadır.

(2) Satış bilgi formunun zamanında verilmemesi durumunda Kanunun 29 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

Devlet hakkına ilişkin genel hükümler

MADDE 86 –(1) Devlet hakkı, ocaktan çıkarılan madenin ocak başındaki fiyatından alınır.

(2) Üretilen madenin hammadde olarak kullanılması veya satılması halinde, aynı pazar ortamında madenin işletmelerdeki tüvenan olarak ocak başı satışında uygulanan fiyat, ocak başı satış fiyatıdır. Bu fiyat emsallerinden az olamaz. Emsal fiyatının tespitinde bu maddenin üçüncü fıkrası esas alınır.

(3) Tüvenan madenin, herhangi bir zenginleştirme işlemine tabi tutulduktan veya bir procesten geçirildikten sonra satış fiyatının oluştuğu durumlarda, ocak başı satış fiyatı, madenin ocakta üretiminden ilk satışının yapıldığı aşamaya kadar oluşan nakliye, zenginleştirme ve varsa farklı procesten ait kullanılan tesis ve ekipmanın amortismanı dahil giderler çıkarılarak oluşan fiyattır. Bu fiyat, işletme yöntemi, tenör/kalite, üretilen bölge, aynı pazar ortamı ve diğer özellikler göz önünde bulundurulduğunda benzer işletmelerdeki emsal fiyatlardan az olamaz. Benzer ürünün piyasada satış fiyatının oluşmaması durumunda, gerektiğinde piyasada fiyatı oluşan aynı veya benzer proses maliyeti olan tesisler emsal alınarak madenlerin ocak başı satış fiyatı belirlenir.

(4) Üretilen madenin ruhsat sahibine ait tesiste kullanılıyor olması halinde, aynı madenin piyasadaki ocak başı satış fiyatı

emsallerinden az olamaz. Emsal fiyatının tespitinde bu maddenin üçüncü fıkrası esas alınır.

(5) Aynı tesiste birden çok aşamada piyasa satış fiyatı oluşan ürünleri üreten tesislerde ocak başı satış fiyatı, tesisteki üretim sürecinde piyasa satış fiyatı olan ilk ürünün fiyatından madenin ocakta üretiminden ilk satışının yapıldığı aşamaya kadar oluşan nakliye, zenginleştirme ve varsa farklı prosese ait kullanılan tesis ve ekipmanın amortismanı dahil giderler çıkarılarak hesaplanır.

(6) Devlet hakkı hesabında madenin tüvenan olarak satış fiyatının olması, emsal fiyatının tespitinde üçüncü fıkra hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez. Üçüncü fıkra uygulanarak tespit edilen tüvenan madenin ocak başı satış fiyatı, emsal fiyatından az olamaz.

(7) Devlet hakkı;

a) I. Grup ve II. Grup (a) bendi madenler ile mıcır, kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddelerinde ocak başı satış fiyatı boyutlandırılmış ve/veya yıkanmış olarak satılan fiyatı olup, bu madenlerden %4,

b) II. Grup (b) bendi madenlerde % 2, ancak bu madenlerin yurt içindeki kendi tesisinde işlenerek uç ürün haline getirilmesi durumunda %1,

c) III. Grup ve V. Grup madenlerde %4,

ç) IV. Grup madenlerde %2, ancak altın, gümüş ve platin madenlerinde %4,

d) VI. Grup madenlerden %4,

oranında alınır.

(8) Devlet hakkı işletme ruhsat harç miktarından az olamaz.

(9) Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde yapılan madencilik faaliyetlerinden Devlet hakkı %30 fazlasıyla alınır. Bu hüküm gereğince Devlet hakkı, işletme ruhsat harcı kadar Devlet hakkı yatırımlarda da %30 fazlası ile alınır. Bu yerlerin Devlet ormanlarına rastlaması ve Çevre ve Orman Bakanlığınca verilen izin beş hektarı geçmemesi halinde, bu alana ait fazla alınan Devlet hakkı ile ağaçlandırma bedeli, Orman Genel Müdürlüğü'nün ilgili hesabına yatırılır. Bir ruhsat sahasında defaten verilen izin beş hektarı geçmesi halinde, beş hektarı aşan kısımdan fon bedelleri hariç orman mevzuatı hükümlerine göre diğer bedeller alınır. Beş hektarı aşan kısımdan %30 fazla Devlet hakkı alınmaz.

(10) IV. Grup (c) bendi madenlerin yurt içinde ve kendi entegre tesisinde kullanılarak metal hale getirilmesi veya yeraltı işletme yöntemi ile üretim yapılması halinde ödenmesi gereken Devlet hakkının %50'si alınmaz. Ancak, Devlet hakkı miktarı işletme ruhsat harcından az olamaz.

(11) Devlet hakkı oranlarında, madenin cinsi, üretildiği bölge gibi kıstaslar gözetilerek Bakanlar Kurulunca en fazla %25 oranında indirim yapılabilir. Ancak Devlet hakkı işletme ruhsatları için belirlenen işletme ruhsat harç miktarından az olamaz.

(12) Kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi projelerin inşasında kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretiminden Devlet hakkı alınmaz.

(13) Ereğli Kömür Havzasındaki kömürlerin Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü'nce üretilmesi sonucu özel idare payı dışında Devlet hakkı ödenmez. Ancak, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü ile yapılan anlaşma sonucu üçüncü kişilerce üretilen kömür madeninden Devlet hakkı alınır.

(14) Yeraltı ve açık işletme yöntemi ile aynı anda çalışılan ocaklarda, ruhsat sahipleri Devlet hakkı ödemelerinde Kanunla belirlenen %50 indirim hakkından sadece yeraltı işletme yöntemi ile faaliyet gösterilen ocakta üretilen madenin ocak başı satış

fiyatı için yararlanabilir.

(15) Altın, gümüş ve platin madenleri Kanununun 14 üncü maddesi ile getirilen herhangi bir özel indirimden istifade edemez. Ayrıca diğer madenlerden, Devlet hakkına esas olacak ödemelerde birden fazla teşvik/indirim uygulanma durumu söz konusu olursa, ruhsat sahipleri Kanununun 14 üncü maddesindeki özel indirimlerden yararlanması halinde, Kanununun 9 uncu maddesinde belirtilen teşviklerden yararlanamaz.

(16) Ocak başında satışı yapılan maden ile üretim sahası dışındaki tesislere sevk edilen madenlerde sevkiyat tarihi itibarıyla Devlet hakkı tahakkuk eder. Üretim sahasında stokta bekletilen madenden Devlet hakkı alınmaz. Ancak, stoktan satış yapıldığı zaman Devlet hakkı alınır.

(17) Arama ruhsat döneminde, verilen üretim izni oranında üretilerek satışı gerçekleştirilen madenler için ödenmesi gereken Devlet hakkı miktarı işletme ruhsat harcından az olamaz.

(18) Ruhsat sahibi tarafından işletme projesindeki üretim miktarının değiştirilmesi talebi halinde yeni bir işletme projesi verilmesi zorunludur. Projenin incelenmesi ve uygun bulunması halinde yeni üretim miktarı esas alınarak Devlet hakkı alınır.

(19) Birden fazla işletme iznine sahip ruhsatlarda bu madenin kompleks cevher olması halinde projede beyan edilen tüvenan kompleks üretim miktarı üzerinden Devlet hakkı alınır. Birden fazla işletme iznine sahip kompleks olmayan madenlerde ise işletme iznine konu olan her maden için ayrı ayrı Devlet hakkı alınır.

(20) Sahada yapılan üretim faaliyetleri sonucunda pasa olarak atılan ve/veya stoklanan madenlerin ileriki yıllarda satış imkânının olması ve/veya tekrar işlenerek satılması durumunda, satış tutarı üzerinden Devlet hakkı alınır. Bu malzemelerin kamu kurum ve kuruluşlarınca bedelsiz olarak kullanılması durumunda ise Devlet hakkı alınmaz.

(21) Ruhsat sahiplerinin Devlet hakkını ödeyerek kendilerine ait zenginleştirme tesislerine sevk ettikleri madenlerden konsantr/izabe sonucu atılan pasa/bakiye/atıkların tekrar değerlendirilmesi durumunda ödenmesi gereken Devlet hakkının %50'si alınmaz.

(22) Ruhsat sahibi tarafından beyan edilen ocak başı satış tutarının aynı pazar ortamındaki emsallerinden az olması durumunda süresinde tahakkuk ettirilmeyen Devlet hakkı, tahakkuk ettirilmesi gereken ayın son gününden tahakkuk ettirildiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanununun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır.

(23) Bakanlık, Devlet hakkının, Kanun hükümlerine uygun ve doğru bir şekilde hesap ve beyan edilmesine ilişkin tüm hususları, ruhsat sahasının büyüklüğü, maden grubu veya türü, işletme cirosu veya işletmenin kamuya ait olup olmaması hususlarını dikkate alarak, 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu hükümleri çerçevesinde yeminli mali müşavirlerin tasdikine tabi tutabilir. Yeminli mali müşavirler yaptıkları tasdik doğru olmaması halinde, tasdik kapsamı ile sınırlı olmak üzere, kaybına uğratılan Devlet hakkından ve kesilecek cezalardan ruhsat sahibi ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olurlar.

(24) Ruhsat alanında madencilik faaliyeti gösterilen alanın orman, hazine ve/veya özel mülkiyete tabi alan olması halinde yapılan üretim miktarından dolayı oluşan Devlet hakları, alanın niteliği esas alınarak yüzey alanına göre orantı yapılmak suretiyle hesaplanır.

(25) Birden fazla madenin hammadde olarak kullanıldığı tesislerde bu madde hükümlerinin uygulanmasında kullanılan her maden için ayrı ayrı Devlet hakkı alınır.

(26) Bir prosese tabi tutulduktan sonra bu madde hükümlerinin uygulanmasında ocak başı satış fiyatının tespitinde baz alınacak ürünün satış fiyatının olduğu ara veya uç ürün göz önünde bulundurularak ocak başı satış fiyatı hesaplanır.

(27) Bakır, çinko, kurşun, krom, demir, nikel, manganez, civa, antimuan, boksit, kalay gibi madenlerin konsantr standartları olan ürünlerin ocakbaşı satış fiyatı belirlenirken; ilgili borsalar, ihracatçı birlikleri veya uluslararası piyasalarda oluşan fiyat baz alınır. Ancak, bu madenlerin metal üretimine yönelik entegre tesislerde kullanılması durumunda metal üretiminden önceki son ürünün fiyatı baz alınır.

(28) Altın, gümüş ve platin gibi madenlerin ocak başı satış fiyatının tespitinde, tesis başı dore-külçe, granül gibi ürünler baz alınır.

(29) Tuz gruplarında ocak başı satış fiyatının tespitinde, ürünün piyasa fiyatının olduğu birincil veya rafine birincil ürün baz alınır.

(30) Kömürlerde, kömürün kalorifik değeri, kükürt oranı, uçucu maddeler, nem oranı, işletme yöntemi, üretilen bölge gibi unsurlar dikkate alınarak, hiçbir işleme tabi tutulmadan satış fiyatı, belirlenen kömürün fiyatı emsal fiyatından az olmamak şartıyla piyasadaki satış fiyatıdır. Bir tesiste işleme tabi tutulanlarda ise bu suretle oluşan ve üçüncü fıkra hükümlerine göre belirlenen fiyat, ocak başı satış fiyatıdır. Enerji hammaddesi olarak kullanılan turba, kömür, asfaltit, bitümlü şist gibi madenlerde emsallerinden az olmamak şartıyla tüvenan olarak piyasada oluşan fiyat dikkate alınarak ocak başı satış fiyatı belirlenir.

(31) Çimento, kireç, seramik, tuğla-kiremit, cam, kalsit üretiminde sanayi hammaddesi olarak kullanılan madenler için bu madenlerin işlenerek kırılmış, öğütülmüş veya boyutlandırılmış hali ile oluşan piyasa satış fiyatı dikkate alınarak bu işlemler için yapılan maliyetler çıkarılır ve ocak başı satış fiyatı belirlenir. Bu ürünlerde tesiste kullanılan ürünün ara bir ürüne tekabül ederek piyasa satış fiyatı belirlenememesi durumunda, ilgili ara ürünün piyasa satış fiyatı belli olan uç ürün için benzer tesislerdeki maliyetleri de düşürülerek ocak başı satış fiyatı belirlenir.

(32) Yıl içinde ürün fiyatlarında oluşan piyasadaki dalgalanmalarda, Devlet hakkına esas oranlar tespit edilirken ürünün fatura karşılığında satıldığı tarihteki aylar içindeki ağırlıklı ortalama fiyat esas alınır.

(33) Aynı tesisten tüvenan madene dayalı olarak aynı işlem sonucunda birden fazla ürün üretilmesi durumunda, üretilen ürünlerin tamamı dikkate alınarak Devlet hakkına esas toplam satış geliri hesaplanır.

(34) Bu madde kapsamında yapılacak hesaplamalarda, madenler ile ilgili hangi ürünlerin baz alınacağına ilişkin esaslar Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(35) Ödenecek miktar bakımından doğru beyanların hesaplanmasında veya emsal uygulamalarında oluşan eksiklikler, Kanunun 10 uncu maddesi kapsamı dışındadır.

Üretilen hammaddenin kendi tesisinde kullanılması

MADDE 87 –(1) Ürettiği tüvenan madeni yarı mamul veya mamul hale getirmek üzere işlemek amacı ile yurt içinde kendine ait tesisinde işleyip ek katma değer sağlayanlardan, bu tesislerde üretimde değerlendirilen maden miktarı için Devlet hakkının %50'si alınmaz.

(2) I. Grup madenler ve mıcır ile kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddesi yukarıda belirtilen teşvikten yararlandırılmaz.

Devlet hakkının tahsili ve dağıtılması

MADDE 88 –(1) Ruhsat sahibi tarafından yatırılan Devlet hakkının %25'i il özel idare payı olarak ruhsatın bulunduğu ilin özel idaresine, %25'i ruhsatın bulunduğu en yakın köyden başlamak kaydıyla köylerin yer aldığı bölge ile sınırlı olarak altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere faaliyet alanındaki payı oranında, doğrudan ilgili ilçe veya ilçelerin Köylere Hizmet Götürme Birlikleri hesabına, %50'si de Hazine hesabına yatırılır. Ruhsatın birden fazla il veya ilçe sınırları dâhilinde kalması durumunda fiili üretim yapılan alan dikkate alınır.

(2) Tahakkuk eden ve süresinde ödenmeyen Devlet hakkının, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere, aktarılacağı il özel idareleri ve Köylere Hizmet Götürme Birliğinin payı belirtilmek suretiyle ilgili tahsil dairelerine bilgi verilir ve bu Devlet hakkı 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammı oranı uygulanarak tahsil edilir.

(3) Süresinde tahakkuk ettirilmeyen Devlet hakkına, tahakkuk ettirilmesi gereken ayın son gününden tahakkuk ettirildiği tarihe kadar geçen süre için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı oranında faiz uygulanır.

Buluculuk hakkı ödenmesi

MADDE 89 –(1) Buluculuk hakkı olan ruhsatlarda yıllık ocak başı satış tutarının %1'i buluculuk hakkı olarak ruhsat sahibi tarafından Haziran ayı sonuna kadar ilgili kişi hesabına yatırılır.

(2) Buluculuk hakkı, ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarca takip edilir.

Belediye payı ödenmesi

MADDE 90 –(1) Madenin tüvenan olarak üretildiği alanın belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde olması durumunda, üretilen madenin ocak başı satış tutarının %0,2'si belediye payı olarak ruhsat sahibi tarafından Haziran ayı sonuna kadar ilgili belediyeye ödenir.

(2) Belediye payı, ilgili belediye tarafından takip edilir.

(3) Bor tuzları için ruhsat sahasından çıkartılan tüvenan madenlerin toplam üretim maliyetinin %80'i işletme brüt kârı olarak kabul edilir. Bor tuzları için ödenecek belediye payı bu değer üzerinden %2 olarak hesaplanır.

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

Beyan, Teminat İratları ve Harçlar

Beyan usulü

MADDE 91 –(1) Ruhsat sahibi veya vekilinin Kanun hükümlerine göre verdiği belgeler ve yazılı beyanları aksi tespit edilmediği sürece doğru kabul edilir. Genel Müdürlük gerektiğinde verilen belgeleri veya beyanları yerinde tetkik ve kontrol edebilir.

(2) Belge ve beyanlardaki hata ve noksanlıklar, Genel Müdürlük tarafından yapılacak tebligat tarihinden itibaren ruhsat sahibince iki ay içerisinde düzeltilir. Bu sürede gerekli düzeltmenin yapılmaması halinde teminat irat kaydedilir.

(3) Sahada faaliyetlerin projesine uygun sürdürülmemesi, faaliyetlerin verilen faaliyet raporları ile uyum içinde olmaması, imalat haritalarının gerçeği yansıtmaması, denetimlere teknik nezaretçi ya da ruhsat sahibi veya vekilinin iştirak etmemesi, denetime mesnet teşkil eden belgelerin verilmemesi, istenilen analiz ücretinin ödenmemesi, teknik nezaretçi ücretinin ödendiğine dair belgelerin her yıl Nisan ayı sonuna kadar Genel Müdürlüğe verilmemesi, mühendisler tarafından hazırlanan her türlü proje, arama faaliyet raporu, faaliyet bilgi formları için geçerli olduğu yıla ait kayıtlı oldukları oda sicil belgesinin Genel Müdürlüğe verilmemesi hata ve noksanlık olarak kabul edilir. Bu hata ve noksanlıkların, Genel Müdürlük tarafından ruhsat sahibine bildirilerek iki ay içerisinde düzeltilmesi istenir. Bu sürede gerekli düzeltmenin yapılmaması halinde teminat irat kaydedilir.

(4) Kanuna göre;

a) Ruhsatın ait olduğu grup dışında, üretim hakkı olmayan diğer grup madenin üretilmesi ve/veya sevk edilmesi,

b) Arama ruhsat döneminde izinsiz üretim veya verilen üretim izninden fazla üretim ve satış yapılması,

c) Ruhsat sahibinin kamulaştırılan alanı kamulaştırma amacı dışında kullanması,

ç) Galeri atımı yöntemi ile patlatma yapılması,

d) Genel Müdürlükçe faaliyeti durdurulan sahalarda üretim faaliyetinde bulunulması,

e) Ruhsat sahasında yapılan üretimlerin beyan edilmemesi,

haksız yere hak iktisabı sayılır. Haksız yere hak iktisabına imkan veren bu hususlarla ilgili yapılmış beyanlar da gerçek dışı ve yanıltıcı beyan olarak kabul edilir.

(5) Galeri atımı yöntemi ile patlatma yapıldığı tespit edilen hammadde üretim izin alanlarında faaliyeti gerçekleştirene işletme ruhsat teminatı kadar idari para cezası verilir.

(6) Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen ve haksız surette hak iktisabına sebep olan teknik elemanlar uyarılır. Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanların üç yıl içinde tekrarı halinde teknik elemanların, Kanun gereğince yapacakları beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır. Fiilin her tekrarında hak mahrumiyeti uygulamasına devam edilir. Uygulanan uyarı ve hak mahrumiyeti, teknik elemanın bağlı bulunduğu mesleki teşekküle bildirilir.

(7) Teknik nezaretçinin atandığı ruhsat sahasındaki faaliyetleri düzenli bir şekilde denetleyerek tespit ve önerilerini teknik nezaretçi defterine kaydetmesi zorunludur. Aksi takdirde teknik nezaretçi uyarılır. İkinci kez aynı ruhsat ile ilgili olarak bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda teknik nezaretçi hakkında altıncı fıkra hükümleri uygulanır. Teknik nezaretçi defterini, teknik nezaretçi ile ruhsat sahibi/vekili birlikte imzalar.

(8) Teknik Nezaretçi Defterinin ibraz edilmemesi veya EK-4'te belirtilen şekilde düzenli tutulmaması halinde, ruhsat sahibine on yıl süreli işletme ruhsatları için belirlenen yıllık işletme ruhsat harcı tutarında idari para cezası uygulanır.

(9) Ruhsat sahiplerinin gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunulan ruhsatlarının teminatları irat kaydedilerek iki katına çıkarılır. Bu alandaki faaliyetler durdurulur. Bu fiilin ikinci kez ihlali halinde bir önceki ceza katlanarak uygulanır. Üç yıl içinde bu ihlalin üç kez yapılması durumunda teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

(10) Gerçek dışı ve yanıltıcı beyanlarla iktisap edilen haklar geri alınır.

Pasa, bakiye, atık/artık ve cürufaların muhafazası ve değerlendirilmesi

MADDE 92 –(1) Madencilik ve müteakip safhalarındaki faaliyetler sırasında; cevher, metal veya ekonomik değer ihtiva eden, günün şartlarında teknik veya ekonomik değerlendirilmesi mümkün olmayan pasa, atık/artık, zenginleştirme bakiye yığını ve cürufalar, çevre kirliliği açısından mahzur teşkil etmiyorsa geçirildikleri son işlemde çıktıkları şekliyle ayrı ayrı muhafaza edilir. Bu pasa, bakiye, atık/artık ve cürufaların miktarları, fiziki özellikleri, usulüne göre alınmış numunelerin analiz raporları ve döküm alanları, faaliyet raporları, plân ve haritalarda gösterilir. Bu hususa aykırı hareket edenlerin teminatları irat kaydedilir.

(2) Yürürlükteki ruhsat alanlarında, birinci fıkraya göre bekletilen cevher, metal veya ekonomik değer ihtiva eden, günün şartlarında teknik veya ekonomik değerlendirilmesi mümkün olmayan pasa, bakiye, atık/artık ve cürufaların ruhsat sahibince değerlendirilememesi ve ruhsat sahibinin muvafakatinin olması ve ruhsat sahibi dışında başka şahıs/şirketlerce değerlendirme taleplerinin olması halinde, bu stoklar valilik tarafından ihale edilerek satılır. Satıştan sağlanan gelir il özel idaresine aktarılır.

(3) Arama veya işletme ruhsatının herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, sahadan üretilmiş madenlerin, pasa, bakiye, atık/artık ve cürufaların, ruhsat sahibince nakledilmesi için mücbir sebepler dışında altı aylık süre verilir. Bu süre içerisinde nakledilmeyen ve ekonomik değeri olan madenler valilik tarafından ihale edilerek satılır. Satıştan sağlanan gelir özel idareye aktarılır. Ekonomik değeri olmayan maddeler için Kanunun 32 nci maddesi hükümleri uygulanır.

(4) Günün şartlarında teknik veya ekonomik değerlendirilmesi mümkün olmayan pasa, bakiye, atık/artık ve cürufaların ruhsat sahibince değerlendirilememesi veya bunların ruhsat sahibince değerlendirilmesine yönelik projesinin olmaması ve ruhsat sahibi dışında kamu kurum ve kuruluşunca bir proje kapsamında değerlendirilmesinin istenilmesi durumunda, Ek Form-16'daki yapı hammaddesi talep formu ile Genel Müdürlüğe müracaat edilir. Bu projenin uygun bulunması kaydıyla bu alandaki pasa, bakiye, atık/artık ve cürufaların değerlendirilmesi için izin verilebilir. Bu izin çerçevesinde yapılacak sevkiyatlar için Genel Müdürlükten sevk fişi alınır.

Teminat iratları ile ilgili genel hükümler

MADDE 93 –(1) Teminatlarla ilgili genel hükümler şunlardır:

a) İrat kaydedilen teminatların her defasında güncel değer üzerinden yatırılması zorunludur.

b) Süresi içinde yatırılmayan teminatlar her defasında ikiye katlanır.

c) Belge eksiklikleri nedeni ile teminatın irat kaydedilmesi durumunda; verilen süreler içinde teminat ve belgelerin tamamlanması zorunludur.

ç) Yeni bir teminat iradının yapılması durumunda teminat, önceki teminat cezaları dikkate alınmaksızın güncel değer üzerinden tamamlattırılır.

d) Ruhsat sahibinin, Kanunun teminat iradı gerektiren hükümlerinden birden fazlasını aynı zamanda ihlal ettiğinin tespit edilmesi durumunda uygulanacak teminat cezalarının en fazla olanı uygulanır.

e) İrat kaydedilen teminatın üç ay içinde yatırılması gerekir. Verilen üç ay içinde teminat yatırılmaz ise yatırılması gereken teminat iki katına çıkarılarak tebligatla üç aylık ikinci bir ek süre verilir. Verilen bu süre içinde de teminat yatırılmaz ise faaliyet durdurulur. Ruhsat sahibine tebligat yapılarak altı aylık ek süre verilir. Bu süre içinde teminat dört kat olarak tamamlanmaz ise ruhsat iptal edilir.

f) Her yıl Nisan ayı sonuna kadar verilmesi gereken 29 uncu maddede sayılan belgelerin verilmemesi veya geç verilmesi durumunda 29 uncu maddeden doğan teminat irat işlemi her yıl için ayrı ayrı yapılır.

(2) Küçültme ve ruhsat süresinin sonunda kalan teminat ruhsat sahibine iade edilir.

(3) Ruhsat sahibince Genel Müdürlüğe verilen banka teminat mektubu, nakit teminat ile nakit teminat ise banka teminat mektubu ile güncel değer üzerinden değiştirilebilir.

Harç ve teminat miktarları

MADDE 94 –(1) Teminat miktarları, her yıl harç bedellerinin açıklanmasını takiben Genel Müdürlük tarafından ilan edilir. Ruhsat teminatı, ruhsat aşamasına ve süresine bağlı olarak hektar başına yıllık ruhsat harcının %1’idir. Teminat miktarı 10000 TL’den az olamaz. Bu miktar her yıl yeniden değerlendirme oranı nispetinde artırılır.

(2) Ruhsat teminatları, saymanlık emanet hesabına aktarılmak üzere Bakanlığın belirlediği bankada açılacak teminat hesabına yatırılır. Kanuna göre irat kaydedilen teminatlar genel bütçeye gelir kaydedilir.

(3) I (a) Grubu madenlerin teminatları ile bu gruba ait irat kaydedilen teminatlar, il özel idaresi hesabına yatırılır.

(4) İdari para cezalarına, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır. Süresinde ödenmeyen Devlet hakları ile ruhsat harçları 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilmek üzere ilgili tahsil dairesine bildirilir.

ONALTINCI BÖLÜM

Sicil Kayıtları

Arama sicil kayıtları

MADDE 95 –(1) Arama ruhsatları ve sertifikaları numaraları ile sicile işlenir. Bu sicil kayıtlarına:

a) Erişim numarası,

b) Ruhsat numarası,

c) Ruhsat sahibinin adı, soyadı ve T.C. kimlik numarası,

- ç) Tüzel kişiler için vergi numarası,
  - d) Ruhsatın grubu,
  - e) Ruhsatın yürürlük tarihi,
  - f) Buluculuk hakları,
  - g) Devir ve intikal bilgileri,
  - ğ) Haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve ipotek bilgileri,
  - h) Ruhsatla ilgili uygulanmış hak düşürücü madde cezaları,
  - ı) Ruhsatın kanunen sona erme durumları ve sebepleri,
- işlenir.

(2) Ruhsatın aslı sicilde saklanır.

İşletme sicil kayıtları

MADDE 96 –(1) İşletme ruhsatları ile sertifikaları ve izinleri, işletme siciline işlenir.

(2) İşletme ruhsatları sicil kayıtlarına:

- a) Erişim numarası,
- b) Ruhsat numarası,
- c) Ruhsat sahibinin adı, soyadı ve T.C. kimlik numarası beyanı,
- ç) Tüzel kişiler için vergi numarası,
- d) Ruhsatın grubu ve işletme izni,
- e) Ruhsatın yürürlük tarihi,
- f) Buluculuk hakları,
- g) Ruhsatın sınır noktalarının koordinat değerleri,
- ğ) Devir ve intikal bilgileri,
- h) Haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve ipotek bilgileri,
- ı) Ruhsatla ilgili uygulanmış hak düşürücü madde cezaları,
- i) Ruhsat birleştirme veya sınır değiştirme işlemleri,
- j) Ruhsatın kanunen sona ermesi durumları ve sebepleri,

k) Rödövens sözleşmesi,

işlenir.

(3) Ruhsatın aslı sicilde saklanır.

(4) Ruhsatların sicil kayıtları teknik alt yapının hazırlanmasından sonra elektronik ortamda tutulur.

Sicilin incelenmesi

MADDE 97 –(1) Maden sicilini; ruhsat sahibi, ruhsat sahibinin vekili ve devir talebi söz konusu olduğunda devralacak kişi ilgili memurun nezaretinde görebilir.

Rehin ile ilgili sicil kaydı

MADDE 98 –(1) Üretilerek stoklanmış cevherler, Kanununun 39 uncu maddesindeki şartlara uygun olarak rehin edilmeleri halinde rehin tarihi, süresi ve durumu maden siciline kaydedilir. Bu cevherler rehin süresi içerisinde rehin alan şahısların yazılı müracaatı olmadıkça satılamaz. Genel Müdürlük rehin işlemlerini ilgili vilayetlere bildirerek takibini ister.

Sicil kayıtlarının yazılmasında hata yapılması

MADDE 99 –(1) Sicil kayıtlarında silinti, kazıntı, çizinti yapılmaz. Ancak sicil kaydında bir yanlışlık yapıldığı takdirde sicil sorumlusu, Genel Müdürün ya da görevlendirdiği yetkili ile birlikte yapılan yanlışlığı üzeri okunabilecek şekilde çizerek, gerekli düzeltmeleri yapar. Yapılan düzeltme değişiklik defteri adı altında bir deftere tarih ve sıra numarasına göre işlenir. Bu kayıt sicil sorumlusu ve Genel Müdür ya da yetkilendirdiği personel tarafından imzalanır.

Rödövens işlemleri

MADDE 100 –(1) Maden işletme ruhsat sahiplerinin, ruhsat sahalarının bir kısmı veya tamamı için üçüncü kişilerle yapmış oldukları rödövens sözleşmeleri ve bu sözleşmelerde yapılan değişiklikler, tarafların talebi halinde devir ve intikal işlemlerinde bilgilendirme amacıyla maden siciline şerh edilir. Tarafların birlikte rödövens sözleşmesinin iptalini talep etmeleri halinde de bu kayıtlar terkin edilir. Genel Müdürlük hiçbir şekilde rödövens sözleşmelerine taraf değildir.

(2) Maden ruhsat sahiplerinin, ruhsat sahalarının bir kısmında veya tamamında üçüncü kişilerle yapmış oldukları rödövens sözleşmelerinde, bu alanlarda yapılacak madencilik faaliyetlerinden doğacak İş Kanunu, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili idari, mali ve hukuki sorumluluklar rödövensçiyeye aittir. Ancak bu durum ruhsat sahibinin Kanundan doğan sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

Buluculuk hakkının kayıtlarının tutulması

MADDE 101 –(1) Buluculuk hakları ile ilgili kayıtlarda, buluculuk hakkına sahip gerçek veya tüzel kişi adı, pafta ve koordinatları, buluculuk tarihi, bulucusu olunan maden, görünür rezervi, buluculuk talep edildiği andaki erişim ve ruhsat numarası yer alır. Buluculuk hakkı bilgileri bilgisayar kayıtlarına işlenir.

(2) Ruhsat devirlerinde, devredilen alanda buluculuk hakkı olup olmadığı devralan kişiye bildirilir. Arama ruhsatları verilirken, sahalar üzerinde buluculuk hakkı olması durumunda bu durum ruhsatlara işlenir.

ONYEDİNCİ BÖLÜM

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün Arama Faaliyetleri

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün arama faaliyetleri

MADDE 102 –(1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü yürüttüğü projeye bağlı olarak arama yapacağı alanlardaki

ruhsat bilgilerini Genel Müdürlükten talep edebilir. Genel Müdürlük bu alanlardaki ruhsat bilgilerini Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne iletir.

(2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü arama yapacağı alan içinde boş olan bölgelerin ruhsatını almak için bu Yönetmelikte belirtildiği şekilde arama ruhsatı müracaatında bulunur. Kanun hükümlerine göre arama ruhsatı olarak bulunduğu madenler için buluculuk hakkı talep edebilir.

(3) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü arama yapacağı alanlarda faaliyette bulunan ruhsat sahiplerine yapacağı çalışmanın genel bilgilerini verir. İşletme izin sınırları dışındaki ruhsat alanlarında arama faaliyetlerinde bulunmak için ruhsat sahibinin izni gerekmez. İşletme izin sınırları içerisindeki arama faaliyetleri ruhsat sahibinden izin alınarak yapılır. Yazılı olarak alınan bu iznin bir sureti Genel Müdürlüğe verilir.

(4) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü arama ruhsatı aldığı sahalarda bulunduğu madenler için buluculuk belgesi alır. Arama ruhsatı süresi sonunda Genel Müdürlüğe iade edilen bu ruhsatlar Kanunun 30 uncu maddesi hükümlerine göre ihale edilir.

(5) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, ruhsatlı alanlarda yaptığı çalışmalar sonucu elde ettiği bilgi ve belgeleri, bir rapor halinde Genel Müdürlüğe ve talebi halinde ruhsat sahibine verebilir.

(6) Havza ve kuşak madencilikliğini geliştirmek ve jeolojik yapıyı aydınlatmak için herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş alanlarda, bir proje çerçevesinde Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün talep etmesi ve Bakanlık tarafından gerekli görüldüğü takdirde adı geçen Genel Müdürlük adına ruhsat verilir. İşletilebilecek maden varlığının belirlenmesi halinde, 30 uncu madde hükümlerine göre Genel Müdürlük tarafından ihale edilir. Ayrıca, herhangi bir nedenle ruhsat müracaatlarına kapalı hale getirilmiş alanlarda, Bakanlık tarafından gerekli görüldüğü takdirde adı geçen Genel Müdürlük adına ruhsat verilir. Bu alanlarda işletilebilecek maden varlığının belirlenmesi halinde, bu alanlar Bakanlar Kurulu kararı ile 30 uncu madde hükümlerine göre Genel Müdürlük tarafından ihale edilir.

(7) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün arama ruhsatları teminattan muaftır.

Ruhsat sahibinin davalara katılımı

MADDE 103 –(1) Bakanlık tarafından verilmiş ruhsatların iptali, ruhsat alanı içindeki madencilikle ilgili faaliyetlerin durdurulması ya da kısıtlanması, ruhsat alanının küçültülmesi gibi ruhsat alanındaki madencilik faaliyetlerini olumsuz yönde etkileyecek üçüncü kişilerce Bakanlığa karşı açılan davaları, Genel Müdürlük ilgili ruhsat sahiplerine bildirir. Ruhsat sahipleri Bakanlık yanında davaya katılabilir. Bu durum davanın açıldığı mahkemeye yazılı olarak bildirilir.

ONSEKİZİNCİ BÖLÜM

Mühendislik Hizmetleri ve Mühendis Yetkileri

Genel mühendislik hizmetleri

MADDE 104 –(1) Madencilik faaliyetleri ile ilgili Genel Müdürlüğe verilen proje, rapor, harita ve diğer belgelerin içeriğindeki mesleği ile maden mühendisleri 105 inci, jeoloji mühendisleri 106 nci, jeofizik mühendisleri 107 nci, harita ve kadaströ mühendisleri 108 inci, kimya mühendisleri veya kimyagerler 109 uncu ve çevre mühendisleri ise 110 uncu maddede yer alan konular ile ilgili hizmetleri yerine getirmek ile görevli ve belgeleri imzalamakla yetkilidir.

Maden mühendislerinin hizmet ve yetkileri

MADDE 105 –(1) Aşağıdaki madencilik hizmetleri maden mühendisleri ile ilgili hususları kapsar:

a) Maden mühendisliği kapsamında değerlendirilen etüt, araştırma-geliştirme, değerlendirme gibi hizmetler,

- b) Maden işletme faaliyetinin yapılabilirliğine yönelik fizibilite projesi ve raporu hazırlanması,
- c) İşletme ruhsat taleplerine esas, ruhsat alanında belirlenmiş bir maden rezervinin ekonomik olarak işletilmesine yönelik teknik ve mali konuları içeren işletme projesi hazırlanması,
- ç) Maden işletmeciliği yapılacak alanlarda uygun üretim yöntemlerinin belirlenmesi,
- d) İşletme ruhsatlı sahalarda termin planında beyan edilen yıllık üretim ve yıl içerisinde gerçekleştirilen işletme faaliyetine ait bilgi formlarının hazırlanması,
- e) İşletme ruhsatlarının süresinin uzatılması için ruhsat alanında belirlenmiş bir maden rezervinin ekonomik olarak işletilmesine yönelik teknik ve mali konuları içeren işletme projesi hazırlanması,
- f) Ekonomik ömrünü doldurmuş ve rezervi bitmiş veya mevcut şartlarda çalışma imkanı bulunmayan işletme ruhsatlı sahaların son durumlarının tespit edilmesi ve buna ilişkin terk raporunun hazırlanması,
- g) Arama maksatlı sondaj kuyusu inşa ve tatbik projesi, ayrıca kuyu, galeri gibi fiziki müdahale gerektiren faaliyetlere ilişkin inşa ve tatbik projelerin hazırlanması,
- ğ) Maden ruhsat sahalarında patlayıcı madde kullanım, patlatma dizaynının belirlenmesi ve kapasite raporu hazırlanması,
- h) Üretim yapılan ruhsat sahalarındaki imalat haritaları hesaplamalarının yapılması ve arza uygunluğunun kontrolü,
- ı) Maden işletmelerinde teknik nezaret hizmetleri,
- i) Maden işletmelerinde daimi nezaret hizmetleri,
- j) Maden işletmelerinde teknik eleman hizmetleri.

Jeoloji mühendislerinin hizmet ve yetkileri

MADDE 106 –(1) Aşağıdaki madencilik hizmetleri jeoloji mühendisleri ile ilgili hususları kapsar:

- a) Jeolojik prospeksiyon, genel jeoloji ve detay jeolojisi, mineraloji-petrografi, sedimantoloji-stratigrafi, tektonik, jeokimya, paleontoloji, amaca yönelik olarak jeolojik modelleme, değişik ölçeklerde jeolojik harita üretimi, jeolojik kesit hazırlanması, maden jeolojisi, endüstriyel hammaddeler, jeotermal kaynak jeolojisi, doğal mineralli su ve gazlar ile ilgili etüt, analiz ve değerlendirme raporu hazırlanması, radyoaktif mineraller, kıymetli ve yarı kıymetli taşlar, kömür jeolojisi, asfaltit ve bitümlü şeyl, hidrojeoloji, sondaj uygulamalarında jeoloji mühendisliği hizmetleri,
- b) Genel ve özel amaçlarla bir alanın jeolojik modelinin oluşturulması ve yorumlanmasına yönelik arazi etüdü, değişik amaçlı örnek alımları; mineralojik, petrografik, paleontolojik inceleme ve yorumlama, değişik ölçeklerde jeolojik kesit hazırlanması ve jeoloji haritası üretimi,
- c) Genel veya özel amaçlarla fiziksel jeoloji, tektonik, petrografi, sedimantoloji ve stratigrafi, mineraloji, paleontoloji, mühendislik jeolojisi, hidrojeoloji ve jeokimyasal etütler, örnek alımı, jeolojik harita üretimi ve raporlarının hazırlanması,
- ç) Madenlerin aranması, rezervlerinin belirlenmesi ile işletilmesine yönelik sahaların jeolojik ve jeokimyasal etütleri, yarma, galeri, kuyu, sondaj veya benzeri çalışma alanlarının tespiti ve açılması, bu alanlardan analiz/test örnekleri alınarak sonuçlarının yorumlanması ile jeolojik ve jeokimyasal incelemelerin yapılması, kalite/tenör ve rezerv dağılımlarının tespit edilmesi ve jeolojik modellemeler ile maden arama ve rezerv raporlarının hazırlanması,
- d) Madenlerin aranması, rezerv kategorilerinin belirlenmesi ile işletilmesine yönelik jeolojik etüt ve sondaj, jeolojik ve

mühendislik jeolojisi modellemesi ile kuyu logunun ve raporlarının hazırlanması,

e) Çevre jeolojisi ve ÇED kapsamındaki jeolojik, mühendislik jeolojisi ve hidrojeolojik etüt ve modelleme ile jeoloji mühendisliği hizmet alanlarına ait raporların hazırlanması,

f) Değişik amaçlı düşey, yatay veya değişik açı yönlendirmeli galeri, kuyu, yarma ve sondaj yerlerinin tespit edilmesi, karottan amaca uygun olarak örnek alınması, bunların litolojik tanımlanması, jeolojik harita üretimi ve jeolojik modelleme, jeolojik kesit, jeolojik stamp ve loglarının hazırlanması, yerinde deneylerin gerçekleştirilmesi,

g) Maden arama faaliyetlerine ilişkin ön inceleme raporları ve maden arama projelerinin hazırlanması,

ğ) Maden arama dönemlerine yönelik dayanaklarına göre maden arama faaliyet raporlarının hazırlanması,

h) İşletme ruhsat dönemlerinde rezerv geliştirme çalışmalarının yapılması ve raporlandırılması,

ı) Maden ruhsatları için terk raporuna ilişkin maden jeoloji haritası ve raporunun hazırlanması,

i) Maden işletmelerinde jeoteknik etütlerin yapılması ve raporlandırılması,

j) Maden arama ve işletme döneminde, dayanakları ile ilgili belgeleri kullanarak kaynak/rezerv raporunun hazırlanması,

k) Maden işletmelerinde teknik eleman hizmetleri.

Jeofizik mühendislerinin hizmet ve yetkileri

MADDE 107 –(1) Aşağıdaki madencilik hizmetleri jeofizik mühendisleri ile ilgili hususları kapsar:

a) Maden rezervlerinin belirlenmesine yönelik jeofizik etüt, jeofizik modelleme, sondaj yerinin belirlenmesi çalışmalarında jeofizik raporlarının hazırlanması, jeofizik kuyu logu alımı, değerlendirilmesi ve buna ilişkin hizmetler,

b) Madenlerin aranması, yayılım alanlarının ve rezervlerinin belirlenmesi ve işletilmesi sırasındaki jeofizik etüt, jeofizik modelleme, sondaj yerinin belirlenmesi çalışmalarında jeofizik raporlarının hazırlanması, jeofizik kuyu logu alımı, değerlendirilmesi, jeofizik raporlarının hazırlanması,

c) Madenlerin rezervlerinin belirlenmesi ve işletilmesi sırasındaki jeofizik etüt ve sondaj, jeofizik haritalama ve üç boyutlu jeofizik modelleme ile jeofizik kuyu logu alımı, değerlendirilmesi ve raporlarının hazırlanması,

ç) Radyoaktif minerallerin; arama alanlarının ve rezervlerinin belirlenmesi ve işletilmesi kapsamındaki jeofizik etüt, jeofizik modelleme, sondaj yerinin belirlenmesi çalışmalarında jeofizik raporlarının hazırlanması, jeofizik kuyu logu alımı, değerlendirilmesi ve faaliyet raporlarının hazırlanması,

d) Değişik amaçlı jeofizik etütler için gereken jeofizik amaçlı harita üretimi, jeofizik yöntemle zeminin fiziksel özellikleri, zemin yapı etkileşimine esas parametreler ile zemin dinamiği parametrelerinin belirlenmesi, jeofizik kesit çıkartılması,

e) ÇED, çevre jeofiziği ve ÇED kapsamındaki jeofizik, sismolojik ve hidrojeofizik etüt ve modelleme ile jeofizik mühendisliği hizmet alanlarına ait raporların hazırlanması,

f) Maden arama ve işletme dönemlerinde bu madde kapsamındaki yapılan çalışmalar ve bunlarla ilgili jeofizik belgelerinin hazırlanması,

g) Maden işletmelerinde teknik eleman hizmetleri.

Harita ve kadastro mühendislerinin hizmet ve yetkileri

MADDE 108 –(1) Aşağıdaki madencilik hizmetleri harita ve kadastro mühendisleri ile ilgili hususları kapsar:

- a) Maden işletmelerinde herhangi bir yöntem veya ölçekteki çizgisel veya sayısal harita yapımı,
- b) Madencilik faaliyetlerinde ve Kanunun uygulanmasında ihtiyaç duyulan kırsal veya kentsel arazi veya arsa düzenlemeleri,
- c) Madencilik faaliyetleri ile ilgili etüt ve işletme haritalarının yapımı,
- ç) Maden üretimi ile ilgili yer kontrol noktalarının tesisi, ölçüsü ve hesabı,
- d) Tescile konu olan harita ve planların yapımı,
- e) Madencilik faaliyeti yapılan alanların yer ve konum belirlemeleri,
- f) Yeraltı ve yer üstü maden işletmelerinde üretilere ait ölçümlerin yapılarak haritalandırılması ve teknik altyapı tesis ölçmeleri,
- g) Madencilik ile ilgili mühendislik projelerinin araziye uygulaması işleri,
- ğ) Maden arama dönemlerinde ve işletme taleplerinde uygun ölçekli topoğrafik haritaların hazırlanması,
- h) Yer altı ve yerüstü maden işletmelerine ait topoğrafik haritaların aplikasyonunun yapılması.

Kimya mühendislerinin veya kimyagerlerin hizmet ve yetkileri

MADDE 109 –(1) Aşağıdaki madencilik hizmetleri kimya mühendisleri veya kimyagerler ile ilgili hususları kapsar:

- a) Madenlerle ilgili kendi meslek alanlarında ölçüm, analiz, test, denetim/kontrollük/ kontrolörlük, kalite kontrol hizmetleri,
- b) Maden analizlerinin teknik değerlendirme raporu hazırlama hizmetleri,
- c) Laboratuvar kurma, denetleme ve kalibrasyon hizmetleri,
- ç) Kimyasal proseslerin yer aldığı işletmeler ile maden işletmelerinde kapasite raporunun hazırlanması,
- d) Akreditasyon ve kalite yönetim sistemlerinin kurulması hizmetleri,
- e) Madencilikle ilgili her türlü kimyasal madde ve malzeme karışımlarının mevzuata göre sınıflandırılması, etiketlenmesi, depolanması, taşınması, geri kazanılması ve bertaraf edilmesi, güvenlik bilgi formlarının ve diğer yasal bildirim formlarının hazırlanması,
- f) Madencilikle ilgili parlayıcı, patlayıcı ve yanıcı kimyasal maddeler ile her türlü tehlikeli kimyasal maddenin emniyetli olarak depolanması, taşınması ve gözetim hizmetleri ile bu kimyasal maddelerin üretimi ile ilgili kapasite raporu hazırlanması,
- g) Maden artık ve atıklarının kimya mühendisliği faaliyetleri kapsamında tekrar değerlendirilmesi/arıtımı/nihai bertarafı hizmetleri,
- ğ) Maden işletmeleri ile ilgili ÇED çalışmaları kapsamında kimya mühendisliği hizmet alanındaki faaliyetler,
- h) Madencilikle ilgili alınan numunelerin örnekleme, modelleme, deney, ölçüm hizmetleri.

Çevre mühendislerinin hizmet ve yetkileri

MADDE 110 –(1) Aşağıdaki madencilik hizmetleri çevre mühendisleri ile ilgili hususları kapsar:

- a) Kanun kapsamında çevre ile uyum planlarının hazırlanması,
- b) Madencilikle ilgili çevre yönetim sistemleri ve planları kapsamındaki çevre mühendisliği hizmetlerinin ilgili meslek disiplinleri ile birlikte yürütülmesi,
- c) ÇED çalışmalarının ilgili meslek disiplinleri ile birlikte planlanması, koordinasyonu, ÇED raporlarının hazırlanması, uygulanması ve izlenmesi,
- ç) İçme ve kullanma suyu, evsel ve endüstriyel atık sular ile yağmur suları kapsamında, yapıların parsel içi tesisat projeleri hariç, çevre mühendisliği hizmetleri,
- d) Madencilikle ilgili artık ve atıkların işletme aşamasında ve sonrasında çevre ile uyum planı çerçevesinde değerlendirilmesi,
- e) Madencilikle ilgili zararlı ve tehlikeli atıkların çevresel açıdan değerlendirilmesi,
- f) Madencilikle ilgili hava ve gürültü kirliliği kontrolü,
- g) Madencilikle ilgili toprak ve yeraltı su kaynaklarının kirliliği kapsamındaki çevre mühendisliği hizmetlerinin ilgili meslek disiplinleri ile birlikte yürütülmesi,
- ğ) Çevre ile uyum planı kapsamında etüt, fizibilite, proje geliştirme faaliyetleri,
- h) Madencilik faaliyetleri sonucunda oluşan kirlilikle ilgili numune alma, deney, ölçüm, analiz ve modelleme.

İKİNCİ KISIM

Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarından Alınması Gereken İzinler,

Kısıtlamalar ve Kurul İşlemleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Genel ilkeler

MADDE 111 –(1) Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları, maden ruhsat sahiplerinin izin taleplerini; Kanun, bu Yönetmelik ve ilgili kanunların hükümlere göre sonuçlandırır.

(2) Madencilik faaliyeti yapılan alanların, izne tabi alan olmaları halinde, ilgili olduğu kanun hükümlerine göre gerekli izinlerin alınması zorunludur. Ancak, Genel Müdürlükçe işletme ruhsatı verildikten sonra, işletme ruhsat alanının diğer kanunlara göre izne tabi haline gelmesi durumunda ilgili kanunların öngördüğü yükümlülüklerin yerine getirilmesi suretiyle kazanılmış haklar korunarak faaliyetler sürdürülür. Diğer kanunlara göre izne tabi alanlar, Genel Müdürlüğün görüşü alınarak belirlenir.

(3) Tarım toprağı, sit alanı, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanları, orman sayılan alanlar, mera alanları ve sulak alanlar gibi izne tabi alanlarda izin alınmadan veya ÇED, gayrisihhi müessese izinlerinin sınıfı dışındaki izinlerle faaliyette bulunduğu tespit edildiğinde faaliyetler durdurulur. ÇED, gayrisihhi müessese izni ve mülkiyete ait izin

alınmadan faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde üretim faaliyeti durdurulur ve teminat irat kaydedilir.

(4) Maden arama faaliyetleri, Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tâbi değildir. İşletme faaliyetleri ise, Kanun ve bu Yönetmeliğe göre yürütülür.

(5) Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının madencilik faaliyetlerini etkileyen izne tabi alanlara ilişkin düzenlemelerinde, Bakanlığın görüşü alınır.

İzinler için müracaat

MADDE 112 –(1) İzin almak için ruhsat sahipleri tarafından gerekli belgelerle ilgili kamu kurum ve kuruluşuna müracaat edilir. ÇED işlemleri Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, diğer izinlere ilişkin işlemler de ilgili Bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca ÇED sürecinde en geç üç ay içinde bitirilir. Bakanlık ve diğer bakanlıkların mevzuatının gerektirdiği maddî yükümlülükler ruhsat sahibi tarafından karşılanır.

Maden arama faaliyetleri

MADDE 113 –(1) Prospeksiyon, jeoloji haritası yapımı, numune alma, jeofizik araştırma gibi kazı işlemi gerektirmeyen maden arama faaliyetleri için Kanun ve bu Yönetmelikte belirtilmiş izinlerin alınması zorunludur.

(2) Sondaj, yarma, galeri gibi kazı işlemi gerektiren maden arama faaliyetleri için işyeri açma ve çalışma ruhsatı dışındaki gerekli izinler ile ayrıca 17/7/2008 tarihli ve 26939 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamına giren arama faaliyetleri için karar alınması gerekir.

(3) Maden arama faaliyetleri için işyeri açma ve çalışma ruhsatı istenmez.

(4) Arama ruhsatı düzenlendikten sonra, ruhsat alanının Genel Müdürlük kayıtlarına işlenmiş ve Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen izne tabi alan haline gelmesi durumunda, bu alanlarda ilgili kurumdan izin alınarak arama faaliyetleri sürdürülür. İzin alınmadan arama faaliyetinde bulunulduğunun tespit edilmesi halinde, faaliyetler durdurulur.

(5) Analiz, test ve teknolojik araştırma amaçlı numune alma işlemleri, arama faaliyetleri kapsamındadır.

Yeraltı madencilik faaliyetleri

MADDE 114 –(1) Madencilik faaliyetinin yeraltı işletme yöntemi ile yapılması halinde; yeraltı madencilik faaliyetlerine bağlı yerüstü tesisleri ile galeri ağı, kuyu, nefeslik gibi yeraltı yapılarının isabet ettiği alan için gerekli izinlerin alınması zorunludur. Uygulanan yöntem, teknoloji ve derinliğe bağlı olarak projesi Genel Müdürlükçe uygun bulunan yeraltı madencilik faaliyetlerinin tekabül ettiği yüzey alanı için herhangi bir izin alınmaz. Projesinde belirtilen şartlara uyulmadığının ve yüzeyde tasman oluşumunun tespit edilmesi halinde, Kanunun 29 uncu maddesi kapsamında işlem tesis edilerek, tasman oluşum alanındaki üretim faaliyetleri durdurulur. Ancak özel mülkiyete tabi alanlarda mülk sahibinin izni olmadan, özel mülke zarar verildiğinin tespiti halinde ise Kanunun 7 nci maddesinin son fıkrası gereğince işlem yapılır.

Özel alanlardaki değişiklikler

MADDE 115 –(1) İlgili kurumlar tarafından özel alan olarak Genel Müdürlüğe bildirilen alanlarda değişiklik yapılması halinde bu değişiklik ilgili kurum tarafından Genel Müdürlüğe bildirilmek zorundadır. Aksi takdirde doğabilecek hukuki sorumluluk ilgili kuruma aittir.

Kazanılmış haklar

MADDE 116 –(1) Madencilik faaliyetleri ile bu faaliyetlere bağlı tesisler için verilmiş olan izinler, müktesep hak olarak ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir. Alınan izinler, ruhsatın temdit edilmesi halinde uzatılır. İşletme ruhsatı sınırları dahilinde işletme izni genişletilen diğer alanlar için de diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından izin verilir.

(2) Madencilik faaliyetlerinin yapılması ve ruhsatlandırma işlemlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak yeni verilecek ruhsat alanlarına maden işletme yöntemi, faaliyetin yapıldığı bölge, madenin cinsi, yapılacak yatırımın çevresel etkileri, şehirleşme gibi hususlar dikkate alınarak, temdit talepleri dahil ruhsat verilen alanlarda Bakanlık tarafından kısıtlama getirilirken kazanılmış haklar korunur.

(3) İşletme ruhsat sahalarında, madencilik faaliyeti yapılan alanların, Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen alanlarla çakışması durumunda, işletme ruhsatının yürürlük tarihi ile izne tabi bu alanların Genel Müdürlüğe bildirildiği tarih esas alınarak değerlendirme yapılır.

(4) İşletme ruhsatı yürürlük tarihinin, Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen izne tabi alanın Genel Müdürlüğe bildirildiği tarihten önce olması durumunda, ilgili kanunların öngördüğü yükümlülüklerin yerine getirilmesi suretiyle kazanılmış haklar korunarak faaliyetler sürdürülür. Aksi halde üretim faaliyetleri durdurulur.

(5) İşletme ruhsatı yürürlük tarihinin, Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen izne tabi alanın Genel Müdürlüğe bildirildiği tarihten sonra olması durumunda, ilgili kurumdan izin alınması zorunludur. İlgili kurumdan izin alınmadan üretim yapılması halinde, faaliyet durdurulur.

(6) İçme ve kullanma suyu havzalarında yapılan madencilik faaliyetlerine ilişkin işlem tesis edilirken Kanunun 7 nci maddesinin sekizinci fıkrası gereğince kazanılmış haklar korunur.

Alınması zorunlu izinler

MADDE 117 –(1) Ruhsat sahibince, işletme ruhsatı yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içinde Kanunun 7 nci maddesine göre alınması gerekli olan ÇED kararı, mülkiyet izni, işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile Genel Müdürlüğün kayıtlarına işlenmiş alanlar ile ilgili izinlerin alınarak Genel Müdürlüğe verilmesini müteakip işletme izni düzenlenir. Süresi içinde yükümlülükleri yerine getirilmeyen ruhsatların teminatı irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

(2) Ereğli Kömür Havzasındaki Taşkömürü ve Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanunda sayılan bor tuzu, toryum ve uranyum madenleri için bu maddede yer alan izin alınması ve faaliyete başlanması ile ilgili süreler uygulanmaz ve faaliyette bulunulmayan süreler için fazladan Devlet hakkı alınmaz. Ancak, Ereğli Kömür Havzasındaki Taşkömürü sahalarına grubundaki diğer madenler için işletme izni verilmiş olması ve bu madene yönelik faaliyet gösterilirken Kanunun 7 nci maddesine aykırı faaliyet yapılması halinde aykırı faaliyetin yapıldığı alandaki faaliyetler durdurulur.

Faaliyetlerin denetimi

MADDE 118 –(1) Genel Müdürlükçe yapılan incelemelerde, faaliyet alanında ÇED ile ilgili karar, işyeri açma ve çalışma ruhsatı, mülkiyet izni olmadan veya Kanunun 7 nci maddesinin on üçüncü fıkrasına aykırı faaliyette bulunduğu tespit edildiğinde ruhsat teminatı irat kaydedilerek bu alandaki faaliyeti durdurulur. Bu ihlallerin üç yıl içinde üç kez yapıldığının tespiti halinde ise teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

(2) Kanunun 7 nci maddesi ve diğer kamu kurum ve kuruluşların mevzuatı gereğince izin verilmiş alanlardaki madencilik faaliyetlerini diğer kamu kurum ve kuruluşları kendi mevzuatı kapsamında denetleyebilir. Yapılan denetimlerde maden ruhsat alanlarında ilgili kanun esaslarına uygun çalışmadığının tespiti halinde, diğer kamu kurum ve kuruluşu tarafından yapılacak işlemler Genel Müdürlüğe bildirilir. Çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen madencilik faaliyetleri, önlemler alınincaya kadar bu alandaki madencilik faaliyetleri Genel Müdürlük tarafından durdurulur.

(3) Birinci fıkrada yer alan hususlar dışında Kanunun 7 nci maddesine aykırı faaliyette bulunduğu Genel Müdürlükçe tespit edilmesi halinde teminat iradı yapılmadan ruhsat sahasındaki faaliyetler, bu aykırılık giderilinceye kadar durdurulur.

I. ve II (a) grubu madenler ile ilgili düzenlemeler

MADDE 119 –(1) Madencilik faaliyetlerinin yapılması ve ruhsatlandırma işlemlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak yeni verilecek ruhsat alanlarına maden işletme yöntemi, faaliyetin yapıldığı bölge, madenin cinsi, yapılacak yatırımın çevresel

etkileri, şehirleşme gibi hususlar dikkate alınarak, temdit talepleri dahil ruhsat verilen alanlarda kazanılmış haklar korunmak kaydıyla, ilgili kurumların görüşleri alınarak Bakanlık tarafından kısıtlama getirilebilir. İlk müracaat veya ihale yolu ile yapılacak ruhsatlandırmalarda müracaatın yapılacağı alanlar diğer kanunlar ile getirilen kısıtlamalar göz önüne alınarak Bakanlıkça ruhsat müracaatına kapatılabilir. Kısıtlama gerekçesi ortadan kalkan alanlar ihale yoluyla aramalara açılır.

(2) Bir alanın, I. ve II (a) Grubu madenlerle ilgili olarak il genelinde madencilik faaliyetleri için müracaatlara kapalı alan haline getirilebilmesi için;

a) Valilik tarafından il bazında çalışma yapılması için Genel Müdürlüğe talepte bulunulması (EK-3) veya Genel Müdürlükçe işlemlerin başlatılmasına karar verilmesi.

b) Talep yazısında, mevcut yerleşim alanları, yerleşime uygun olan/olmayan alanlar, uydu kent alanları, park, bahçe, rekreasyon alanları, turizm, korunması gereken kültür ve tabiat varlıkları, milli parklar ve su havzası gibi alanlar, mevcut ağaçlandırma alanları, katı atık depolama alanları, otoyollar, karayolu, I (b), II (a) Grubu madenler ile ilgili kısa, orta ve uzun vadeli ihtiyacı gösteren arz/talep öngörüsünü belirten rapor, özel ve kamuya ait her türlü tesis, organize sanayi bölgesi alanları, diğer hususları içeren bilimsel ve teknik çalışma ile müracaatta bulunulur. Bu maddede belirtilen kurumlardan kurulacak komisyonda yer alacak yetkililerin isimleri ile komisyonun sekretaryası ve koordinasyondan yetkili bir isim ve kurum da bildirilir. Bu alanlar ile ilgili verilecek bilgilere ilişkin koordinatlar, 1/25000 ölçekli harita üzerinde 6 derecelik dilime esas olarak verilir.

c) Genel Müdürlükçe gerek görüldüğü takdirde talepteki eksiklikler valilikten istenilir.

ç) Bilgilerin tamamlanmasını müteakip Genel Müdürlük tarafından belirlenen yetkililer ile valilikçe belirlenen isimler ve gerektiğinde üniversiteler, araştırma kuruluşları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirme ile oluşan bir komisyon kurulur. Görevlendirilen komisyonun başkanlığını Genel Müdürlük tarafından görevlendirilen yetkili, mahallindeki yapılacak sekretarya ve koordinasyonu ise valiliğin görevlendirdiği yetkili kurum yapar. Komisyon nazari ve mahallindeki çalışmalarını en geç altı ay içinde tamamlar. Zaruri durumlar nedeniyle bu süre içinde çalışmaların tamamlanmaması halinde üç ay daha ek süre verilir.

d) Komisyonda; il özel idaresi, il çevre ve orman, il kültür ve turizm, il tarım, sanayi ve ticaret il müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Karayolları Genel Müdürlüğü yetkilileri ile valiliğin bildirdiği diğer yetkililer yer alır.

e) Komisyon dayanak ve içeriği ile birlikte il raporunu hazırlayarak Genel Müdürlüğe sunar. Genel Müdürlükçe rapor ile ilgili tespit edilen eksiklikler komisyona tamamlattırılır.

f) İlk müracaatlarda I. ve II (a) Grubu madenlere kapalı hale getirilen alanları içeren il raporu Bakan Oluruna sunulur. Bakanlıkça onaylanan alanlar kapalı alan haline getirilir.

g) Kısıtlama gerekçesi ortadan kalkan alanlar ihale yoluyla aramalara açılır.

ğ) İl raporunda yapılacak revize işlemlerinde de aynı süreçte işlem tesis edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Arazi İzinleri

Devlet ormanları ve muhafaza ormanlarında madencilik faaliyetleri

MADDE 120 –(1) Devlet ormanları içinde maden aranması ve işletilmesi ile madencilik faaliyeti için zorunlu; tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve alt yapı tesislerine, fon bedelleri hariç, bedeli alınarak Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilir. Ancak, temditler dahil ruhsat süresince müktesep haklar korunmak kaydı ile Devlet ormanları sınırları içindeki tohum meşcereleri, gen koruma alanları, muhafaza ormanları, orman içi dinlenme yerleri, endemik ve korunması gereken nadir ekosistemlerin bulunduğu alanlarda maden aranması ve işletilmesi, Çevre ve Orman Bakanlığının muvafakatine bağlıdır.

(2) Arama dönemi üretim izni veya işletme izni düzenlenen ruhsat sahalarında, ruhsat sahibince taahhüt edilen

hususlara uyulmadığı veya gerekli izinler alınmadan faaliyette bulunulduğunun Çevre ve Orman Bakanlığınca tespit edilmesi halinde, faaliyetin durdurulması için Genel Müdürlüğe bilgi verilir. Genel Müdürlükçe faaliyet durdurulur. Genel Müdürlükçe verilen durdurma kararı, yükümlülükler yerine getirilmedikçe kaldırılmaz.

(3) Maden ruhsat sahalarına isabet eden özel ağaçlandırma taleplerinde Bakanlığın görüşü alınır.

Mera alanlarında madencilik faaliyetleri

MADDE 121 –(1) Maden arama ruhsat sahibi, mera, yaylak ve kışlakların bulunduğu alanlarda; sondaj, yarma, galeri gibi fiziki müdahale gerektiren maden arama faaliyetleri yapılmadan önce gerekli belgelerle il tarım müdürlüğüne bir dilekçe ile başvurur. Başvuru tarihinden itibaren otuz gün içinde il tarım müdürlüğü tarafından yapılan değerlendirme sonucu uyulması gereken esaslar belirlenerek mera tahsis amacı değiştirilmeden izin verilir. Bu faaliyetler sonrası maden arama ruhsat sahibi, faaliyette bulunduğu bölgeleri düzenleyerek en geç altı ay içinde çevre ile uyumlu hale getirir. Maden arama ruhsat sahibi faaliyetlerini, verdiği bilgi doğrultusunda yapmak zorundadır.

(2) Arama faaliyetleri sonunda rezervi belirlenen madenlerin üretim ve üretime yönelik tüm faaliyetlerin yapılacağı alanların tahsis amacı; Bakanlığın, il tarım müdürlüğüne yapacağı bildirimle müteakip, il mera komisyonunun ve Defterdarlığın/Vergi Dairesi Başkanlığının uygun görüşü üzerine, valilikçe değiştirilebilir ve söz konusu yerlerin hazine veya ait olduğu vakıf adına tescili yapılır.

(3) Arama ruhsatı döneminde belirlenen rezervin 1/10'una kadar üretim yapılabilmesi için de mera tahsis amacının değiştirilmesi gerekir.

(4) İşletme ruhsatı döneminde yapılacak arama faaliyetleri ile ilgili olarak arama ruhsatı dönemindeki işlemler yapılır.

(5) Mera tahsis değişikliği yapılan alanlarda, Kanununun 7 nci maddesinin onüçüncü fıkrasında belirtilen hükümlere ve bu Yönetmelikte belirtilen alanlarla ilgili kısıtlamalara uyulması kaydıyla, madencilik faaliyetleri için her türlü üretim ve geçici tesis yapılmasına izin verilir.

(6) İşletme ruhsatının, yürürlük tarihinden sonra mera alanı içine alınması halinde, ÇED kararı dahil gerekli izinlerin alınarak işletme izni düzenlenen ruhsat sahalarında, mevcut izinler çerçevesinde işletme faaliyetleri sürdürülür.

(7) Mera alanlarında mera tahsis değişikliği yapılmasını müteakip, Genel Müdürlükçe arama dönemi üretim izni veya işletme izni düzenlenen ruhsat sahalarında, faaliyetlerin mera tahsis değişikliği yapılan alan dahilinde yürütülmesi zorunludur.

(8) Arama dönemi üretim izni veya işletme izni düzenlenen ruhsat sahalarında, ruhsat sahibince mera tahsis değişikliği yapılmadan faaliyette bulunulduğunun tespit edilmesi halinde, ilgili kurum tarafından faaliyetin durdurulması için Genel Müdürlüğe bilgi verilir. Genel Müdürlükçe müstesna haklar korunarak faaliyet durdurulur. Genel Müdürlükçe verilen durdurma kararı yükümlülükler yerine getirilmedikçe kaldırılmaz.

(9) Arama dönemi üretim izni veya işletme izni talep edildiğinde tapu kayıtlarında mera tescili yapılmamış alanlarda, mevcut tapu kayıtlarına göre işlem yapılır.

Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerde madencilik faaliyetleri

MADDE 122 –(1) Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerde yapılan madencilik faaliyetleri için kira ve ecrimisil alınmaz. Bu alanlar madencilik faaliyetleri yapıldığı sürece madencilik faaliyetleri için ayrılmış sayılır.

(2) Madencilik faaliyeti gösterilen alanın, Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer olması halinde, arazi mülkiyeti kapsamında izin istenmez.

(3) Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazların madencilik faaliyetleri dışında kiraya verilmesi ya da satışı için; I (a) Grubu ruhsat alanlarına yönelik taleplerde il özel idarelerinin, diğer grup maden

ruhsat alanlarına yönelik taleplerde ise Genel Müdürlüğün görüşü alınır.

Kamu hizmeti veya umumun yararına ayrılmış yerler ile özel şahıs arazilerinde madencilik faaliyetleri

MADDE 123 –(1) Kamu hizmeti veya umumun yararına ayrılmış ibadethane, okul, hastane, kütüphane, karayolu, demiryolu gibi yer ve tesislere 60 metre mesafe dahilinde madencilik faaliyetleri için Genel Müdürlükten izin alınması zorunludur. Binalara 60 metre, özel mülkiyete konu araziler ile bu arazilere 20 metre mesafe dahilinde faaliyette bulunmak için mülk sahibinin yazılı muvafakatının alınması zorunludur. Yatay olarak alınan bu mesafeler gerek duyulması halinde Genel Müdürlük tarafından madencilik faaliyetlerinin boyutu, işletme yöntemi, emniyet tedbirleri ve arazinin topografik ve jeolojik yapısı dikkate alınarak her faaliyet için ayrı olarak da belirlenebilir. Bu alanlarda II (a) ve patlatma yapılarak üretim yapılan I (b) Grubu madenler ile ilgili bu Yönetmelik ile getirilen kısıtlamalar uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Duyarlı Yörelere Madencilik Faaliyetleri

İmarlı veya imarı bulunmayan alanlarda madencilik faaliyetleri

MADDE 124 –(1) İmar alanları içinde kalan madencilik faaliyetleri, ilgili yerel merciden izin alınarak yapılır. Ruhsat alındıktan sonra imar alanları içine alınan maden sahalarına bu hüküm uygulanmaz. Bu yönde değerlendirme yapılırken imar planının kesinleşme tarihi ve maden ruhsatının hak sağlandığı ilk müracaat tarihi göz önünde bulundurulur. İmar planlarında orman arazisi olarak görülen ve orman idaresinden izin alınarak madencilik faaliyet sürdürülen alanlar için imar planı istenmez.

(2) İmar planı bulunmayan alanlarda yapılan veya yapılacak olan madencilik faaliyetleri ile bu faaliyetlere bağlı geçici tesisler ve bunların müstemilatı için imar planı yapılmaz. İşletme ruhsatları ve ruhsat sahası mücavirindeki geçici tesisler, çevre düzeni ve imar planları notuna işlenir. İmarsız alanlarda yürütülen madencilik faaliyetleri için gerekli olan geçici tesisler ve bunların müstemilatı, inşaat ve yapı kullanma iznine tabi değildir. Ancak, yapıların fen ve sağlık kurallarına uygun olması ve ilgili il özel idaresine bildirilmesi zorunludur.

(3) İmarsız alanlarda yürütülen madencilik faaliyetleri için gerekli olan geçici tesisler ve bunların müstemilatı niteliğindeki yapıların, ruhsat sahibi tarafından madencilik faaliyetinin sonlandırılmasını müteakip bir yıl içinde kaldırılması zorunludur. Bunlardan ÇED olumlu kararı alınmış olanların, ÇED raporunda belirtildiği şekli ile her iki alanda da yol, su, haberleşme, enerji nakil hattı, bant, konveyör, havai hat ve kuyu tesislerinin ilgili idarenin onayı ve talebi doğrultusunda bedelsiz olarak kalmasına izin verilebilir. Diğerlerinin ise süresinde yerinden kaldırılması veya çevre ile uyumlu hale getirilmesi zorunludur. Ruhsat sahibinin bu yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde, çevre ve insan sağlığı bakımından sorumlulukları devam eder. Ruhsat sahibi tarafından yapılması gereken işlemler valilik veya ilgili idare tarafından yerine getirilerek yapılan masraflar 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında madencilik faaliyetleri

MADDE 125 –(1) Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında, ÇED raporunda yaban hayatına olumsuz etkisinin giderileceği yönünde bilimsel rapor bulunan maden arama ve işletme faaliyetleri ile alt yapı tesislerine ilgili kurum tarafından izin verilir. Alınan izinler, temditler dahil ruhsat hukuku sonuna kadar devam eder. Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında projesinde belirtilen şartların dışında bir faaliyetin tespit edilmesi durumunda, ruhsata dayalı faaliyetler durdurulur.

İçme ve kullanma suyu havzalarında madencilik faaliyetleri

MADDE 126 –(1) 5995 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce, içme ve kullanma suyu rezervuarının maksimum su seviyesinden itibaren 1000 metre içerisinde bulunan ve ilgili kurumlardan izin alınmış olan maden işletme ruhsat sahalarında, kazanılmış haklar çerçevesinde faaliyetler sürdürülür.

(2) Kazanılmış haklar korunmak kaydıyla içme ve kullanma suyu rezervuarının maksimum su seviyesinden itibaren 1000-2000 metre mesafe genişliğindeki şeritte galeri usulü patlatma yapılmaması, alıcı ortama arıtma yapılmadan doğrudan su dışarı edilmemesi şartıyla çevre ve insan sağlığına zarar vermeyeceği bilimsel ve teknik olarak belirlenen maden arama ve işletme

faaliyetleri ile altyapı tesislerine izin verilir.

(3) İçme ve kullanma suyu rezervuarının maksimum su seviyesinden itibaren 2000 metreden sonraki koruma alanı içinde ÇED raporuna göre yapılması uygun bulunan maden istihracı ve her türlü tesis yapılabilir.

(4) İçme ve kullanma suyu koruma havzalarında yapılan madencilik faaliyetlerinde, bu Yönetmelikte belirtilen yükümlülüklerle uyulmaması ve gerekli izin alınmaması halinde, gerekli tedbir ve izin alınıncaya kadar sahadaki üretim faaliyetleri durdurulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yatırımlar ile Çakışan Sahalar ve Kurul İşlemleri

Yatırımlar ile çakışan sahalarda ve kurul işlemleri

MADDE 127 –(1) Madencilik faaliyetleri ile Devlet ve il yolları, otoyollar, demir yolları, havaalanı, liman, baraj, enerji tesisleri, petrol, doğalgaz, jeotermal boru hatları, su isale hatları gibi kamu yararı niteliği taşıyan yatırımların birbirlerini engellemesi, maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale gelmesi, yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda, madencilik faaliyeti ve yatırımla ilgili karar, Kurul tarafından verilir.

(2) Madencilik faaliyetleri ile birinci fıkrada sayılan yatırımların aynı alana isabet etmesi halinde yatırımcı veya maden ruhsat sahibi tarafından Genel Müdürlüğe müracaat edilir. Yatırımcı, yatırım için başka alternatif alan olmadığına dair bilimsel ve teknik bilgi ve belgeleri Genel Müdürlüğe vermek zorundadır.

(3) Genel Müdürlüğün mahallinde yaptığı/yaptırdığı inceleme üzerine yapılan değerlendirmeler sonucunda, kamu yararı niteliği taşıyan yatırımlar ile madencilik faaliyetlerinin birbirini engellediği, yatırımın gerçekleştirilmesi halinde maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale geleceği, planlanan yatırımın ruhsatın işletme izni veya görünür rezerv alanı ya da ruhsata dayalı olarak üretim yapılan tesis alanı ile çakıştığının tespit edilmesi durumlarında heyet tespitlerine ilişkin yapılacak işlemler ile ilgili Genel Müdürlük kararı taraflara gönderilir. İlgili taraflardan bu aşamadaki bilgi, belge ve görüşlerinin bir ay içinde bildirilmesi istenilir. Bu sürede tarafların anlaşmaya vardıklarını bildirmeleri durumunda işlemler sonlandırılır. Bu sürede tarafların görüş bildirmemeleri veya anlaşmaya varamamaları halinde işlemler resen yürütülür. Bu aşamadan sonra Genel Müdürlükçe konunun Kurula götürülmesine karar verilir. Kurulun kararına mesnet teşkil etmek üzere Genel Müdürlükçe bir rapor hazırlanır veya hazırlattırılır.

(4) Bu raporda;

a) Madencilik faaliyeti ile ilgili olarak;

1) Niteliği ve konusu,

2) Hukuki durumu, konumu ve koordinatları,

3) Madenin cinsi ve rezervi,

4) Tenörü/kalitesi,

5) Çalışan personel sayısı,

6) Maden ruhsat sahibinin yatırım giderleri,

7) Maden işletme proje bilgileri ve ruhsat süresi,

8) Son faaliyet raporları,

9) Devlet hakları,

10) Üretilen madenin pazar durumu,

11) Yıllar itibariyle üretim,

12) Varsa tesise ait bilgiler,

13) Madenin makul bir sürede üretilebilme imkanının olup olmadığı, madencilik faaliyeti ile diğer yatırım faaliyetinin farklı zamanlarda yapılıp yapılamayacağına ilişkin tespitler,

14) Maden için başka alternatif alan olup olmadığına dair bilimsel ve teknik bilgi ve belgeler,

15) Ara ve uç ürüne yönelik madencilığe dayalı sanayi tesislerinin hammadde ihtiyacını karşılayan ruhsatlı sahalarda, tesisin hammadde ihtiyacını karşılayacak şekilde alternatif alanların bulunup bulunmadığı,

16) Sağlanacak katma değere ilişkin değerlendirmeler,

17) Diğer hususlar.

b) Yatırım ile ilgili olarak;

1) Niteliği ve konusu,

2) Hukuki durumu,

3) Konumu ve koordinatları,

4) Çalışacak personel sayısı,

5) Yatırım giderleri,

6) Yatırımın süresi ve projesi,

7) Yatırım sonucu elde edilecek ürüne ilişkin bilgi,

8) Yıllar itibariyle üretim,

9) Sağlanacak katma değere ilişkin değerlendirmeler,

10) Yatırım için başka alternatif alan olmadığına dair bilimsel ve teknik bilgi ve belgeler,

11) İstihdama katkısı,

12) Yatırım bedeli ve gerçekleşme süresi ve aşamaları,

13) Diğer hususlar

yer alır.

(5) Bu rapor Genel Müdürlük tarafından Kurul üyesi bakanlara gönderilir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı veya ilgili taraf bakanlardan herhangi birinin daveti üzerine Kurul toplanır ve kararlarını üye tamsayısının salt çoğunluğuyla alır. Kurul çalışmaları ile ilgili sekretarya hizmetlerini Genel Müdürlük yürütür. Kurul tarafından gerekli görülmesi halinde bedeli

karşılığında rapor hazırlanabilir. Hazırlanan rapor, danışmanlık ücretleri, yolluk, gündelik gibi tüm harcamalar yatırımcı tarafından karşılanır. Kurul tarafından alınan karar, kamu yararı kararı yerine geçer. Ayrıca, yatırımlar nedeniyle Kurul kararı ile faaliyeti kısıtlanan maden işletmecisinin usul ve esasları Genel Müdürlükçe belirlenen yatırım giderleri, lehine karar verilen tarafça tazmin edilir.

(6) Herhangi bir yatırım yapılmamış I. Grup madenler, mıcır, kaba inşaat, baraj, gölet, liman, yol gibi yapılarda kullanılan her türlü yapı hammaddeleri için verilen ruhsatlar, görünür rezervi belirlenmemiş diğer grup maden ruhsatları ile çakışan aynı yerdeki diğer yatırımlara Genel Müdürlükçe izin verilir. Ruhsatlı sahalarda görünür rezervi belirlemek üzere yapılan sondaj, kuyu, galeri, desandre gibi işler için yapılan yatırımların ve maden varlığının belgelenmesi durumunda tespit edilen görünür rezerv alanı dışındaki alanlar için diğer yatırımların madencilik faaliyetlerini engellemeyeceğine Genel Müdürlükçe karar verilmesi halinde diğer yatırım için izin verilir. Bu alanlarda ruhsat sahibi tarafından yapılmış yatırımı etkileyen bir husus var ise bu alanla ilgili karar Kurul tarafından verilir.

(7) İşletme ruhsat alanı içerisinde ancak işletme izni veya görünür rezerv alanı dışındaki bir alanda diğer yatırımlara Genel Müdürlükçe izin verilebilir. Yatırımın işletme izni veya görünür rezerv alanı ile çakışması durumunda, Kurul tarafından karar verilir. Genel Müdürlüğün uygun görüşü veya Kurul kararı alınmaksızın yapılmış olan yatırımın, işletme izni veya görünür rezerv alanı ile çakışması durumunda, bu alanlarda yatırımcı tarafından yapılmış yatırımı ya da işletme izni veya görünür rezervi etkileyen bir husus var ise bu alanla ilgili karar Kurul tarafından verilir. Arama ruhsatı döneminde hiçbir yatırım yapılmamış ise diğer yatırımlara engel teşkil etmez. Görünür rezervi belirlenmiş, arama dönemi üretim izni veya işletme izni verilmiş ancak ihalelik durumda olan sahalara ait karar, Genel Müdürlükçe verilir. Bu fıkra kapsamında Genel Müdürlüğe yapılan talepler, gerekli görüldüğü takdirde mahallinde tetkik yapılmak suretiyle değerlendirilir.

(8) Kurul, Devlet Planlama Teşkilatının bağlı olduğu bakanın başkanlığında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, diğer yatırımcı kurum ya da kuruluşun bağlı olduğu bakan/bakanlar ve yatırım kararına onay veren kurumun ilgili olduğu bakan olmak üzere asgari üç kişiden oluşur. Ancak, yatırımcı kuruluşun Devlet Planlama Teşkilatının bağlı olduğu Bakanlığa veya Bakanlığa bağlı ilgili veya ilişkili bir kurum ve katılımcı sayısının üçün altında olması halinde Sanayi ve Ticaret Bakanı Kurula katılır. Kurul tarafından alınan karar, kamu yararı kararı yerine geçer.

(9) Kurul tarafından verilecek kararlarda; görünür rezerv alanı ile diğer yatırımın çakışması halinde öncelikle madenin makul bir sürede üretilebilme imkanının olup olmadığı, ara ve uç ürüne yönelik madencilige dayalı sanayi tesislerinin hammadde ihtiyacını karşılayan ruhsatlı sahalarda, tesisin hammadde ihtiyacını karşılayacak şekilde alternatif alanların bulunup bulunmadığı dikkate alınarak değerlendirme yapılır.

(10) Genel Müdürlük, Kurul kararı veya diğer kanunlar gereğince ruhsat müracaatlarına kapalı alan haline getirilen alanlarda maden işletme faaliyetlerine Bakanlar Kurulu kararı ile izin verilir.

Kurul kararı

MADDE 128 –(1) Kurul Sekreteryası, Kurul kararının birer örneğini ruhsat sahibine ve yatırımcıya tebliğ eder.

(2) Kurul kararının yatırımcıya tebliğ edilmesini müteakip bir ay içinde mücbir sebepler dışında yatırımcının yatırımdan vazgeçtiğini bildirmesi halinde, bu durum ruhsat sahiplerine bildirilir.

Ruhsat teminatları

MADDE 129 –(1) Ruhsatın taksir edilmesi durumunda taksir edilen alana karşılık gelen teminat iade edilir. Ruhsat sahasından yatırım için taksir edilen alan ihale edilmemek üzere Bakanlık kayıtlarına işlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Teknik ve Daimi Nezaretçilik ile Teknik Eleman

BİRİNCİ BÖLÜM

Teknik Nezaretçinin Görevi ve Atanması

Teknik nezaretçinin görevleri

MADDE 130 –(1) Teknik nezaretçi, maden işletmelerinin teknik ve emniyet yönünden nezaretini yaparak Kanun ve ilgili yönetmeliklerde yer alan görevleri yerine getirmekle sorumlu ve yükümlüdür.

Teknik nezaretçinin atanması

MADDE 131 –(1) Teknik nezaretçi atanması için ruhsat sahibi veya hammadde üretim izin sahibi kamu kurum ve kuruluşunca;

a) Bu Yönetmelik ekinde verilmiş teknik nezaretçi atama belgesi (Ek Form-20),

b) Yeraltı işletme yöntemiyle çalışan ruhsat sahalarında maden mühendislerinin, sadece yeraltında iki yıl çalıştığına dair belgelerle yapılan müracaat üzerine Maden Mühendisleri Odasınca verilen yeraltı işletmesine atanacağına dair onayı,

c) Ruhsat sahibi veya hammadde üretim izin sahibi kamu kurum ve kuruluşunun 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu gereğince yatırdığı teknik nezaretçi tayin harcı makbuzu,

ç) İlk defa atanacaklardan teknik nezaretçi sertifikası, oda sicil belgesi, diploma veya çıkış belgesinin aslı ya da onaylı sureti,

d) Atama belgesinde adı geçenlere ait imza beyanları,

ile Genel Müdürlüğe müracaat edilir. Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan mühendisler için imza beyanları istenmez.

(2) Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan mühendisler için teknik nezaretçi atamasında Maden Mühendisleri Odasından onay için ücret alınmaz.

(3) Atama işleminin tesis edilmesine engel bir durumun tespit edilmemesi halinde, müracaat tarihi esas alınmak kaydıyla Genel Müdürlükçe düzenlenen teknik nezaretçi atama belgesinin onaylanması ile atama gerçekleşmiş olur.

(4) Ruhsat sahasında birden fazla işletme var ise her işletmeye ayrı ayrı teknik nezaretçi atanabileceği gibi teknik nezaretçi, ruhsat sahasının tamamına da atanabilir. Teknik nezaretçinin, ruhsat sahasının tamamına yapılan bir atamadan sonraki bir tarihte ruhsatta belirli bir alan ve gerekirse kot belirtilerek başka bir işletmeciye/rödövanşçıya verilen bir alan için işletmeci/rödövanşçı adı belirtilmek suretiyle, atama ruhsat alanındaki işletmeler için yenilenebilir. Aksi takdirde sahanın tamamına atanmış olan teknik nezaretçinin görev ve sorumlulukları sahanın geneli için devam eder. Her işletme için yapılacak atamalarda teknik nezaretçi atama harcı yatırılması zorunludur.

Teknik nezaretçinin nitelikleri

MADDE 132 –(1) Teknik nezaret görevini üstlenebilmek için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

b) Maden mühendisi olmak,

c) Yeraltı işletme faaliyetlerine teknik nezaret görevini üstlenecek maden mühendislerinde yeraltı maden işletmelerinde en az iki yıl deneyimli olmak ve bu deneyimini belgelemek,

ç) Yeraltı işletmelerinde teknik nezaretçi görevini üstleneceklerden 65 yaş ve üzerindeki için yeraltında çalışabileceğine dair tam teşekküllü hastaneden her iki yılda bir heyet raporlu olmak.

(2) Teknik nezaretçi olarak ilk defa atanacakların Maden Mühendisleri Odası tarafından yapılacak eğitim semineri sonucunda verilen teknik nezaretçi sertifikasına sahip olmaları gerekir.

(3) Maden işletmelerinde veya madencilikle ilgili kamu kurum ve kuruluşlarında denetim veya işletme faaliyetlerinde fiili olarak en az beş yıl çalışan maden mühendisleri için sertifika şartı aranmaz.

(4) Teknik nezaretçi eğitim programı, Genel Müdürlük ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının uygun görüşleri alınarak Maden Mühendisleri Odası tarafından hazırlanır ve yürütülür.

Teknik nezaret görevi alınabilecek ruhsat sayısı

MADDE 133 –(1) Bir maden mühendisi, I (a) Grubundan beş, diğer gruplardan da beş olmak üzere en fazla on ruhsat sahasında teknik nezaret görevi alabilir. I (a) Grubunda nezaret görevi olmasa bile, I (b), II., III., IV., V. ve VI. Gruplar için en fazla beş nezaretçilik görevi yapabilir. Diğer gruplarda teknik nezaret görevi olmaması şartıyla I (a) Grubu için bu sayı en fazla on olabilir. İstifa eden veya azledilen nezaretçiler, yukarıda belirtilen sınırlar dahilinde aynı yıl içinde en fazla üç yeni nezaretçilik görevi alabilir.

(2) Bir maden mühendisinin alabileceği teknik nezaretçilik görevi yukarıda belirtilen sayıyı aşamaz. Bu sayıyı aştığının tespit edilmesi durumunda on beş gün içinde nezaretçilik sayısını yukarıda belirtilen sınıra indirmek zorundadır. Bu fiili işleyenler üç yıl süre ile yeni bir nezaretçilik görevine atanamazlar.

Teknik nezaretçilerin yetki ve sorumlulukları

MADDE 134 –(1) Teknik nezaretçisi olmayan ruhsat sahalarında üretim yapılamaz.

(2) Teknik nezaretçinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Teknik nezaretçi, sorumluluk alanı Genel Müdürlükçe onaylanmış ruhsat sahasının her yerinde görevi ile ilgili inceleme yapmak ve gerekli her türlü bilgiyi alma ve Kanun kapsamında gerekli önlemlerin alınması yetkisine sahiptir. Bu yetkinin kullandırılmamasından ruhsat sahibi sorumludur.

b) Teknik nezaretçi, nezaret görevini Kanun hükümleri kapsamında yürütür. Teknik nezaretçi, atandığı ve sorumlu olduğu ruhsat sahasının faaliyetlerini ve üretimlerini on beş günde en az bir defa denetlemek, tespitlerini ve önerilerini teknik nezaretçi defterine not etmek zorundadır. Aksi takdirde teknik nezaretçi uyarılır. İkinci kez aynı ruhsat ile ilgili olarak bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda teknik nezaretçinin Kanun gereğince yapacağı beyanlar bir yıl süre ile geçersiz sayılır. Fiilin her tekrarında hak mahrumiyeti uygulamasına devam edilir. Uygulanan uyarı ve hak mahrumiyeti Maden Mühendisleri Odasına bildirilir. Ayrıca teknik nezaretçi defterinin, teknik nezaretçi ve ruhsat sahibince/vekilince birlikte imzalanması zorunludur. Defterin imzalanmaması veya EK-4'te belirtilen şekilde düzenli tutulmaması halinde, ruhsat sahibine on yıl süreli işletme ruhsatları için belirlenen yıllık işletme ruhsat harcı tutarında idari para cezası uygulanır.

c) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait hammadde üretim izin sahalarında yükleniciler marifeti ile çalışılması ve teknik nezaretçi atama belgesinde yüklenicinin de imzasının bulunması halinde, yüklenici firma yetkilileri teknik nezaretçi defterlerini teknik nezaretçi ile birlikte imzalar. Aksi takdirde uygulanacak idari para cezası yüklenici tarafından ödenir.

ç) Teknik nezaretçi, görev aldığı işyerindeki faaliyetler ile ilgili eksiklik ve aksaklıkları, öneri ve önlemleri belirler. Ruhsat sahibi/vekili tarafından, bu öneri ve önlemler işyerinde çalışanların görebileceği şekilde ilan edilir ya da panoya asılır. Aynı zamanda içeriği Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş ve noter onaylı "Teknik Nezaretçi Defteri"ne rapor ederek ruhsat sahibine bildirir. Eksiklik ve aksaklıkların, öneri ve önlemlerin rapor edilmemesinden teknik nezaretçi, bunların yerine getirilmemesinden ruhsat sahibi sorumludur.

d) Teknik nezaretçi, işyerinde yaptığı inceleme ve gözlemlerde işletme projesine aykırı faaliyette bulunduğu ve faaliyetlerin can ve mal güvenliği açısından tehlikeli bir durum oluşturduğunu tespit etmesi halinde maden üretimine yönelik faaliyetleri durdurur ve durumu ilgili kurum veya kuruluşlara bildirir.

e) Genel Müdürlük tarafından belirlenen veya faaliyet bilgi formu ya da imalat haritalarında beyan edilen pasa, atık/artık

ve cürüfler ile stoktan maden sevkiyatı yapılması esnasında teknik nezaretçi atanma şartı aranmaz. Bu sevkiyatlar sırasında can ve mal güvenliği ile ilgili tedbirlerin alınmasından sevkiyatı yapan kişiler sorumludur.

f) Galeri sürülmesi ve/veya üretime hazırlık çalışmalarında teknik nezaretçi atanması zorunludur.

Görevin sona ermesi

MADDE 135 –(1) Teknik nezaret görevi; işveren ile yapılan sözleşmenin feshedilerek ruhsat sahibinin azletmesi, ruhsatların iptali, terki, devri, intikali, tescili (ruhsat sahibi ünvan değişikliklerinin sicil kayıtlarına tescili hariç), ruhsatın birleştirilmesi, teknik nezaretçinin istifası veya ölümü halinde sona erer. Bu gibi durumlarda ruhsat sahibi tarafından en geç on beş gün içerisinde yeni bir teknik nezaretçi atanması zorunludur. Yeni teknik nezaretçi atanıncaya kadar teknik ve emniyet yönünden meydana gelecek tüm olaylarda sorumluluk ruhsat sahibine aittir.

(2) Teknik nezaretçinin istifa ve azillerinin Genel Müdürlüğe on beş gün içinde bildirilmesi zorunludur. Aksi halde tarafların sorumluluğu devam eder. Bu süreden sonra üretim faaliyetlerine devam edilmesi halinde teminat irat kaydedilir.

(3) Ruhsat ile ilgili olarak;

a) Teknik nezaretçilik yapan mühendisin istifası halinde, teknik nezaretçi, görev yaptığı döneme ait faaliyet bilgi formunu iki nüsha düzenleyip, bir kopyasını ruhsat sahibine diğer kopyasını ve sahanın son durumuna ilişkin varsa öneri ve önlemleri içeren rapor ile birlikte Genel Müdürlüğe verir. Hazırlanan faaliyet bilgi formları ve raporlar teknik nezaretçi ve ruhsat sahibince imzalanır. Ruhsat sahibinin imzadan imtina etmesi halinde Noterden ihbarname ile gönderilir ve ihbarname istifa dilekçesi ekinde Genel Müdürlüğe verilir. Aksi takdirde, faaliyet bilgi formları ve raporlar verilmeye kadar teknik nezaretçi olarak yeni bir göreve bir yıl süresince atanamaz.

b) Ruhsat sahibinin teknik nezaretçiyi azletmesi halinde, teknik nezaretçi görev yaptığı döneme ait işletme faaliyet bilgi formunu, sahanın son durumuna ilişkin varsa öneri ve önlemleri içeren raporu Genel Müdürlüğe verir. Hazırlanan faaliyet bilgi formları ve raporlar teknik nezaretçi ve ruhsat sahibince imzalanır. Teknik nezaretçinin imzadan imtina etmesi halinde Noterden ihbarname ile gönderilir ve ihbarname azil dilekçesi ekinde Genel Müdürlüğe verilir. Aksi takdirde, faaliyet bilgi formu verilmeye kadar teknik nezaretçi olarak yeni bir göreve bir yıl süresince atanamaz. Azillerde o yıla ait teknik nezaretçilik ücretlerinin ödenmesi gerekir.

c) Teknik nezaretçinin istifa ettiği saha ile ilgili olarak, teknik nezaretçi atamasından sonra üretim faaliyetinin yapılmaması durumunda, ruhsat sahibi bir dilekçe ile ölçümü yapan teknik eleman ve ruhsat sahibince imzalanan sahanın son durumunu gösterir imalat haritasını ekleyerek Genel Müdürlüğe bildirir. Üretim var ise Kanunun 29 uncu maddesinde sayılan belgeler son atanan teknik nezaretçi tarafından imzalanır.

(4) Teknik nezaretçi ataması gerçekleşmeden üretim yapılması halinde ruhsat teminatı irat kaydedilerek faaliyet durdurulur. Teknik nezaretçi atamasının gerçekleşmesi halinde faaliyete izin verilir.

Teknik nezaretçi ücretleri

MADDE 136 –(1) Ruhsat sahası ile ilgili bir önceki yıla ait teknik nezaretçilik ücretinin ödendiğine dair belgelerin her yıl Nisan ayı sonuna kadar ve ayrıca çeşitli nedenlerle görevi sona eren nezaretçilerin ise görevin sona erdiği tarih itibarı ile bir önceki yıl ve içinde bulunulan yılın çalışılan aylarına ait teknik nezaretçilik ücretlerinin tam olarak ödendiğine dair belgelerin, Kanunun 29 uncu maddesinde sayılan belgelerin ekinde Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Ödeme belgelerinin, verilmemesi durumunda Kanunun 10 uncu maddesinde yer alan hata ve noksanlık kapsamında değerlendirilir.

(2) Teknik nezaretçi ücretinin ödendiğine dair ibra sözleşmesi, teknik nezaretçi tarafından kesilen serbest meslek makbuzu, banka makbuzu, fatura, teknik nezaretçi tarafından imzalanmış maaş bordrosundan herhangi birinin Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur.

Teknik nezaretçinin yetki ve sorumluluğu, uyarılması ve cezai işlemler

MADDE 137 –(1) Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle Kanun hükümlerinin uygulanmasını engelleyen

ve haksız surette hak iktisabına sebep olan teknik nezaretçi, uyarılarak Genel Müdürlük kayıtlarına işlenir. Gerçek dışı veya yanıltıcı beyanların üç yıl içinde tekrarı halinde teknik nezaretçinin Kanun gereğince yapacağı beyanlar bir yıl süre ile geçersiz sayılır. Fiilin her tekrarında hak mahrumiyeti uygulamasına devam edilir. Uygulanan uyarı, hak mahrumiyeti ve mesleki uzmanlık alanı dışında belge ve rapor düzenleyenler uyarılarak, teknik nezaretçinin bağlı bulunduğu mesleki teşekküle bildirilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Daimi Nezaretçinin Görevi ve İstihdamı

Daimi nezaretçinin görevleri

MADDE 138 –(1) Daimi nezaretçi, nezaret görevini Kanun hükümleri kapsamında yürütür.

(2) Daimi nezaretçi üretim yerindeki günlük faaliyetleri planlar ve yürütülmesini sağlar, can ve mal emniyeti yönünden tehlikeli bir durumun varlığı söz konusu olduğu zaman gerekli tedbirlerin alınmasına nezaret eder, hemen tedbir almanın mümkün olmadığının belirlenmesi halinde üretim faaliyetlerini önlemlerin alınmasına kadar durdurur.

(3) Daimi nezaretçi, görev aldığı işyerindeki faaliyetleri ile ilgili eksiklik ve aksaklıkları gidermek amacıyla önlemleri belirleyerek ruhsat sahibine/rödövanşçıya bildirir. Tedbirlerin alınmasına nezaret eder.

(4) Eksiklik ve aksaklıkların giderilmesini doğrudan ilgilendiren malzeme ve teçhizatın temin edilmesinden ruhsat sahibi/rödövanşçı sorumludur.

Daimi nezaretçinin istihdamı

MADDE 139 –(1) Daimi nezaretçinin istihdam edilmesi için ruhsat sahibince;

- a) Teknik eleman/daimi nezaretçi görevlendirme bildirimi (Ek Form-21),
- b) Diploma veya çıkış belgesi ile oda sicil belgesinin aslı ya da onaylı sureti,
- c) İstihdam belgesinde adı geçenlere ait imza beyanı

ile Genel Müdürlüğe bildirilir. Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan mühendisler için imza beyanı istenmez. Genel Müdürlükçe görevlendirme işleminin kabul edilmesine engel bir durumun tespit edilmemesi halinde istihdam tarihi esas alınmak kaydıyla görevlendirme gerçekleşmiş olur.

(2) İşletmede daimi istihdam edilen maden mühendisi, iş güvenliği uzmanı olması veya ilgili kanun ve yönetmeliklerle belirlenen şartları taşıması, ruhsat sahibince görevlendirilmesi kaydıyla İş Kanununun 81 inci maddesinde belirtilen iş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanların üstlendiği görev ve sorumluluğu da yerine getirir.

Daimi nezaretçinin nitelikleri

MADDE 140 –(1) Daimi nezaret görevini üstlenebilmek için aşağıdaki şartlar aranır:

- a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,
- b) Maden mühendisi olmak,
- c) Yeraltı işletmelerinde daimi nezaret görevini üstlenecek 65 yaş ve üzerindeki için yeraltında çalışabileceğine dair tam teşekküllü hastaneden her iki yılda bir heyet raporlu olmak.

Zorunlu olarak daimi nezaretçinin çalıştırılacağı ruhsat sahaları

MADDE 141 –(1) Maden mühendisinin daimi nezaretçi olarak istihdam edileceği durumlar şunlardır:

- a) Ruhsat sahasındaki tesislerde çalışanlar hariç maden işletme faaliyetleri için en az on beş işçi çalıştıran açık işletmeler,
- b) Ruhsat sahasında yeraltı üretim yöntemiyle çalışan işletmeler.

(2) Teknik nezaretçi ataması yapılmış sahalarda, daimi nezaretçi olarak maden mühendisinin istihdam şartının oluştuğu ancak daimi nezaretçi görevlendirilmediğinin tespiti halinde ruhsat sahibi uyarılır ve on beş gün süre verilir. Verilen süre sonunda daimi nezaretçi görevlendirilmez ise teminat irat kaydedilir ve faaliyetler durdurulur.

(3) Daimi nezaret görevi üstlenmiş olan mühendisler, teknik nezaretçi olarak atanamaz.

Görevin sona ermesi

MADDE 142 –(1) Daimi nezaret görevi; işveren ile yapılan sözleşmenin feshedilerek ruhsat sahibinin azletmesi, ruhsatların iptali, terki, devri, intikali, tescili (ruhsat sahibi ünvan değişikliklerinin sicil kayıtlarına tescili hariç), ruhsatın birleştirilmesi, daimi nezaretçinin istifası veya ölümü halinde sona erer. Bu gibi durumlarda ruhsat sahibi tarafından daimi nezaretçi atanması şartlarının oluşması durumunda en geç bir ay içinde daimi nezaretçinin görevlendirilmesi zorunludur. Yeni daimi nezaretçi istihdam edilerek görevlendirilinceye kadar teknik ve emniyet yönünden meydana gelecek tüm olaylarda sorumluluk ruhsat sahibine aittir.

(2) Daimi nezaretçinin istifa ve azillerinin Genel Müdürlüğe on beş gün içinde bildirilmesi zorunludur. Aksi halde tarafların sorumluluğu devam eder. Bu süreden sonra üretim faaliyetlerine devam edilmesi halinde teminat irat kaydedilir.

(3) Şartların oluşması durumunda daimi nezaretçi istihdam edilerek, görevlendirmeleri gerçekleşmeden üretim yapılması halinde ruhsat teminatı irat kaydedilerek faaliyet durdurulur. Daimi nezaretçi görevlendirilmesi halinde faaliyete izin verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Teknik Elemanın Görevi ve İstihdam Edilmesi

Teknik elemanın görevleri

MADDE 143 –(1) Teknik eleman, Kanun ve yönetmeliklerinde yer alan hükümler gereği görevlerini yerine getirmekle yükümlüdür.

Teknik eleman istihdam edilmesi

MADDE 144 –(1) Teknik elemanın istihdam edilmesi için ruhsat sahibince veya hammadde üretim izin sahibi kamu kurum ve kuruluşunca;

- a) Teknik eleman/daimi nezaretçi görevlendirme bildirim (Ek Form-21),
- b) Diploma veya çıkış belgesinin aslı ya da onaylı sureti,
- c) Oda sicil belgesi,
- ç) İstihdam belgesinde adı geçenlere ait imza beyanı,

ile Genel Müdürlüğe müracaat edilir. Genel Müdürlükçe istihdam işleminin kabul edilmesine engel bir durumun tespit edilmemesi halinde müracaat tarihi esas alınmak kaydıyla istihdam gerçekleşmiş olur.

(2) Ruhsat sahasında birden fazla işletmeci var ise şartların oluşması durumunda her işletmeye ayrı ayrı teknik eleman

istihdam edilir.

Teknik elemanın nitelikleri

MADDE 145 –(1) Ruhsat sahasına teknik eleman istihdamı için aşağıdaki şartlar aranır:

- a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,
- b) Maden, jeoloji veya jeofizik mühendisi olmak,
- c) Yeraltı işletmeleri için 65 yaş ve üzerindeki yaşlar için tam teşekküllü Devlet hastanesinden her iki yılda bir yeraltında çalışabileceğine dair heyet raporlu olmak.

Zorunlu olarak teknik eleman çalıştırılacak ruhsat sahaları

MADDE 146 –(1) Teknik eleman istihdam edileceği durumlar şunlardır:

- a) Tesislerde çalışanlar hariç madencilik faaliyeti kapsamında en az 15 işçi çalıştıran işletmeler,
- b) Yeraltı üretim yöntemiyle çalışan işletmeler,
- c) Vardiyalı olarak çalışan işletmelerde her vardiyada teknik eleman istihdam edilmesi zorunludur.

(2) Yeraltı işletmelerinde işletmede birden fazla işletmeci var ise ve üretim farklı işletmeciler tarafından gerçekleştiriliyorsa her işletme için ayrı ayrı teknik eleman görevlendirilir.

(3) Teknik eleman istihdam edilmesi şartının oluştuğu işletmelerde şartların oluşması durumunda her vardiya için çalışan işçi sayısına göre vardiya başına en az bir teknik eleman görevlendirilir.

(4) Teknik eleman istihdam şartının oluştuğu ancak teknik eleman istihdam edilmediğinin tespiti halinde ruhsat sahası için teknik eleman istihdamı için on beş gün süre verilir. Bu sürede teknik eleman istihdamı yapılmayan sahalarda üretim faaliyetleri durdurulur.

(5) Açık işletmelerde, teknik eleman istihdam şartının oluştuğu durumlarda ve bir ruhsat sahasında birden fazla işletmeci olması halinde sadece bir işletmeye ait alanda istihdam edilebilir. Aynı kişi, diğer işletme veya işletmelerde istihdam edilemez.

(6) Zorunlu olarak istihdam edilen teknik eleman şartları sağlaması durumunda daimi nezaretçilik görevi de üstlenebilir.

Teknik elemanın görevinin sona ermesi

MADDE 147 –(1) Teknik elemanın görevi; işveren ile yapılan sözleşmenin feshedilerek ruhsat sahibinin azletmesi, ruhsatların iptali, terki, devri, intikali, tescili (ruhsat sahibi ünvan değişikliklerinin sicil kayıtlarına tescili hariç), ruhsatın birleştirilmesi, teknik elemanın istifası veya ölümü halinde sona erer. Bu gibi durumlarda ruhsat sahibi tarafından en geç on beş gün içerisinde yeni bir teknik eleman istihdam edilmesi zorunludur.

(2) Teknik elemanın istifa ve azillerinin Genel Müdürlüğe on beş gün içinde bildirilmesi zorunludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Teknik ve Daimi Nezaretçiler ile Teknik Elemanlar İçin

Ortak Hükümler

Teknik ve daimi nezaretçiler ile teknik elemanlar olmadan üretim yapılması

MADDE 148 –(1) Teknik nezaretçi olmadan maden işletme faaliyetinin yapılması halinde ruhsat teminatı irat kaydedilerek faaliyet durdurulur. Daimi nezaretçi ve/veya teknik eleman olmadan maden işletme faaliyetinin yapılması halinde ise faaliyet durdurulur. Daimi nezaretçi ve/veya teknik eleman görevlendirilmesi için ruhsat sahibi uyarılarak, on beş gün süre verilir. Verilen süre sonunda daimi nezaretçi görevlendirilmez ise teminat irat kaydedilir. Teknik nezaretçi, daimi nezaretçi ve/veya teknik eleman istihdamı/nezareti sağlanması ile faaliyete izin verilir. Ancak, bu hükümlere göre yapı ve inşaat hammaddeleri üretimi için izin alan kamu kurum ve kuruluşlarının sadece faaliyetleri durdurulur.

(2) Teknik ve/veya daimi nezaretçi ile teknik elemana yapılacak tebligatlar için yazışma adresi, teknik nezaretçi atama ve/veya daimi nezaretçi ve teknik eleman görevlendirme işlemi esnasında Genel Müdürlüğe bildirilen adrestir. Adres değişikliği bildirilmediği takdirde mevcut adrese yapılan tebligatlar teknik ve/veya daimi nezaretçi ve/veya teknik elemana tebliğ edilmiş sayılır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Maden İhale İşlemleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

İhale usulü

MADDE 149 –(1) Kanuna göre yapılan ihaleler, açık ihale usulü ile yapılır. Teklifler kapalı alınır. Kapalı tekliflerin aritmetik ortalamasının %50'sinin üzerinde kalanlar ile açık artırma ihale usulü ile ihaleye devam edilir. Aritmetik ortalamasının %50'sinin üzerinde tek kişinin kalması halinde kapalı teklife göre ihale sonuçlandırılır.

İhaleye müracaat

MADDE 150 –(1) Kanun gereğince ihaleye açılan sahalarda ihalelerine katılmak için Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen şartları taşıyan gerçek ve tüzel kişilerin ihalenin yapılacağı gün ve saatte usulüne uygun başvuruda bulunmaları zorunludur.

(2) İhaleye aşağıdaki belgelerle birlikte müracaat edilir:

a) Gerçek kişiler için:

1) Genel Müdürlükçe hazırlanan ihale müracaat formu (Ek Form-22),

2) T.C. Kimlik numarası,

3) Onaylı imza sirküleri,

4) Vekil olarak katılacakların noter tasdikli vekaletnameleri,

5) Talep harç makbuzu,

6) Teklif mektubu,

7) İhale teminatı,

8) İmzalanmış şartname.

b) Tüzel kişiler için:

- 1) Genel Müdürlükçe hazırlanan ihale müracaat formu (Ek Form-22),
- 2) Şirketin kuruluş statüsünü ve son yönetimini gösteren ticaret sicil gazetesi, şirketin yönetim kurulu veya ortaklar kurulu üyeleri,
- 3) Yönetimin onaylı imza sirküleri,
- 4) Vekil olarak katılacakların noter tasdikli vekaletnameleri, yetkili olarak ihaleye katılacakların yetki belgeleri,
- 5) Talep harç makbuzu,
- 6) Teklif mektubu,
- 7) İhale teminatı,
- 8) İmzalanmış şartname.

İhale şartnamesi

MADDE 151 –(1) İhale şartnameleri, ihale konusu işlerin özelliğini belirtecek şekilde Genel Müdürlükçe hazırlanır.

(2) Müracaatçılar Genel Müdürlüğün belirlediği bedel karşılığında şartnameyi ihale tarihine kadar alırlar.

(3) Bu şartname, yapılacak ihaleye göre aşağıdaki hususları içerir:

- a) İhale edilecek sahanın ili ve erişim numarası,
- b) İhale edilecek sahanın taban ihale bedeli ve teminatı,
- c) İhalenin yapılacağı yer, gün ve saati,
- ç) Müracaatçılarda aranılan şartlar ve istenen belgeleri,
- d) Genel Müdürlüğün ihaleyi ertelemekte, uygun bedeli tespitte veya gerekçe göstererek iptal etmekte serbest olduğunu,
- e) Teminatlar, ihale bedeli, ruhsat harcı ve teminatların ödeme yerleri ve bu ödemelerin sürelerini,
- f) Kapalı ve açık artırma ihale uygulama şeklini,
- g) İhtilafların çözüm şekli ve yerini,
- ğ) İhale edilecek sahanın bulunduğu listenin ilana çıkarıldığı tarihi.

(4) Üçüncü fıkranın (a) bendinde yer alan bilgiler müracaatçı tarafından doldurularak müracaat zarfının içine konulur.

İKİNCİ BÖLÜM

İhale ve İlan İşlemleri

İhale komisyonu ve karar alınması

MADDE 152 –(1) İhale komisyonu, Genel Müdürün başkanlığında, Genel Müdür Yardımcıları veya Daire Başkanları, Şube Müdürleri ve konusunda uzman personelden olmak üzere beş asil ve beş yedek üyeden oluşur.

(2) Genel Müdür, ihalelerin yoğunluğu nedeniyle ikinci bir ihale komisyonu teşkil edebilir.

(3) Genel Müdür, komisyon başkanlığı yetkisini gerekli gördüğü hallerde Genel Müdür Yardımcısı, Daire Başkanı veya Şube Müdürlerinden birine devredebilir.

(4) İhale komisyonu eksiksiz toplanır ve kararlar çoğunlukla alınır. Mazereti nedeni ile ihalelere katılmayan asil üye yerine yedek üye katılır. Kararlarda çekimser kalınmaz. Muhalif kalan üye karşı oy gerekçesini karar altına yazarak imzalar.

İlan

MADDE 153 –(1) Kanununun 30 uncu maddesi kapsamında ihaleye açılan sahalarda ihale bilgileri Genel Müdürlükte ve Genel Müdürlük internet sayfasında en az iki ay süre ile ilan edilir. Ayrıca ihaleye açılan sahalarda ilgili açıklayıcı bilgileri içeren bir ilan da Resmî Gazete’de yapılır.

İlanda yer alacak hususlar

MADDE 154 –(1) İhale edilmek üzere ilana çıkarılan sahalarda ilanlarında aşağıdaki hususlar yer alır:

a) Resmî Gazete ilanı:

- 1) İhaleye açılan sahalarda Genel Müdürlükte ilan edileceği tarih, ihale şekli ve ihale bilgileri,
- 2) İlan edilen sahalarda ihalesine katılmak için başvuru şekli,
- 3) Başvuru yapılmayan sahalarda aramalara açılma tarihi,
- 4) İhale Şartnamesinin Genel Müdürlükten ücret karşılığında alınabileceği bilgileri.

b) Genel Müdürlükte ve Genel Müdürlük internet sayfasında:

- 1) İlan edilecek sahalarda ihalesine katılmak için başvurulacak yer ve başvuru şekli,
- 2) İhale edilecek sahalarda, ihale tarihi, ili, ilçesi, erişim numarası, ruhsat grubu, alanı, pafta ve koordinatları,
- 3) Resmî Gazete ilan bilgileri.

İhale işlem dosyasında bulunması gereken belgeler

MADDE 155 –(1) İhaleye çıkarılan sahalarda ilgili her ihale için Genel Müdürlükçe bir dosya hazırlanır. Hazırlanacak bu dosya içerisinde aşağıdaki belgeler bulunur:

- a) İhalenin yapılmasına ilişkin Genel Müdürlük Oluru,
- b) İhale şartnamesi,
- c) İhalesi yapılacak sahaya ait diğer bilgiler.

Taban ihale bedelinin tespiti

MADDE 156 –(1) Taban ihale bedeli, 10.000 TL’dir. Bu miktar her yıl yeniden değerlendirme oranı nispetinde artırılır.

İhale teminatı

MADDE 157 –(1) İhale teminatı; teklif edilen kapalı ihale bedelinin %20’sinden ve taban ihale bedelinden az olamaz. Aksi halde teklif geçersiz sayılır. Açık artırma için yeni bir teminat alınmaz.

(2) İhale teminatı olarak; nakit para, devlet bono ve tahvili yatırdığına dair makbuz veya banka, özel finans kurumlarından alınacak süre yönünden sınırsız teminat mektubu kabul edilir.

İhale için müracaat yapılmayan sahalar

MADDE 158 –(1) Kanununun 30 uncu maddesi kapsamında ihaleye açılan ve ihale için başvuru yapılmayan sahalar ihale gününü takip eden ilk iş gününde aramalara açık hale getirilir. Ancak, işletme ruhsat safhasında hukuku sona eren sahalar ile Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından görünür rezervi belirlenerek Genel Müdürlüğe devredilen sahalar müracaat olmaz ise tekrar ihaleye çıkarılır.

(2) Aramalara açık hale gelen sahalar Genel Müdürlükte ilan edilir.

İhaleye tek kişinin katılımı

MADDE 159 –(1) İlanı çıkarılan sahanın ihalesine tek kişinin katılımı halinde kapalı teklife göre ihale işlemi tamamlanır. İhale komisyonu, teklif edilen ihale bedelini uygun görmemesi halinde ihale iptal edilir ve geçici ihale teminatı iade edilir. İhaleyi kazanan ilgiliye, ihale bedelini yatırması için on iş günü süre verilir. İhaleyi kazananın süresi içerisinde ihale bedelinin yatırıldığını gösterir makbuz aslını dilekçe ekinde Genel Müdürlüğe vermemesi halinde geçici ihale teminatı irat kaydedilir. Bu sahalar yeniden ihale edilir.

(2) İhale bedeli yatırıldıktan sonra II (b), III., IV., V. ve VI. Grup maden sahaları için iki ay süre verilir. Bu süre sonuna kadar arama ruhsat harcı, ruhsat teminatı, ön inceleme raporu ve arama dönemi faaliyetlerinin yerine getirilebilmesi için gerekli olan mali yeterliliği de içeren maden arama projesinin verilmesi halinde arama ruhsatı düzenlenir. Bu süre içerisinde ön inceleme raporu ve mali yeterliliği de içeren maden arama projesinin, arama ruhsat harcı ve ruhsat teminatının verilmemesi halinde, talep sahibi ruhsat hakkını kaybeder, yatırılan ihale bedeli iade edilmez ve saha yeniden ihale programına alınır.

(3) I (b) ve II (a) Grubu maden sahaları için ruhsat almak isteyenlere ihale bedelinin makbuz aslının süresi içerisinde Genel Müdürlüğe teslim edildiği tarihten itibaren, işletme projesi, işletme ruhsatı talep harcı, işletme ruhsat harcı ve ruhsat teminatını vermesi için iki ay süre verilir. Bu süre içerisinde işletme projesinin, işletme ruhsatı talep harcı, işletme ruhsat harcı ve ruhsat teminatının verilmemesi veya işletme ruhsat talebinin Genel Müdürlükçe kabul edilmemesi hallerinde, talep sahibi ruhsat hakkını kaybeder, yatırılan ihale bedeli iade edilmez ve saha yeniden ihale programına alınır.

İhalelerde kapalı ve açık ihale usulü tekliflerinin değerlendirilmesi

MADDE 160 –(1) İhalelerde kapalı ve açık ihale usulü teklif uygulanması aşağıdaki şekilde yapılır:

a) İhale komisyonu, ihale saatinde ihalelere başlamadan önce o günkü tüm ihalelere ait ihale teminatı, teklif mektubu ve müracaat evraklarını kapalı bir zarf içinde müracaatçıya sıra numarası vererek kabul eder.

b) İhale komisyonu, ihale salonunda ihalesi yapılacak sahaya ait müracaat sahiplerinin belgelerini inceler. Evrakları eksik olanların teklifleri geçersiz sayılır. Aynı erişim numaralı sahaya;

1) Aynı gerçek veya tüzel kişi tarafından birden fazla müracaatta bulunulamaz.

2) Aynı gerçek kişi hem kendi, hem de başka gerçek ve/veya tüzel kişi adına asaleten/vekaleten müracaatta bulunamaz.

3) Aynı gerçek kişi birden fazla vekaleten müracaatta bulunamaz.

4) Aksine hareket edenlerin tüm teklifleri geçersiz sayılır.

5) Şirket adına müracaat edilmesi durumunda, şirketin yönetim kurulu üyeleri, ortaklar kurulu ve şirket yetkilileri kendi adına veya vekaleten aynı sahaya müracaatta bulunamaz. Aksi durumda sadece tüzel kişinin müracaatı kabul edilir.

c) İhaleye katılacaklar, teklif mektubu ve ihale teminatını, müracaat evraklarını zarfa koymak sureti ile ihale komisyonuna verirler. Zarfın üzerine sahanın ili, erişim numarası ve teklif sahibinin ismi yazılır.

ç) Kapalı teklifler müracaatçılar önünde açılır ve okunur. Kapalı teklife göre teminat miktarları yeterli olmayanların teklifleri geçersiz sayılır. Teklifleri uygun olmayan müracaatçılar bir tutanakla tespit edilir. İhaleye katılmak için müracaatta bulunmasına rağmen tekliflerin açılması esnasında salonda bulunmayan ve açık artırmaya katılmayanların kapalı teklifi geçerli sayılır.

d) Kapalı tekliflerden aritmetik ortalamasının %50'sinin üstünde olanlar açık artırmaya katılma hakkı elde eder, ihalede verilen geçerli tüm kapalı tekliflerin aritmetik ortalamasının %50'sinin altında kalan teklifler ise değerlendirmeye alınmaz ve açık artırmaya katılamaz.

e) Açık artırma usulü ile ihaleye, kapalı teklifte verilen en yüksek bedel üzerinden başlanır.

f) Açık artırmada sıra ile yapılan artırmalar, kendisinden önceki artırımla oluşan teklifin %20'sinden fazla olamaz.

g) Kapalı teklif sonucu açık artırmaya katılmaya hak kazanan tüm teklif sahiplerinin teklifleri açık ihale sonucunda değerlendirmeye alınır.

ğ) Şartname, değerlendirme formu ve tutanak ihaleye katılanlara imzalatılır.

h) İhale komisyonu, teklif edilen ihale bedelini uygun görmemesi halinde ihale iptal edilir ve geçici ihale teminatları iade edilir.

ı) İhalede verilen teklifler ihale komisyonunca değerlendirilerek en yüksek teklifi verenden başlamak suretiyle sıralamaya girenlerden birinciye ihale bedelini, yatırarak makbuzu bir dilekçe ekinde Genel Müdürlüğe vermesi için on iş günü, sıralamada birinciden sonrakilere beşer iş günü süre verilir. Sıralamada kendisinden önceki taleplinin yükümlülüğünü yerine getirmemesi durumunda, ihale bedelini yatırma sırası kendisine gelen katılımcı, teklif ettiği ihale bedelini ilgili yerlere yatırarak, makbuzunu bu süre içinde Genel Müdürlüğe vermek zorundadır. Bu yükümlülükler tam olarak süresi içinde yerine getirilmediği takdirde ruhsat hakkını kaybeder ve ihale teminatı irat kaydedilir.

(2) İhale bedeli yatırıldıktan sonra II (b), III., IV., V. ve VI. Grup maden sahaları için iki ay süre verilir. Bu süre sonuna kadar arama ruhsat harcı, ruhsat teminatı, ön inceleme raporu ve arama dönemi faaliyetlerinin yerine getirilebilmesi için gerekli olan mali yeterliliği de içeren maden arama projesinin verilmesi halinde arama ruhsatı düzenlenir. Bu süre içerisinde ön inceleme raporu ve mali yeterliliği de içeren maden arama projesinin, arama ruhsat harcı ve ruhsat teminatının verilmemesi halinde, talep sahibi ruhsat hakkını kaybeder, yatırılan ihale bedeli iade edilmez ve saha yeniden ihale programına alınır.

(3) I (b) ve II (a) Grubu maden sahaları için ruhsat almak isteyenlere ihale bedelinin makbuz aslının süresi içerisinde Genel Müdürlüğe teslim edildiği tarihten itibaren, işletme projesi, işletme ruhsatı talep harcı, işletme ruhsat harcı ve ruhsat teminatını vermesi için iki ay süre verilir. Bu süre içerisinde işletme projesinin, işletme ruhsatı talep harcı, işletme ruhsat harcı ve ruhsat teminatının verilmemesi veya işletme ruhsat talebinin Genel Müdürlükçe kabul edilmemesi hallerinde, talep sahibi ruhsat hakkını kaybeder, yatırılan ihale bedeli iade edilmez ve saha yeniden ihale programına alınır.

(4) İhaleyi kazananlar ihale bedelini yatırıncaya kadar sıralamadaki diğer taleplilerin ihale teminatları iade edilmeyerek bekletilir. İhale bedelinin yatırılmasından sonra, diğer taleplilerin ihale teminatları iade edilir. İhale işlemi sonucunda değerlendirme dışı kalan teklif sahiplerinin ihale teminatları, ihaleden sonra iade edilir. Aynı durumdaki teminat mektupları

imza karşılığı ilgiliye iade edilir.

(5) İhale sonuçlandıktan sonra yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde söz konusu sahalar yeniden ihale programına alınır.

İhale işleminin sonuçlanması

MADDE 161 –(1) İhale komisyonunca yapılan ihale, Genel Müdürlük Makamı onayı ile kesinleşir. Genel Müdür bu yetkisini Genel Müdür Yardımcılarına veya Daire Başkanlarına devredebilir.

Büyük ve küçük alanların ihale edilmesi

MADDE 162 –(1) Yürürlükteki ruhsat sahaları arasında bulunan ve birbirine yakın iki kenarı arasındaki mesafenin elli metreden az olması veya madencilik yapılamayacak kadar küçük alanlar olması durumunda bu ruhsatların ihalesi, bu alanlara en az iki ortak noktası bulunan ruhsat sahipleri arasında yapılır. Bu ihale için ilgili ruhsat sahiplerine tebligat gönderilir. Ayrıca Resmî Gazete’de ve Genel Müdürlükte ilan edilir. Söz konusu alanın, bu Yönetmelik hükümlerine göre ihalesi yapılır. Bu alan, ihale bedeli ve ruhsat teminatı yatırıldıktan sonra ruhsat safhasına bakılmaksızın ihaleyi kazananın ruhsatına ilave edilir.

(2) Söz konusu küçük alan etrafındaki ruhsatların sahibi aynı ise, bu alan ihale yapılmaksızın talep harcı yatırılarak ve ruhsat teminatının güncellenmesi yapılarak müracaat ile aynı kişiye verilir.

(3) İhaleye katılım olmaması veya ihale sonuçlandıktan sonra ihale bedelinin yatırılmaması halinde Genel Müdürlükçe gerek görülen söz konusu sahalar yeniden ihale programına alınır.

(4) İhalelik sahalardan; jeolojik yapısı, konumu, rezervi, işletmecilik yöntemi, madencilğe dayalı tesislerin hammadde ihtiyacı, madenin bulunduğu bölgenin ihtiyaçları gibi hususları göz önüne alınarak madenlerin ekonomik işletilebilmesine yönelik birden fazla saha için alan sınırlamasına bakılmaksızın tek teklif alınarak veya bir saha birden fazla sahaya bölünerek ihale işlemi gerçekleştirilebilir. İhale sonucunda ruhsat gruplarının alan sınırlamasına göre ruhsat alanları harç ve teminat miktarları ayrı ayrı yatırılarak ruhsatlandırılır.

Çakışan işletme ruhsatları

MADDE 163 –(1) Kanunun 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen alanlardaki maden haklarının ihalesi için ruhsat sahiplerine tebligat yapılır. Ayrıca bu durum Genel Müdürlükte ve Resmî Gazete’de ilan edilir.

(2) Maden hakkı, bu Yönetmelik hükümlerine göre ihale edilir. İhaleyi kazananın ihale bedelini yatırmaması halinde söz konusu maden hakkı ruhsatına dahil edilir.

İhalenin ertelenmesi ve iptali

MADDE 164 –(1) Genel Müdürlük gerekli gördüğü hallerde ihaleyi erteleyebilir. Bu durumda ertelenen ihaleye daha önce başvuruda bulunanlar katılır.

(2) Genel Müdürlük gerekli gördüğü hallerde gerekçe göstererek ihaleyi iptal edebilir. İhalenin iptal edilmesi durumunda müracaat sahipleri bir hak talep edemez. Ancak teminatlar iade edilir.

Özel alanların ihalesi

MADDE 165 –(1) İhalelik durumdaki ruhsat sahalarının ilgili kurumlar tarafından Genel Müdürlüğe bildirilen; özel çevre koruma bölgeleri, milli parklar, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, muhafaza ormanları, 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununa göre korunması gerekli alanlar, 1 inci derece askeri yasak bölgeler, 1/5000 ölçekli imar planı onaylanmış alanlar, 1 inci derece sit alanları ile madencilik amacı dışında tahsis edilen ve Genel Müdürlük tarafından uygun görüş verilen elektrik santralleri, organize sanayi bölgeleri, petrol, doğal gaz ve jeotermal boru hatları gibi yatırım alanları ile Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunda belirtilen alanların tamamının ya da bir kısmının içinde kalması

halinde, bu sahalara ihaleye çıkarılmadan önce ilgili kurumların görüşü alınarak Genel Müdürlükçe değerlendirilir.

Sorumluluklar

MADDE 166 –(1) Bu Yönetmelik kapsamında yapılan ihalelerde;

a) İhale neticesinde ruhsat alma hakkını kazandığı halde yükümlülüklerini yerine getirmeyen gerçek ve tüzel kişiler bir yıl süre ile kendi adına veya vekâleten Genel Müdürlükte bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılan ihalelere katılamazlar.

b) İhalesi yapılan sahaya teklif verip de bedelini yatırmayanlar, sahanın ihale sonrası ruhsata bağlanması durumunda, bu ruhsatı on yıl süre ile devralamazlar.

c) Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen izinler ile ilgili sorumluluk hak sahibine aittir. Ruhsat sahalalarının ihalelerine katılanlar, Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen izinler ile ilgili araştırmayı ihaleden önce yapmaları gerekir. İhaleden sonra ruhsat almaya hak kazanan tarafından 7 nci madde de belirtilen izinlerin alınmaması durumunda ihale bedeli ile ilgili herhangi bir iade talebinde bulunulamaz.

(2) Aşağıdaki fiilleri işleyen kişiler bir yıl süre ile kendi adına veya vekâleten Genel Müdürlükte bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılan ihalelere katılamazlar.

a) Hile, tehdit, nüfuz kullanma ve çıkar sağlama suretiyle ya da başka yollarla ihaleye fesat karıştıran veya buna teşebbüs edenler.

b) İşlemlerde sahte belge veren veya kullanmaya teşebbüs edenler.

İlan ve tebligat

MADDE 167 –(1) İhale komisyonu tarafından hazırlanarak, ihaleye katılan müracaatçılara imzalatılan tutanak tebligat yerine geçer. İhale sonuçları Genel Müdürlükte ilan edilir. Bu Yönetmelik kapsamındaki ihale sonuçları ile ilgili ayrıca bir tebligat yapılmaz.

BEŞİNCİ KISIM

Geçici, Çeşitli ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Geçici Hükümler

Rödövens sözleşmeleri

GEÇİCİ MADDE 1 –(1) 3/2/2005 tarihinden sonra, ruhsat sahiplerinin Kanun kapsamındaki faaliyetleri ile ilişkili olarak üçüncü kişi ya da kuruluşlarla yaptığı sözleşmelerin Genel Müdürlüğe bildirilmesi zorunlu değildir. Ancak ruhsat sahasındaki tüm faaliyetlerden Genel Müdürlüğe karşı ruhsat sahibi sorumludur.

(2) 3/2/2005 tarihine kadar yapılmış ve Genel Müdürlükçe uygun görülmüş sözleşmelerin uygulanmasında Kanun ve bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde çıkabilecek anlaşmazlıklarda, ruhsat sahasındaki faaliyetlerin aksamaması ve maden rezervinin en verimli biçimde işletilmesi ilkeleri gözetilerek Genel Müdürlüğün yapacağı incelemelere göre vereceği karar geçerlidir. Kanun yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden ruhsat sahibi sorumludur. Bu sözleşmelerin yenilenmesi, sürelerinin uzatılması, hükümlerinin değiştirilmesi taleplerinde Genel Müdürlükten görüş alınmasına gerek yoktur.

Ruhsat gruplarının belirlenmesi

GEÇİCİ MADDE 2 –(1) 24/6/2010 tarihinden önce verilmiş olan ruhsatın talep edilen ruhsat grubu alanına taksir

edilmesi, talep edilen alanda aynı gruba ait başka bir ruhsat bulunmaması ve aynı alan içinde öncelik hakkı olan diğer grup ruhsat alanlarındaki faaliyetlere engel olmaması şartı ile Kanun kapsamına alınan madenler için arama ve işletme ruhsatlarından; mermer ruhsatları talep edilen II (a) ya da II (b) Grubu madenlerden birine, maden ruhsatları ise I (b), III., IV., V. ve VI. Gruplardan birine hak sağlar.

(2) Birinci fıkra aşağıdaki ilkeler çerçevesinde uygulanır:

a) 24/6/2010 tarihinden önce Kanun hükümlerine göre verilmiş arama ve işletme ruhsat sahipleri, yalnızca bir poligon için müracaat yapabilir.

b) Ruhsat alanının talep edilen ruhsat grubu alanına eşit ya da küçük olması durumunda bu hak müracaatla ruhsat alanının tamamına verilir.

c) 24/6/2010 tarihinden önce Kanun hükümlerine göre verilmiş arama ve işletme ruhsat sahipleri, 5995 sayılı Kanunla kapsama alınan madenlerle ilgili olarak hak talep ettiği alanın koordinatlarını içeren dilekçe ile Genel Müdürlüğe müracaat eder. Yapılan bu müracaat gerektiğinde mahallinde de tetkik edilerek Genel Müdürlük tarafından incelenerek değerlendirilir. Uygun bulunan alan için işletme ruhsatı vermek üzere işlemler başlatılır. Ruhsatın geri kalan kısmı ihale edilmek üzere taksir edilir.

ç) 24/6/2010 tarihinden önce arama ve işletme ruhsat sahipleri 5995 sayılı Kanun ile kapsama alınan madenlerle ilgili hak sağlamak üzere yaptıkları müracaatlarda ruhsat alanları içinde taşocağı ruhsatı olması durumunda bu ruhsat alanı etrafında, madencilik faaliyetinde bulunulabilecek bir alan bırakılır. Bu alanlar mücavirindeki ruhsat sahipleri arasında ihale edilir. İhaleye katılım olmaması veya ihale sonuçlandıktan sonra ihale bedelinin yatırılmaması halinde Genel Müdürlükçe ihaleye konu olan sahalar yeniden ihale programına alınır. Ancak, taşocağı ruhsat sahibi ile Kanuna göre alınmış ruhsat sahibi aynı ise bu alan bırakılmaz.

d) 24/6/2010 tarihinden önce Kanun hükümlerine göre verilmiş arama ruhsatları, işletme ruhsatı almadan Kanun kapsamına alınan madenleri üretemez.

e) 24/6/2010 tarihinden önce Kanun hükümlerine göre verilmiş ve yürürlükte olan maden ruhsat alanlarına III., IV., V. ve VI. Grup maden, mermer ruhsat alanlarına ise II (a) ve II (b) Grup bendi maden ruhsatı verilmez. Ancak taşocağı ruhsatından gelen müktesep hakların intibakı yapılır.

f) 24/6/2010 tarihinden önce Kanuna göre verilmiş maden arama ruhsatları, 5177 sayılı Kanunla kapsama alınan II (a) Grup madenlerden sadece dolomit madeni için hak sağlar. Bu ruhsatlara bağlı olarak dolomit işletmek istemesi durumunda, ruhsat alanının 100 hektara taksir edilmesi zorunludur. Yapılan inceleme sonrası uygun bulunan müracaat için dolomit işletme projesi verilir. Bu işletme ruhsat alanı içinde II (a) ve II (b) Grup madenlerin olmaması durumunda II. Grup diğer madenler için de hak sağlar. Ruhsattan geri kalan alan ihale edilmek üzere taksir edilir.

g) 24/6/2010 tarihinden önce Kanuna göre verilmiş mermer arama ruhsatları, 5177 sayılı Kanunla kapsama alınan II (a) veya II (b) Grup madenlerin üretilmesi ile ilgili haklardan sadece birinden yararlanır. Bu ruhsatlar, II (a) Grubunda yer alan dolomit madeni ile ilgili haklardan yararlanabilmesi için aynı alan içinde başka bir dolomit hakkı olmaması zorunludur.

İhale gruplarının belirlenmesi

GEÇİCİ MADDE 3 –(1) 5177 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ihalelik durumda olan ve daha sonra ihalelik olacak sahaların ihaleleri;

a) Mermer ruhsatları en fazla 100 hektarlık alanlar halinde II. Grup maden,

b) Maden ruhsatları, III., IV. V. ve VI. Gruplarda alan sınırları dahilinde,

1) Maden arama, ön işletme veya işletme ruhsatlarından herhangi birisinde 5177 sayılı Kanunun I (b) Grubunda bulunmuş bir maden varsa bu ruhsat alanları en fazla 2.000 hektar olarak IV. Grup ve en fazla 50 hektarlık alanlar halinde I (b)

Grubu maden,

2) Maden işletme ruhsatlarından dolomit işletme izni almış sahalar en fazla 2.000 hektar olarak IV. Grup ve en fazla 100 hektarlık alanlar halinde II. Grup maden,

olarak yapılır.

Taşocağı ruhsatlarının intibakı

GEÇİCİ MADDE 4 –(1) 5/6/2004 tarihi itibarı ile Taşocakları Nizamnamesine göre ruhsat almak üzere yapılan yeni müracaatlar, il özel idarelerince müracaat tarihinde yürürlükte olan 6/6/1901 tarihli Taşocakları Nizamnamesine göre sonuçlandırılarak uygun görülenler ruhsatlandırılır. Bu Yönetmeliğin yayımından itibaren bir yıl içinde il özel idaresi tarafından sonuçlandırılmayan müracaatlar reddedilmiş sayılır.

(2) 5/6/2004 tarihinden önce Taşocakları Nizamnamesine göre il özel idarelerine yapılan müracaatların ruhsata bağlandığı tarihten itibaren, ruhsat sahipleri altı ay içinde intibak yaptırmak üzere I (a) Grubu madenler için il özel idaresine, diğer gruplar için Genel Müdürlüğe gerekli belgeler ile başvurmak zorundadır.

Tuz Gölünde verilen ruhsatlara ait işlemler

GEÇİCİ MADDE 5 –(1) Tuz Gölünde verilecek ruhsatların alanları, Genel Müdürlükçe 31/12/2012 tarihine kadar yapılacak bilimsel ve teknik çalışmalar neticesinde tespit edilir. Bu çalışma sonucunda tuz üretimine uygun alanlar belirlenerek ihale edilir. Ruhsat vermeye uygun tuz üretim alanları belirlenene kadar intibaklar dışında Tuz Gölü'nde ruhsat verilmez.

(2) Tuz Gölünde verilecek işletme ruhsatlarının projedeki tuz üretim kapasitesi 200.000 ton/yıl tuzdan az veya 800.000 ton/yıl tuzlu su miktarından aşağı olamaz.

(3) Ruhsat verilme işlemlerinde ve tuz üretim faaliyetlerinde, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı tarafından öngörülen çevresel tedbir ve kısıtlar dikkate alınır.

(4) Tuz Gölünün tabii dengesinin, kapasitesinin belirlenmesi ve tuz üretiminin çevre ve kaynak koruma ilkeleri çerçevesinde sürdürülebilmesini sağlamak amacıyla yapılacak jeolojik, hidrojeolojik, kimyasal gibi etüt çalışmalarının masrafları, bu gölde verilen işletme ruhsat sahiplerinden satılan tuzun %1'i oranında katılım payı alınmak suretiyle karşılanır.

(5) Katılım payı aylık satış hasılatının %1'i, her ay hesaplanarak üç ayda bir Genel Müdürlükçe açılan hesaba yatırılır.

(6) Tuz Gölü Havzası içinde kalan tuz domu ve yataklarına kaya tuzu ruhsatı verilmez.

(7) Tuz Gölü Havzasında yapılması zorunlu olan doğal gaz yer altı depolama projelerinin gerçekleştirilmesinde tuz gölünün doğal dengesini bozmayacak çevresel etkiler değerlendirilerek ve kamu yararı dikkate alınarak Bakanlıkça karara bağlanır. Bu proje kapsamında zorunlu olarak üretilen tuz, ilgili İl Özel İdaresi tarafından ihale ile değerlendirilir.

Tuz Kanununa göre verilen ruhsatların intibak işlemleri

GEÇİCİ MADDE 6 –(1) 11/12/1936 tarihli ve 3078 sayılı Tuz Kanunu gereğince tuz işletme izni verilen ve mezkûr Kanuna göre intibakı yapılan tuzluların ruhsat sahiplerinin Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile yaptıkları sözleşmeler aşağıda belirtildiği şekilde devam eder.

(2) Kira bedelinin ödenmesi, sözleşme sonuna kadar sözleşmede belirtilen hükümlere göre devam eder. Ruhsatın uzatılması ile Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğüne ait bina, tesis ve diğer sabit varlıkların kullanılması durumunda, kira bedellerinin bu Kuruluşa, bu Kuruluşun özelleştirilmesi halinde ise Hazine'ye ödenmeye devam edilir.

I (b), II (a) grubunda yer alan mevcut ruhsatlara ilişkin çevresel tedbirler

GEÇİCİ MADDE 7 –(1) II (a) Grubunda ve patlatma yapılarak I (b) Grubu madenlerin üretildiği ruhsat sahalarındaki mevcut ocak ve tesislerin, Karayolları Genel Müdürlüğü sorumluluğunda olan yollar ile 1/5000 ölçekli imar planı onaylanmış alanların ön görünüm alanından yatay olarak en az 300 metre mesafe dahilinde olması halinde bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içinde ağaçlandırma işlemi ve/veya yeşil görüntü perdesi kurma işlemi tamamlanır. Aksi takdirde ocaktaki üretim faaliyetleri durdurulur.

(2) II (a) Grubunda ve patlatma yapılarak I (b) Grubu madenlerin üretildiği ruhsat sahalarındaki kırma-eleme tesislerinde; 31/12/2012 tarihine kadar toz indirgeme sistemi kurulması ve bunkerler, kırıcılar, elekler ve malzeme dökülme noktalarının kapatılması işlemi tamamlanarak Genel Müdürlüğe bilgi verilmesi zorunludur. Bu süre içinde toz indirgeme sistemi kurulmadığı ve bunkerler, kırıcılar, elekler ve malzeme dökülme noktalarının kapatılmadığı tespit edilen tesislerin faaliyetleri durdurulur.

İşletme izni düzenlenmemiş ruhsatlar

GEÇİCİ MADDE 8 –(1) 24/6/2010 tarihinden önce işletme ruhsatı yürürlüğe girdiği halde işletme izni düzenlenmeyen ruhsatlar için ruhsat yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içinde Kanunun 7 nci maddesine göre gerekli izinlerin alınarak Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Ancak, 24/6/2010 tarihinde üç yıllık süresi dolmuş veya üç yıllık sürenin dolmasına bir yıldan az süresi kalmış ruhsatlar için söz konusu izinlerin bir yıl içinde alınarak Genel Müdürlüğe verilmesi zorunludur. Aksi takdirde bu ruhsatlar feshedilir.

Birden fazla teminat iradı

GEÇİCİ MADDE 9 –(1) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce birden fazla ve ayrı ayrı teminatın irat kaydedilmesi gereken durumların meydana gelmiş olması halinde, mevcut teminat irat kaydedilir. Birden fazla irat kaydedilmesi gereken teminatlar için o yıla/yıllara ait teminatları tamamlattırılarak irat kaydedilir. İrat kaydedilen son teminat ise, güncel teminat üzerinden tamamlattırılır.

Teminat tamamlama işlemleri

GEÇİCİ MADDE 10 –(1) 24/6/2010 tarihinden önce teminat iradı yapıp teminatın tamamlanması ruhsat sahiplerine tebliğ edilen işlemlerde, istenilen ruhsat teminatının güncel tek kat teminattan az olması durumunda güncel tek kat teminat üzerinden, istenilen ruhsat teminatının güncel tek kat teminatın üzerinde ise tebliğ edilen miktar üzerinden tamamlattırılır.

(2) 24/6/2010 tarihinden önce teminat iradı yapıp teminatın tamamlanması ruhsat sahiplerine tebliğ edilen, ancak verilen sürede tamamlanmayan işlemlerde, Kanunun 13 üncü maddesi gereğince katlanılarak istenilecek ruhsat teminatının güncel tek kat teminattan az olması durumunda güncel tek kat teminat üzerinden, ruhsat teminatı güncel tek kat teminatın üzerinde ise tebliğ edilen miktar üzerinden tamamlattırılır.

(3) Birinci ve ikinci fıkra kapsamında işlem yapılan ruhsatların devirlerinde de bu maddedeki esaslar uygulanır.

(4) 24/6/2010 tarihi ile bu Yönetmeliğin yürürlük tarihi arasında geçen sürede güncel teminat üzerinden katlanarak yatırılan teminatların, ikinci fıkra kapsamında değerlendirilmesi sonucunda fazladan teminat yatırıldığı tespit edilmesi ve ruhsat sahibince talep edilmesi halinde fazladan yatırılan teminat tutarı iade edilir.

Teknik ve daimi nezaretçi

GEÇİCİ MADDE 11 –(1) Daimi nezaretçi/teknik eleman atanması gereken sahalar için bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren daimi nezaretçi/teknik eleman görevlendirilmesinin on beş gün içerisinde yapılması gerekir. Aksi halde daimi nezaretçi ataması yapılmayan sahaların teminatı irat kaydedilir. Daimi nezaretçi veya teknik eleman atanıncaya kadar sahaların faaliyetleri durdurulur.

Çevre uyum teminatı

GEÇİCİ MADDE 12 –(1) 1/7/2010 tarihinden önce arama dönemi üretim izni ve üretim için işletme izni verilen ruhsatlar

için 2010 yılı Haziran ayı sonuna kadar yatırılması gereken çevre ile uyum teminatı, 2010 yılı sonuna kadar yatırılır. Aksi takdirde ruhsat teminatı irat kaydedilir.

(2) 1/7/2010 tarihinden bu Yönetmeliğin yürürlük tarihine kadar arama dönemi üretim izni ve üretim için işletme izni verilen ruhsatlar için çevre ile uyum teminatı, 2010 yılı sonuna kadar yatırılır. Aksi takdirde ruhsat teminatı irat kaydedilir.

İşlemleri bitmeyen işyeri açma ve çalışma ruhsatı işlemleri

GEÇİCİ MADDE 13 –(1) 24/6/2010 tarihinden önce ilgili belediyece henüz sonuçlandırılmamış işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile ilgili işlemler, bulunduğu safhadan itibaren ilgili il özel idaresince tamamlanır.

Mevcut arama ruhsatları

GEÇİCİ MADDE 14 –(1) 24/6/2010 tarihinden önce arama ruhsatı almış ve/veya ruhsat almaya hak kazanan müracaatlar için bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere ikinci yılın sonuna kadar Kanununun 17 nci maddesine göre hazırlanmış ön arama faaliyet raporu ile birlikte kaynak/rezerv raporunun verilmesi zorunludur. Aksi takdirde teminat irat kaydedilir.

Mevcut ruhsatların arama faaliyet raporu işlemleri

GEÇİCİ MADDE 15 –(1) 24/6/2010 tarihinden önce arama ruhsatı almış ve/veya ruhsat almaya hak kazanan müracaatlar, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere süresi bakımından bir yıl veya bir yıldan daha az süresi kalan arama ruhsatları, süresi içinde uzatma talebini ön arama faaliyet raporu ve ekinde kaynak/rezerv raporu ile yapmak zorundadır. Bu kapsamdaki ruhsatlar için işletme ruhsat taleplerinde Kanununun 17 nci maddesine göre hazırlanmış ön arama faaliyet raporu ve ekinde kaynak/rezerv raporunun işletme projesi ile birlikte verilmesi zorunludur. İki yıl uzatma alan ruhsatlarda, işletme ruhsat talep edilmesi durumunda ise Kanununun 17 nci maddesine göre hazırlanmış detay arama faaliyet raporu ve ekinde rezerv raporunun verilmesi zorunludur. Aksi takdirde talep reddedilir.

(2) 24/6/2010 tarihinden önce arama ruhsatı almış ve/veya ruhsat almaya hak kazanan müracaatlar, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere süresi bakımından bir yıl veya bir yıldan daha fazla süresi kalan arama ruhsatları, süresi içinde uzatma talebini genel arama faaliyet raporu ve ekinde kaynak/rezerv raporu ile yapmak zorundadır. Bu kapsamdaki ruhsatlar için işletme ruhsat taleplerinde Kanununun 17 nci maddesine göre hazırlanmış genel arama faaliyet raporu ve ekinde kaynak/rezerv raporunun işletme projesi ile birlikte verilmesi zorunludur. İki yıl uzatma alan ruhsatlarda, işletme ruhsat talep edilmesi durumunda ise Kanununun 17 nci maddesine göre hazırlanmış detay arama faaliyet raporu ve ekinde rezerv raporunun verilmesi zorunludur. Aksi takdirde talep reddedilir.

(3) 24/6/2010 tarihinden önce arama sertifikası almış V. Grup madenlerin işletme sertifikası taleplerinde genel arama faaliyet raporu ile işletme sertifikası talebinde bulunabilir.

İşletme ruhsatları ile ilgili eksikliklerin tamamlanması

GEÇİCİ MADDE 16 –(1) 3/2/2005 tarihinden önce işletme ruhsatı veya temdidi için müracaat edilmiş ve mali ve/veya teknik eksikliklerin verilen sürede tamamlanması ruhsat sahibine bildirilmesine rağmen tamamlanmamış sahalara, mali ve teknik eksikliklerin tamamlanması için tebligatla üç ay ek süre verilir. Bu süre sonunda eksikliklerini tamamlamayanların talepleri reddedilir ve teminatları irat kaydedilir.

II. grup ruhsatların grubunun belirlenmesi

GEÇİCİ MADDE 17 –(1) 24/6/2010 tarihinden önce hak sağlayan II. Grup arama ruhsat sahipleri, II (a) Grubu madenler için işletme ruhsatı talep edilmesi halinde, 24/6/2010 tarihten itibaren altı ay içerisinde Kanununun 24 üncü maddesine göre işletme ruhsat talebinde bulunmak zorundadır. Bu sürede işletme ruhsat talebinde bulunulmayan II. Grup arama ruhsatları II (a) Grubuna hak sağlamaz, II (b) Grubu maden ruhsatı olarak değerlendirilir. Ancak II (a) Grubu maden işletme ruhsatları talebi halinde II (b) Grubu madenler için hak sağlar.

(2) II. Grup saha olarak ihale edilip ihale sonrası hak sağlayarak ruhsat almaya hak kazananlardan II (a) Grubu ruhsat

almak isteyenler, iki aylık süre içerisinde; işletme projesi, işletme ruhsatı talep harcı, işletme ruhsat harcı ve ruhsat teminatını Genel Müdürlüğe vermek zorundadır. Aksi halde II (b) Grubu olarak işlem tesis edilir.

(3) II (a) Grubuna yönelik işletme projesinin değerlendirilmesi esnasında, talep alanında II (b) Grubunda maden tespit edilmesi halinde II (a) Grubuna yönelik işletme projesi reddedilir. Talebi halinde II (b) Grubuna yönelik revize işletme projesi verilerek, uygun bulunması durumunda II (b) Grubuna ruhsat düzenlenir. Bu şekilde daha sonra II (a) Grubu madenin varlığına ilişkin talebin yenilenmesi ve Genel Müdürlükçe uygun bulunması halinde II (a) Grubu ruhsat düzenlenebilir.

I (b) grubu ruhsatlandırma işlemleri

GEÇİCİ MADDE 18 –(1) 24/6/2010 tarihinden önce hak sağlamış olan ve işletme ruhsat teminatı yatırılmamış durumda bulunan işletme talepli I (b) Grubu değerlendirme sahası için işletme ruhsat teminatı ile harcının üç ay içerisinde yatırılması hususu talep sahibine tebliğ edilir. Aksi halde I (b) Grubu değerlendirme sahası iptal edilerek herhangi bir işleme gerek kalmaksızın bu sürenin sonunda müracaatlara açık hale getirilir.

Güncel teminata tamamlama işlemleri

GEÇİCİ MADDE 19 –(1) 24/6/2010 tarihinden önce, talep sahiplerine o günkü teminat miktarları esas alınarak gönderilmiş olan ve üç ay süre verilen mali eksiklik yazılarına istinaden 24/6/2010 tarihinden sonra yatırılan işletme ruhsat teminatlarının, Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen teminat miktarlarına tamamlanması gerektiği hususu, Kanunun 24 üncü maddesi kapsamında üç ay süre verilerek, yeniden mali eksiklik olarak tebligatla talep sahibine bildirilir. Süresi içerisinde teminatları tamamlanmayan işletme talepleri, mevcut arama teminatları irat kaydedilerek reddedilir.

Müştemilat alanlarının ruhsata dâhil edilmesi

GEÇİCİ MADDE 20 –(1) Taşocakları Nizamnamesine göre ruhsatlandırılan ve 5177 sayılı Kanuna göre intibakı yapılarak işletme ruhsatı verilen ruhsat sahalarında, müştemilat alanları talep halinde, işletme iznine dâhil edilebilir.

İşletme izni genişletme işlemleri

GEÇİCİ MADDE 21 –(1) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce verilen; II (a) Grubu ve patlatma yapılarak I (b) Grubu madenlerin üretildiği ruhsat sahalarında, işletme izni genişletilmesi taleplerinde, 24 üncü madde kapsamındaki hususlar dikkate alınır. Ancak, madenin yapısı, yeri, rezerv durumu, alternatif alan olmaması gibi özellikleri göz önünde bulundurularak farklı mesafeler belirlenebilir.

Teknik ve daimi nezaretçinin ayrılması

GEÇİCİ MADDE 22 –(1) Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce daimi ve teknik nezaretçi görevinin aynı kişi tarafından birlikte yürütüldüğü ruhsat sahaları ile ilgili olarak, bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren altı ay içerisinde daimi nezaretçinin istihdamı ile teknik nezaretçinin ayrı ayrı olarak görevlendirilmesi zorunludur. Aksi takdirde bu ruhsat sahalarındaki üretim faaliyetleri durdurulur.

İKİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 168 –(1) 3/2/2005 tarihli ve 25716 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Maden Kanunu Uygulama Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 169 –(1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 170 –(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı yürütür.